

Briselē, 2018. gada 14. jūnijā
(OR. en)

10148/18

**Starpiestāžu lieta:
2018/0243 (COD)**

CADREFIN 108	COLAC 43
FIN 471	COAFR 165
POLGEN 95	COASI 153
CODEC 1071	RELEX 556
ACP 53	ECOFIN 626
COEST 122	ASIM 74
MAMA 101	ATO 38
DEVGEN 100	PE 83

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerāļsekretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2018. gada 14. jūnijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerāļsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i> kungs
K-jas dok. Nr.:	COM(2018) 460 final
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA, ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu

---

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2018) 460 *final*.

Pielikumā: COM(2018) 460 *final*

Briselē, 14.6.2018
COM(2018) 460 final

2018/0243 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu

{SEC(2018) 310 final} - {SWD(2018) 337 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Pamatojums un mērķi

Šis priekšlikums ir sagatavots saistībā ar daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2021.–2027. gadam, kā izklāstīts Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Mūsdienīgs budžets Savienībai, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv. Daudzgadu finanšu shēma 2021.–2027. gadam”¹. Paziņojumā noteiktas galvenās prioritātes un vispārējā budžeta struktūra ES ārējās darbības programmām izdevumu kategorijā “Kaimiņattiecības un pasaule”, tostarp Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta izveide.

Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta mērķis ir nodrošināt un veicināt Savienības vērtības un intereses pasaulē, lai sasniegtu tās ārējās darbības mērķus un principus, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 5. punktā, 8. un 21. pantā.

Ar ārējo darbību risināmās problēmas pēdējo gadu laikā ir palielinājušās. Pasauli tagad raksturo arvien lielāka nestabilitāte, ko rada vairākas krīzes ES kaimiņvalstīs un citviet. Reģionālie konflikti, terorisms, ekonomiskā nevienlīdzība un pieaugošais migrācijas spiediens – tie visi ir daļa no šīs jaunās realitātes, ko vēl vairāk sarežģī iedzīvotāju skaita pieaugums, klimata pārmaiņas un vides degradācija. Tajā pašā laikā, kaut arī pasaulē ir samazinājies nabadzības līmenis, to cilvēku skaits, kuri dzīvo nabadzībā, joprojām ir nopietna problēma, tostarp jaunietekmes ekonomikās. Kaut arī daži partneri ir panākuši ievērojamu progresu, citi joprojām ir iestiguši nestabilā situācijā.

Daudzgadu finanšu shēmā 2014.–2020. gadam izdevumu kategorijā “Globāla Eiropa” līdzsastāv vairāki finansēšanas instrumenti, vairumam no kuriem termiņš beigsies 2020. gada 31. decembrī. To mērķi ES ārējās darbības plašāko mērķu ietvaros ir dažādi, tostarp:

- nabadzības mazināšana un ilgtspējīga attīstība (Regula (ES) Nr. 233/2014, ar ko izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības jomā),
- Savienības stratēģisko interešu veicināšana (Regula (ES) Nr. 234/2014, ar ko izveido Partnerības instrumentu),
- palīdzība Savienības kaimiņvalstīm (Regula (ES) Nr. 232/2014, ar ko izveido Eiropas kaimiņattiecību instrumentu),
- cilvēktiesību aizsardzība (Regula (ES) Nr. 235/2014, ar ko izveido Eiropas instrumentu demokrātijai un cilvēktiesībām visā pasaulē),
- reaģēšanas krīzes situācijā, konfliktu novēršanas un miera veidošanas darbības partnervalstīs (Regula (ES) Nr. 230/2014, ar ko izveido stabilitātes un miera veicināšanas instrumentu),
- augsta kodoldrošības līmeņa veicināšana (Regula (*Euratom*) Nr. 237/2014, ar ko izveido Instrumentu sadarbībai kodoldrošības jomā),

---

¹ COM (2018) 321 final.

- atbalsts finansiālās situācijas stabilitātes atjaunošanai, vienlaikus mudinot veikt ekonomikas korekciju reformas (makrofinansiālā palīdzība)²,
- atbalsts maziem un vidējiem uzņēmumiem konkrētās trešās valstīs un sociālās un ekonomiskās infrastruktūras attīstībai un atbalsts projektiem saistībā ar klimata pārmaiņām (Lēmums (ES) 2018/412, ar kuru groza Lēmumu Nr. 466/2014/ES par ārējo aizdevumu mandātu),
- Garantiju fonds ārējai darbībai (Regula (EK/*Euratom*) Nr. 480/2009) un
- Eiropas Fonds ilgtspējīgai attīstībai, tā garantija un garantiju fonds (Regula (ES) 2017/1601).

Kopējā īstenošanas regula (Regula (ES) 236/2014), ar ko paredz kopīgus noteikumus un procedūras, lai īstenotu ES instrumentus ārējās darbības finansēšanai, arī drīz zaudēs spēku.

11. Eiropas Attīstības fonds³, kaut arī patlaban finansēts ārpus ES budžeta, ir viens no galvenajiem ārējās finansēšanas instrumentiem, kura termiņš beidzas 2020. gada beigās. Tā mērķis ir nodrošināt sadarbību ar Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstīm, Kotonū partnerattiecību nolīguma līgumslēdzējām pusēm un aizjūras zemēm un teritorijām.

Saskaņā ar paziņojumu “Jauna un moderna Eiropas Savienības daudzgadu finanšu shēma, kura efektīvi īsteno tās prioritātes pēc 2020. gada”⁴ un atbilstīgi secinājumiem ietekmes novērtējumā⁵, kas pievienots šai regulai, visi iepriekš minētie instrumenti būtu jāapvieno vienā plašā instrumentā, izņemot makrofinansiālās palīdzības dotācijas un daļu no Instrumenta sadarbībai kodoldrošības jomā⁶.

Nesenie pārskati un novērtējumi⁷ par ārējiem instrumentiem ir apliecinājuši to pievienoto vērtību un nozīmību. Tomēr tajos ir uzsvērtas arī uzlabojumu iespējas, jo īpaši vajadzība vienkāršot darba metodes un dot iespēju ES ar lielāku elastību reaģēt uz neparedzētiem apstākļiem. Gūtā pieredze kopā ar pieaugošajām problēmām ir mudinājušas Komisiju modificēt ārējās finansēšanas instrumentu arhitektūru un iekļaut darbības, ko patlaban budžetā finansē no Eiropas Attīstības fonda. Ar šo priekšlikumu ES arī turpmāk spēs uzņemties aktīvu lomu cita starpā cilvēktiesību, stabilizācijas, attīstības, drošības sekmēšanā, neatbilstīgās migrācijas pamatcēloņu apkarošanā, tirdzniecībā, cīņā pret klimata pārmaiņām un vides aizsardzībā. Taču tā spēs to paveikt vispusīgāk, vienlaikus nodrošinot lielāku elastību pārvietot resursus tur, kur tie ir vajadzīgi, mainoties starptautiskajam kontekstam.

Šajā priekšlikumā ir paredzēts, ka tas būs piemērojams no 2021. gada 1. janvāra, un tas tiek iesniegts 27 dalībvalstu Savienībai atbilstoši Eiropadomes 2017. gada 29. martā saņemtajam Apvienotās Karalistes paziņojumam par nodomu izstāties no Eiropas Savienības un *Euratom*, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību 50. pantu.

² Makrofinansiālā palīdzība ir finanšu instruments, ko izmanto atsevišķos gadījumos, lai palīdzētu valstīm, kuras galvenokārt atrodas ģeogrāfiski tuvu ES, risināt nopietnas maksājumu bilances grūtības.

³ Iekšējais nolīgums par 11. Eiropas Attīstības fondu – OV L 210, 2013. gada 6. augusts, 1. lpp.; Padomes Regula (ES) 2015/322 par 11. Eiropas Attīstības fonda īstenošanu un Padomes Lēmums (ES) 2015/334, ar kuru groza iekšējo nolīgumu.

⁴ COM (2018) 092 final

⁵ SWD (2018) 337.

⁶ Ar kodolmateriāliem saistītajām darbībām ir nepieciešams īpašs juridiskais pamats, un to pieņemšanai izmanto īpašu procedūru saskaņā ar *Euratom* līgumu.

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/mid-term-review-report-external-financing-instruments_en

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums nodrošina veicinošu satvaru, ar kura palīdzību var īstenot ārējās darbības politiku un starptautiskās saistības. Starptautiskās saistības ietver Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam⁸, Parīzes nolīgumu par klimata pārmaiņām⁹, Adisabebas rīcības programmu¹⁰, Sendai ietvarprogrammu katastrofu riska mazināšanai (2015.–2030. gadam)¹¹ un ANO Drošības padomes Rezolūciju 2282 (2016) par miera uzturēšanu¹². Eiropas Savienībā politikas satvarā papildus citiem politikas dokumentiem¹³ ietilpst Līgumu noteikumi par ārējo darbību, kas ir sīkāk izklāstīti ES globālajā ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā¹⁴, jaunajā Eiropas Konsensā attīstības jomā¹⁵, atjaunotajā ES un Āfrikas partnerībā¹⁶ un pārskatītajā Eiropas kaimiņattiecību politikā¹⁷. Regula arī būs satvars pašreizējā Kotonū nolīguma pēcteči partnerībai¹⁸, ar ko izveido asociāciju un partnerību starp Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna grupas valstīm un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Īstenojot šo regulu, tiks nodrošināta politikas saskaņotība attīstībai un konsekvence ar citām ārējās darbības jomām un citām attiecīgajām ES politikas jomām¹⁹. Kā atspoguļots programmā 2030. gadam, tas nozīmē, ka jāņem vērā, kā ilgtspējīgu attīstību ietekmē visas politikas stratēģijas visos līmeņos – valstīs, Eiropas Savienībā, citās valstīs un pasaulē.

Turklāt būtu jātiecas panākt sinerģiju ar darbībām citu ES programmu ietvaros, lai maksimāli izmantotu apvienoto intervenču ietekmi. Mijiedarbībai un papildināmībai ar šādām programmām vajadzētu ļaut uzlabot Savienības ietekmi. Darbībām, kas finansētas saskaņā ar šo priekšlikumu, vajadzētu būt saskaņotām ar tām darbībām, kas tiek veiktas saskaņā ar Pirmspievienošanās instrumentu III²⁰, Lēmumu par aizjūras zemēm un teritorijām²¹, Eiropas instrumentu sadarbībai kodoldrošības jomā, lai papildinātu Kaimiņattiecību, attīstības

⁸ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

⁹ http://unfccc.int/paris_agreement/items/9485.php

¹⁰ http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/08/AAAA_Outcome.pdf

¹¹ <https://www.unisdr.org/we/coordinate/sendai-framework>

¹² Pieņemts Drošības padomes 7680. sanāksmē 2016. gada 27. aprīlī.

¹³ <http://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/sres2282.php>.

¹⁴ *Inter alia* Arktikas politika (JOIN (2016) 21 final, Kopīgais paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Integrēta Eiropas Savienības politika attiecībā uz Arktiku”, 2016. gada 27. aprīlis) un Melnās jūras sinerģija (COM (2007) 160 galīgā redakcija, Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam “Melnās jūras reģiona sinerģija – Jauna reģionālās sadarbības iniciatīva”, 2007. gada 11. aprīlis).

¹⁵ <https://europa.eu/globalstrategy/en/global-strategy-foreign-and-security-policy-european-union>

¹⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf

¹⁷ <https://www.africa-eu-partnership.org/en>

¹⁸ https://ec.europa.eu/neighborhood-enlargement/sites/near/files/neighbourhood/pdf/key-documents/151118_joint-communication_review-of-the-enp_en.pdf

¹⁹ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en

²⁰ COM (2018) 465 final – Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (IPA III).

²¹ COM (2018) 461 final – Priekšlikums Padomes lēmumam par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību, tostarp attiecībām starp Eiropas Savienību, no vienas puses, un Grenlandi un Dānijas Karalisti, no otras puses (“Aizjūras asociācijas lēmums”).

sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu, pamatojoties uz *Euratom* līgumu²², kopējo ārpolitiku un drošības politiku un nesen ierosināto Eiropas Miera nodrošināšanas fondu²³, kurš tiek finansēts ārpus ES budžeta. Humānā palīdzība, kā paredzēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 214. pantā, netiks finansēta saskaņā ar šo priekšlikumu; humānās palīdzības darbības turpinās finansēt, pamatojoties uz Humānās palīdzības regulu²⁴.

Ārējās darbības garantija, ko finansē saskaņā ar šo regulu un *IPA* III, segs arī finansējumu makrofinansiālajai palīdzībai, ar ko risina maksājumu bilances krīzes attiecīgās valstīs. Ārējās darbības garantijas finansējumam makrofinansiālajai palīdzībai jābūt samērīgam, lai risinātu šo valstu politiskās problēmas un ekonomisko nestabilitāti, kā atsaucē punktu izmantojot kopējo aizdevumu apjomu, par ko vienošanās panākta daudzgadu finanšu shēmas 2014.–2020. gadam starpposma pārskatā. Šim neplānojamajam atbalstam vajadzētu papildināt citus palīdzības veidus, kas paredzēti šajā regulā.

Šajā regulā paredzētais finansējums arī būtu jāizmanto tādu darbību finansēšanai, kas saistītas ar mācību mobilitāti uz/no trešām valstīm vai šo valstu starpā *Erasmus* programmas ietvaros, kā arī ar sadarbību un politikas dialogu ar šīm valstīm, izglītībā un kultūrā veidā, kas ir saskaņā ar *Erasmus* regulu un Radošās Eiropas regulu.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šā priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 209., 212. un 322. pants. Komisija to iesniedz saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. pantā paredzēto procedūru.

Līguma par Eiropas Savienības darbību Piektās daļas III sadaļas 1. un 2. nodaļā ir noteikts tiesiskais regulējums sadarbībai ar partnervalstīm un reģioniem.

• Subsidiaritāte

ES ir unikāla iespēja sniegt ārēju palīdzību vairāku iemeslu dēļ. Tās pārnacionālas struktūras statuss dod politisku ietekmi un no tās izrietošu līdzekli mērķa sasniegšanai. ES ir panākusi globālu klātbūtni ar tās deleģāciju palīdzību, kas nodrošina plašu informācijas tīklu par norisēm, kuras ietekmē valstis visā pasaulē. ES ir arī dalībniece vairumā daudzpusējo procesu, kuru mērķis ir risināt globālas problēmas. Tas ļauj ES būt pastāvīgi informētai par jaunām vajadzībām un problēmām, un tādējādi attiecīgi pārdalīt resursus. Papildināmība starp ES darbību un darbībām, ko īsteno dalībvalstis, arvien pieaug. Tas uzlabo dialogu un sadarbību ar partnervalstīm, kas tiek arvien vairāk virzīta, izmantojot kopējo plānošanu ar dalībvalstīm.

ES arī spēj papildināt dalībvalstu darbības attiecībā uz potenciāli bīstamu situāciju risināšanu vai īpaši dārgu intervenču gadījumā. Dažās jomās, kurās dalībvalstis aktīvi nedarbojas, ES joprojām ir galvenā un dažreiz vienīgā dalībniece, kas iesaistās. Tas, piemēram, notiek tādās sensitīvās situācijās kā cilvēktiesību aizsardzība un vēlēšanu novērošanas misijas.

²² COM (2018) 462 final – Priekšlikums Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas instrumentu sadarbībai kodoldrošības jomā, lai papildinātu Kaimiņattiecību, atfīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu, pamatojoties uz *Euratom* līgumu.

²³ C(2018) 3800 final – Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikums Padomei par Padomes lēmumu, ar ko izveido Eiropas Miera nodrošināšanas fondu.

²⁴ Padomes Regula (EK) Nr. 1257/96 (1996. gada 20. jūnijs) par humāno palīdzību (OV L 163, 2.7.1996., 1. lpp.).

ES ir iespēja izveidot dialogu un sadarbību ar starptautiskām un reģionālām organizācijām, piemēram, ar ĀKK valstu grupu un Āfrikas Savienību.

ES var dot pievienoto vērtību, balstoties uz to resursu apmēru, kuri tiek novirzīti ar tās instrumentu palīdzību, tās salīdzinoši elastīgajiem pārvaldības modeļiem un resursu paredzamību daudzgadu finanšu shēmas laikposmā.

ES ir ievērojama pieredze noteiktās jomās, kas izriet no pašas Eiropas vēstures (piemēram, reģionālās integrācijas un pārejas uz demokrātiju jomā) un no sekmīgi īstenotas politikas (piemēram, pieredze pārtikas nodrošinājuma jomā, kas iegūta ar kopējās lauksaimniecības politikas un kopējās zivsaimniecības politikas starpniecību, kā arī pieredze vienotā tirgus tehnisko standartu jomā). Tai ir atzīta starptautiska reputācija kā konfliktu novēršanas un miera nodrošināšanas dalībnieci un kā brīvu vēlēšanu un cilvēktiesību aktīvai atbalstītājai.

- **Proporcionalitāte**

Atbilstīgi proporcionalitātes principam ierosinātajā regulā paredzēts vienīgi tas, kas nepieciešams tās mērķu sasniegšanai.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 209. un 212. pantu, kuros noteikta parastā likumdošanas procedūra, kas izmantojama pasākumu pieņemšanai, lai īstenotu sadarbību ar trešām valstīm, priekšlikums veidots regulas formā, nodrošinot, ka tā tiek piemērota vienoti, uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama.

3. RETROSPEKTĪVO IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Retrospektīvie izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Starpposma pārskatīšanas ziņojumā²⁵, ko Komisija pieņēma par 10 no ārējās finansēšanas instrumentiem²⁶, *ex post* novērtējuma ziņojumos par makrofinansiālo palīdzību un starpposma ziņojumā par Eiropas Investīciju bankas ārējo aizdevumu mandātu²⁷ secināts, ka ārējās finansēšanas instrumenti kopumā atbilda mērķim un ka veidojās pozitīvas tendences attiecībā uz mērķu sasniegšanu. Ziņojumi liecina, ka ārējās finansēšanas instrumentiem ir nepieciešams vairāk resursu, jo to finansiālo iespēju robežas jau ir sasniegtas.

Instrumenti politikas īstenošanai nosaka darbības jomu, mērķus un procedūras. Starpposma pārskatīšanas ziņojumā ir parādīts, ka to veicinošais raksturs ļauj tiem aptvert lielāko daļu ES ārējās darbības vajadzību un mērķu. Tiem nāktu par labu labāks atspoguļojums par vairākām norisēm, piemēram: jauno politikas satvaru, tostarp programmas 2030. gadam vispārējo

²⁵ Starpposma pārskatīšanas ziņojums (COM (2017) 720 final) bija balstīts uz desmit dienestu darba dokumentiem, viens par katru instrumentu (skatīt turpmāk minēto sarakstu), kuri, savukārt, bija balstīti uz desmit neatkarīgiem izvērtējumiem. Starpposma ziņojums, dienestu darba dokumenti un neatkarīgie izvērtējumi ir atrodami šajā vietnē: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

²⁶ Minētie 10 instrumenti bija: Attīstības sadarbības instruments (ASI), Eiropas Attīstības fonds (EAF), Eiropas Kaimiņattiecību instruments (EKI), Pirmspievienošanās palīdzības instruments (IPA II), Stabilitātes un miera veicināšanas instruments (*IcSP*), Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instruments (*EIDHR*), Partnerattiecību instruments (PI), Instruments sadarbībai kodoldrošības jomā (*INSC*), Grenlandes lēmums (GL) un Kopējā īstenošanas regula (*CIR*).

²⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52016DC0584>

tvērumu, migrācijas/bēgļu krīzi, kā arī iekšpolitikas ārēju projekciju. Turklāt lielāka uzmanība ir jāvelta saiknēm starp attīstību un drošību un vispārējo vērienīguma līmeni miera un drošības jomā ārējā darbībā.

Izslēgšanas principa²⁸ ieviešana dažos instrumentos (t. i., Attīstības sadarbības instruments) radīja plaisu ES spējā divpusēji sadarboties ar valstīm ar vidēji augstiem ienākumiem. Tā kā dažās situācijās šajās valstīs var būt nepieciešamība pēc šāda atbalsta (piem., situācijās pēc krīzes), tika konstatēts, ka ES būtu jārod novatoriski sadarbības veidi, kā paredzēts jaunajā Eiropas Konsensā attīstības jomā²⁹, ar attīstītākām jaunattīstības valstīm un stratēģiskajiem partneriem saskaņā ar programmas 2030. gadam vispārējo tvērumu.

Instrumentu pamatā ir pamatvērtību un cilvēktiesību veicināšana. Taču šīs programmas veicināšanā un virzīšanā uz priekšu dažās valstīs radās sarežģījumi, un tika konstatēts, ka daudzās valstīs pilsoniskās sabiedrības organizācijām atvēlētā telpa sarūk. Tas apgrūtina darbu pie šiem jautājumiem un uzsver spriedzi starp cilvēktiesību programmas veicināšanu un partneru pašu prioritārajām interesēm.

Pašreizējā daudzu krīžu un konfliktu kontekstā ES ir jāspēj ātri reaģēt uz mainīgiem notikumiem. Tomēr attiecībā uz dažiem instrumentiem spēju reaģēt kavēja finansiālās elastības trūkums. Parādoties tādām jaunām prioritātēm kā migrācijas/bēgļu krīze, radās problēmas pārdalīt līdzekļus instrumentu ietvaros saskaņā ar budžetu, jo lielas summas bija piesaistītas ilgtermiņa programmām, kas neļāva nodrošināt pietiekamu rezervi. Kā konstatēts starpposma pārskatīšanas ziņojumā, ir jāuzlabo elastība.

Starp instrumenta sastāvdaļām, dažādiem instrumentiem un attiecībā uz līdzekļu devējiem ir nepieciešama konsekvence. Kopumā starpposma pārskatīšanas ziņojumā atzīmēti dažādi konstatējumi par saskaņotību. Attiecībā uz saskaņotību instrumentu ietvaros konstatējumi bija apmierinoši. Instrumentu starpā pastāvēja zināms konsekvences līmenis, taču programmu lielā skaita dēļ dažkārt notika darbību pārklāšanās, jo īpaši sarežģītā sadarbībā ar attīstītākām jaunattīstības valstīm. Turklāt mijiedarbības starp ģeogrāfisko un tematisko pieeju rezultātā dažkārt veidojās nekonsekventa rīcība valstu līmenī. Atsauksmes no ES delegācijām liecināja, ka tām bija grūti pārvaldīt un izmantot papildināmību un radīt sinerģiju instrumentu starpā. Kopumā tika uzskatīts, ka ES zaudē iespējas veidot koordinētas stratēģijas attiecīgā valstī/reģionā.

Konsekvences ziņā ar dalībvalstīm pārskatīšanā tika konstatēts, ka kopējo plānošanu ir iespējams vēl vairāk nostiprināt. Tomēr tam konkrētos gadījumos būtu nepieciešama lielāka apņemšanās gan no partnervalstu valdību puses, gan no dalībvalstu puses.

Starpposma pārskatīšanas ziņojumā norādīts uz pozitīvām tendencēm, kas veidojas attiecībā uz rezultātu sasniegšanu. Tomēr tika konstatētas grūtības panākumu izmērīšanā. Bieži vien informācija par instrumentos minētajām uzraudzības sistēmām bija ierobežota. Trūka datu (tostarp bāzes līniju), lai izmērītu, vai instrumenti varēs sasniegt dažus no to mērķiem (jo īpaši augsta līmeņa mērķus), un izpratnes par to, ka mērķu sasniegšanu ietekmē daudzi ārēji faktori (piem., partnervalsts politika un citi līdzekļu devēji).

Attiecībā uz ES prioritāšu integrēšanu tika konstatēts ievērojams progress visos pastāvošajos instrumentos klimata pārmaiņu jomās³⁰, kamēr lielāks darbs jāiegulda citu vides problēmu,

²⁸ Pašreizējā ES sadarbībā "izslēgšana" nozīmē, ka valstis ar vidēji augstiem ienākumiem vairs nav tiesīgas iesaistīties ES divpusējā sadarbībā.

²⁹ 91.–93. punkts.

³⁰ Piemēram, 11. EAF klimata jomas iemaksas palielinājās no 3,3 % 2014. gadā līdz 23,3 % 2016. gadā, bet ASI klimata pārmaiņu jomas iemaksas pieauga no 17,7 % 2014. gadā līdz 24,9 % 2016. gadā.

piemēram, bioloģiskās daudzveidības zuduma un dabas resursu izsīkšanas, apmēra mazināšanā. Cilvēktiesību, tostarp dzimumu līdztiesības un iespēju nodrošināšanas sievietēm, integrēšana tika vairumā gadījumu uzskatīta par “jautājumu, kas tiek risināts”, partnervalstu valdībām dažkārt izrādot intereses trūkumu šajās jomās vai pretestību tām.

Kaut arī vispārējie organizācijas darbības rādītāji tika atzīti par efektīviem, daži dalībnieki uzskatīja, ka atsevišķu instrumentu īstenošana rada administratīvu slogu.

Svira efekta ziņā Ārējo investīciju plāns ir spējis piesaistīt ievērojamas privātās investīcijas dzīvotspējīgiem darījumdarbības priekšlikumiem, kas izstrādāti, lai reaģētu uz ilgtspējīgas attīstības vajadzībām, piesaistot ierobežotus valsts līdzekļus. Eiropas Fonda ilgtspējīgai attīstībai garantija palīdz palielināt investīcijas, kas nepieciešamas partnervalstīs, tostarp augsta riska jomās un nozarēs, un ir vērojams daudzsološs sākums. Eiropas Fondam ilgtspējīgai attīstībai plus (EFIA+) un Ārējās darbības garantijai būtu jāturpina pilnveidot šī pozitīvā pieredze.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Izstrādājot novērtējuma dokumentus, kas tika izmantoti starpposma pārskatīšanas ziņojumā, tika rīkotas trīs veidu apspriešanās ar ieinteresētajām personām. Vērtētāji veica aptuveni vienu tūkstoši strukturētu vai daļēji strukturētu interviju ar ES ierēdņiem un ES iestāžu, dalībvalstu un partnervalstu pārstāvjiem. Tika rīkoti vairāki tehniskie darbsemināri, lai iepazīstinātu ar novērtējumu projektiem un tos apspriestu ar dalībniekiem no Eiropas Parlamenta, Padomes darba grupām, dalībvalstu komitejām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām un vietējām iestādēm. 2017. gadā tika rīkota sabiedriska apspriešanās³¹. Tās mērķis bija apkopot ieinteresēto personu atsauksmes par konstatējumiem, kas izriet no instrumentu izvērtējumiem, un par turpmākiem ārējās finansēšanas instrumentiem pēc 2020. gada³².

Turpmāk apkopotas ieinteresēto personu, ar kurām notika apspriešanās, galvenās atziņas.

Elastība. Ieinteresētās personas vienojās, ka jaunajiem finansēšanas instrumentiem vajadzētu būt elastīgākiem, reaģējot uz neparedzamām problēmām un krīzēm. Proti, tās uzsvēra vajadzību atvieglot līdzekļu novirzīšanu no reģiona uz reģionu un starp atbalsta veidiem. Taču tika uzsvērts arī tas, ka lielāku elastību nedrīkstētu panākt uz mazākas paredzamības, vājākas valstu atbildības un mazākas koncentrācijas uz ilgtermiņa attīstības mērķu sasniegšanu rēķina. Lai nodrošinātu elastību un paredzamību, daži respondenti atbalstīja pietiekamu rezervju izveidi.

Saskaņotība. Ieinteresētās personas uzskatīja par nepieciešamu nodrošināt lielāku konsekveci starp ES iekšpolitiku un ārpolitiku un starp pašiem ārējiem instrumentiem. Dažas personas uzsvēra vajadzību nostiprināt papildināmību un sinerģiju starp ģeogrāfiskajiem un tematiskajiem instrumentiem. Citas ieinteresētās personas apgalvoja, ka ilgtspējīgas attīstības mērķi sniedz vispiemērotāko pamatu konsekvesces palielināšanai starp iekšpolitiku un ārpolitiku. Lielākā daļa ieteica ES uzņemties vadošo lomu papildināmības uzlabošanā starp dažādām ieinteresētajām personām gan ES, gan ārpus tās.

Avots: 12.b rādītājs, ES starptautiskās sadarbības un attīstības rezultātu ietvars ar ieguldījumu no ESAO DAC kreditoru paziņošanas sistēmas.

³¹ https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

³² Sīkāku informāciju par sabiedrisko apspriešanos skatīt vietnē https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

Daži respondenti uzsvēra pārklāšanās risku, kas nozīmē, ka vieni un tie paši politikas mērķi tiek finansēti, izmantojot vairākus instrumentus. Respondenti arī aicināja skaidri nošķirt instrumentus, vienlaikus uzsverot vajadzību nodrošināt, ka ģeogrāfiskās un tematiskās programmas izmanto starpnozaru sinerģiju un saiknes starp programmām.

Papildināmība. Attiecībā uz nākotnes instrumentu struktūru ieinteresētās personas vienojās, ka ģeogrāfisko un tematisko programmu apvienošana dod pozitīvus rezultātus. Tās uzsvēra, ka ģeogrāfiski strukturētu instrumentu vērtība slēpjas to spējā īpaši pielāgotā veidā risināt partnervalstu konkrētās vajadzības. Tas ir izšķiroši svarīgi, ņemot vērā problēmu un vajadzību dažādību šajās valstīs. Ieinteresētās personas atzinīgi novērtēja globālas, mērķtiecīgas intervences, ko piedāvā tādi instrumenti kā partnerības instruments un stabilitātes un miera veicināšanas instruments.

Vienkāršošana. ES tika stingri mudināta vēl vairāk vienkāršot instrumentu vispārējo uzbūvi. ES būtu arī jāturpina centieni vienkāršot apgrūtinošās administratīvās un finansiālās procedūras. Pilsoniskā sabiedrība un vietējās iestādes uzsvēra, ka patlaban spēkā esošās procedūras un noteikumi būtiski ietekmē to spēju vairāk iesaistīties attīstības sadarbībā.

Sviras efekts. Ieinteresētās personas piekrita, ka novatoriskiem finansēšanas instrumentiem var būt nozīmīga loma publiskā un privātā finansējuma piesaistīšanā ES ārējai palīdzībai. Pozitīvie konstatējumi attiecībā uz šādu instrumentu sviras efektu un finansiālo papildināmību nesenajā novērtējumā par apvienošanas darbībām³³ tiek uzskatīti par daudzsološiem. Taču pilsoniskās sabiedrības respondenti pauda bažas, ka privātā sektora prioritātes ņem virsroku pār nabadzības mazināšanas mērķiem partnervalstīs.

Šajā priekšlikumā ir ņemta vērā lielākā daļa ieinteresēto personu izteikto bažu.

• **Ārējie eksperti**

Starpposma pārskatīšanas ziņojums un saistītie dienestu darba dokumenti lielākoties bija balstīti uz neatkarīgu novērtējuma ziņojumu kopumu, kas veikti laikposmā starp 2016. un 2017. gadu (viens novērtējums katram instrumentam). Tajā pašā laikā neatkarīgs ziņojums tika sagatavots arī par ārējās darbības instrumentu kopumu, kas aplūkoti starpposma pārskatīšanas ziņojumā, izdarot no tiem būtiskus secinājumus un atziņas³⁴.

Papildus šiem jaunākajiem ziņojumiem ESAO Attīstības palīdzības komitejas veiktās ES attīstības sadarbības salīdzinošās izvērtēšanas 2012. gadā³⁵ rezultātā tika sniegti ieteikumi attiecībā uz ES ārējās finansēšanas instrumentu struktūru, noteikumiem un procedūrām. Piemēram, ESAO aicināja ES vēl vairāk vienkāršot un modernizēt sadarbību, samazinot budžeta posteņu skaitu, saskaņojot Attīstības sadarbības instrumenta un Eiropas Attīstības fonda noteikumus, racionalizējot apstiprināšanas procedūras un palielinot saskaņotību starp reģionālajām un tematiskajām programmām. ES tika lūgts rīkoties efektīvāk, savlaicīgāk un elastīgāk gan programmu līmenī, gan visa instrumentu kopuma līmenī. Elastība jo īpaši bija nepieciešama nestabilitātes un krīzes situācijās, kur ESAO saskatīja ievērojamas iespējas veikt uzlabojumus.

³³ Skatīt https://ec.europa.eu/europeaid/evaluation-blending_en

³⁴ Skatīt https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

³⁵ <http://www.oecd.org/dac/peer-reviews/europeanunion2012dacpeerreviewmainfindingsandrecommendations.htm>

- **Ietekmes novērtējums**

Komisija 2018. gadā veica ietekmes novērtējumu³⁶, kas aptvēra ārējās darbības izdevumu kategoriju “Globālā Eiropa” daudzgadu finanšu shēmā 2014.–2020. gadam, koncentrējoties uz nozīmīgajām izmaiņām, kuras ierosinātas attiecībā uz ārējo darbību, to skaitā vairāku instrumentu racionalizēšanu vienā plašā instrumentā un no Eiropas Attīstības fonda patlaban finansēto darbību integrēšanu ES budžetā.

Analīzē tika secināts, ka priekšrocības, ko sniedz attīstības darbību finansēšanas no Eiropas Attīstības fonda ārpus ES budžeta neturpināšana, pārsniegtu trūkumus, kamēr vien būtu iespējams izpildīt noteiktus priekšnosacījumus. Tie ietvēra:

- ārējai darbībai piešķirtā summa nedrīkstētu būt mazāka par EAF un pārējo finansēšanas instrumentu kopsummu;
- EAF elastības iespējas būtu pēc iespējas jāpārceļ uz ES budžetu, un
- militārās operācijas, ko finansē saskaņā ar Eiropas Attīstības fonda Āfrikas Miera nodrošināšanas fondu, būtu jāturpina, izmantojot citu ārpusbudžeta mehānismu – Eiropas Miera nodrošināšanas fondu, kas ir atsevišķa priekšlikuma priekšmets.

Ietekmes novērtējumā arī tika secināts, ka vienā instrumentā varētu apvienot lielāko daļu instrumentu, izņemot tos, kas ir īpaši specifiski, piemēram, humānā palīdzība ar tās neitralitātes principu, proti: Kopējo īstenošanas regulu, Attīstības sadarbības instrumentu, Eiropas Attīstības fondu, Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai, Ārējo aizdevumu mandātu, Eiropas kaimiņattiecību instrumentu, Eiropas instrumentu demokrātijai un cilvēktiesībām, Garantiju fondu, stabilitātes un miera veicināšanas instrumentu un partnerības instrumentu. Tie instrumenti, kuri būtu jā saglabā nošķirti, ir: pirmspievienošanas palīdzības instruments; humānā palīdzība; kopējās ārpolitikas un drošības politikas budžets; aizjūras zemes un teritorijas, tostarp Grenlande; ES Civilās aizsardzības mehānisms; ES palīdzības brīvprātīgo shēma; atbalsts Kipras turku kopienai; Rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos; un jaunais Eiropas Miera nodrošināšanas fonds.

Kā to norādīja Komisija³⁷ un pamatoja partneru atsauksmes atklātās sabiedriskās apspriešanas laikā, ārējo finansēšanas instrumentu pašreizējā struktūra ir pārāk sarežģīta. Vairāku instrumentu apvienošana vienā plašā instrumentā dotu iespēju racionalizēt to pārvaldības un pārraudzības sistēmas un tādējādi samazināt administratīvo slogu visām ieinteresētajām personām. Vienkāršāka pārraudzības sistēma dotu attiecīgajām iestādēm labāku, vispusīgāku skatījumu uz ES ārējiem izdevumiem.

Plašs instruments nodrošinātu ģeogrāfiski un tematiski vispusīgāku pieeju, atvieglojot dažādu politikas virzienu īstenošanu pārreģionālā, daudznozaru un globālā veidā. ES veicinātu saskaņotu reakciju un sinerģiju, likvidējot tematisku un ģeogrāfisku izolāciju.

Pārklāšanās tiktu likvidēta, jo īpaši tā pārklāšanās, kas pastāv starp pašreizējo Partnerības instrumentu un Attīstības sadarbības instrumentu attiecībā uz inovatīvu sadarbību ar attīstītākām jaunattīstības valstīm un starp ģeogrāfiskajām un tematiskajām programmām (t. i., Eiropas Attīstības fonda ģeogrāfiskajām programmām un Attīstības sadarbības instrumenta tematiskajām programmām).

---

³⁶ SWD (2018) 337.

³⁷ Proti, “Pārdomu dokumentā par ES finanšu nākotni” (2017. gada jūnijs) un Komisijas paziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei (2018. gada februārī).

Regulējuma kontroles padome 2018. gada 25. aprīlī izskatīja ietekmes novērtējumu un sniedza pozitīvu atzinumu ar atrunām³⁸ ar nosacījumu, ka novērtējums jāpielāgo, lai integrētu padomes ieteikumus par konkrētiem aspektiem. Rezultātā novērtējums tika pārskatīts, lai:

- sniegtu vairāk informācijas par jaunā instrumenta pārvaldības struktūru, tostarp informāciju par lēmumu pieņemšanas procedūrām;
- sīkāk izskaidrotu vairākus finansēšanas jautājumus, tostarp finansējuma bāzes līniju, līdzekļu norobežošanu reģioniem un tematiskām jomām, un dalībvalstu iemaksu skalu Eiropas Attīstības fondā, un
- lai plašāk izskaidrotu, kā būtu jādarbojas turpmākām uzraudzības un vērtēšanas sistēmām.

Padomes atzinums un saistītie labojumi, kas veikti ietekmes novērtējumā, sīkāk aprakstīti ietekmes novērtējuma 1. pielikumā.

• **Vienkāršošana**

Komisijas prioritāte visā daudzgadu finanšu shēmā ir vienkāršot tās regulatīvo vidi.

Vairāku instrumentu apvienošana vienā plašā instrumentā dos iespēju racionalizēt pārvaldības un pārraudzības sistēmas un tādējādi samazināt administratīvo slogu ES iestādēm un dalībvalstīm. Tā vietā, lai pievērstos vairākiem plānošanas procesiem, diskusijas vairāk koncentrētos uz politiskajiem mērķiem un sadarbību ar ārējiem partneriem. Turklāt darbības, kas saņem kumulatīvu finansējumu no dažādām Savienības programmām, revidē tikai vienreiz, aptverot visas iesaistītās programmas un attiecīgos tām piemērojamos noteikumus.

Vienkāršošana nenozīmē, ka būs mazāk kontroles vai atbildības. Tiktu pilnībā saglabāts līdzsvars iestāžu starpā. Drīzāk, iekļaujot darbības, kas patlaban tiek finansētas no Eiropas Attīstības fonda, ES budžetā, Eiropas Parlamenta budžeta un kontroles pilnvaras tiktu paplašinātas.

Kas attiecas uz noteikumu saskaņošanu, noteikumu iekļaušana no Kopējās īstenošanas regulas jaunajam instrumentam dos saskanīgu principu kopumu visās tā sastāvdaļās un padarīs to vieglāk saprotamu partneriem un izpildītājiem.

• **Pamattiesības**

ES pamatā ir stingra apņēmība sekmēt un aizstāvēt pamattiesības, cilvēktiesības, demokrātiju un tiesiskumu. Tā aktīvi atbalsta šīs tiesības un principus savā teritorijā, kā arī iesaistoties attiecībās ar trešām valstīm.

Šī regula aizstāj spēkā esošo Eiropas instrumentu demokrātijai un cilvēktiesībām un atbalsta intervences cilvēktiesību, pamatbrīvību un demokrātijas jomā trešās valstīs. Šis priekšlikums ir arī izstrādāts, lai atbalstītu pilsonisko sabiedrību kā efektīvu spēku politisko reformu un cilvēktiesību aizsardzībai.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Eiropas Komisija savā 2018. gada 2. maija paziņojumā³⁹ ierosināja Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentam 2021.–2027. gadam piešķirt 89 200 000 000 EUR (faktiskajās cenās).

---

³⁸ Placeholder

5. CITI ELEMENTI

- **Ierosinātās regulas ieguldījums Savienības apņēmībā cīnīties pret klimata pārmaiņām**

Parīzes nolīgumā ietverto saistību un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu ietvaros šai regulai būtu jāpalīdz integrēt rīcību klimata politikas jomā Savienības politikas jomās. Klimata pārmaiņu apkarošana ir viens no lielākajiem izaicinājumiem, ar ko pasaule saskaras un attiecībā uz kuru vajadzība pēc valsts un starptautiska līmeņa intervences rīcības ir steidzama. Šajā kontekstā Savienības mērķis ir veltīt vismaz 25 % no tās budžeta klimata pārmaiņu apkarošanai. Lai palīdzētu īstenot šo mērķi, paredzams, ka darbības saskaņā ar šo regulu veltīs 25 % no tās kopējā finansējuma klimata jomas mērķiem.

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Komisija regulāri uzraudzīs savas darbības un pārskatīs progresu, kas panākts ceļā uz rezultātu sasniegšanu. Saskaņā ar 22. un 23. punktu 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā⁴⁰, kurā visas trīs iestādes apstiprināja, ka spēkā esošo tiesību aktu un politikas izvērtēšanai būtu jāveido pamats ietekmes novērtējumiem par turpmākās rīcības iespējām, Komisija veiks starpposma un nobeiguma izvērtējumu. Izvērtējumos tiks vērtēta Instrumenta ietekme uz vietas, pamatojoties uz attiecīgajiem rādītājiem un mērķiem un analīzi par to, kādā mērā Instrumentu var uzskatīt par nozīmīgu, efektīvu, lietderīgu un ar pietiekami lielu ES pievienoto vērtību un saskanīgu ar citām ES politikas jomām. Izvērtējumos tiks iekļauta gūtā pieredze, lai noteiktu problēmas vai iespējas turpmāk uzlabot darbības vai to rezultātus un palīdzētu maksimāli izmantot rezultātu ietekmi.

Izvērtējumu secinājumi, kas tiks papildināti ar apsvērumiem, tiks paziņoti Eiropas Parlamentam un Padomei.

Progress tiks uzraudzīts, balstoties uz rādītājiem, kas saskaņoti ar priekšlikuma mērķiem. Sākot ar 2022. gadu, Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei nosūtīs ikgadēju ziņojumu par šīs regulas mērķu sasniegšanu.

Izvērtēšanu veiks laikus, lai tās rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā. Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments būtu jāizvērtē, tiklīdz ir pieejama pietiekama informācija par tā darbību.

- **Ģeogrāfiskais tvērums un trešo valstu līdzdalība**

Ierosinātās regulas ģeogrāfiskais tvērums ir visa pasaule. Šā iemesla dēļ dažādi dalībnieki no dalībvalstīm un no valstīm ārpus Savienības var piekļūt tās līdzekļiem un/vai kļūt par partneriem to īstenošanā.

Attiecībā uz ārpus Savienības esošiem līdzekļu saņēmējiem struktūras no jaunattīstības valstīm un teritorijām, kas ir galvenās labuma guvējas no šīs regulas, ir tiesīgas saņemt Savienības finansējumu. Citas trešās valstis arī var būt tiesīgas, ņemot vērā šā priekšlikuma 24. pantā paredzētos nosacījumus, kas atbilst Savienības starptautiskajām saistībām attiecībā

---

³⁹ COM (2018) 321, 2.5.2018.

⁴⁰ Eiropas Parlamenta, Eiropas Savienības Padomes un Komisijas 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgums par labāku likumdošanas procesu; OV L 123, 12.5.2016., 1.–14. lpp.

uz atbalsta efektivitāti, jo īpaši ESAO atsaistīšanas ieteikumam⁴¹ un Nairobi Augsta līmeņa forumam 2016. gadā. 24. pantā noteikts, ka parasti struktūras no attīstītajām trešām valstīm var būt līdzekļu saņēmējas saskaņā ar šo regulu tikai uz piekļuves savstarpīguma pamata attiecībā uz viņu pašu attīstības palīdzību, kas atzīts ar Komisijas lēmumu. Stabilitātes un miera veicināšanas un cilvēktiesību un demokrātijas programmas, kā arī ātrās reaģēšanas darbības, ir atvērtas struktūrām no visām valstīm tāpēc, ka Savienība ir ieinteresēta nodrošināt visplašāko iespējamo piedāvājumu, ņemot vērā minēto darbību globālo darbības jomu, sarežģītos apstākļus, kuros palīdzība tiek sniegta, un vajadzību pēc ātras rīcības. Starptautiskās organizācijas arī ir tiesīgas piedalīties.

Attiecībā uz partneru izvēli ārpus Savienības Komisija var arī izlemt sadarboties ar starptautiskām organizācijām, partnervalstīm vai struktūrām no citām trešām valstīm saskaņā ar netiešo pārvaldību konkrētas darbības īstenošanai, ja tas ir Savienības interesēs un šādas darbības mērķu interesēs, un tam piemēro Finanšu regulas noteikumus un nosacījumus. Šādai izvēlei būtu vajadzīgs Komisijas lēmums. Turklāt dalībvalstis un trešās valstis var veikt iemaksas Ārējās darbības garantijā un tādējādi to struktūras varētu kļūt par potenciāli tiesīgām kolēģēm garantijas īstenošanā. Attiecībā uz trešām valstīm, kas nav Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu līgumslēdzējas puses, šīm iemaksām ir nepieciešams iepriekšējs Komisijas apstiprinājums. Šādu iemaksu veikšanas nosacījumi būtu jāatspoguļo nolīgumā starp Komisiju un trešo valsti.

- **Sīkāks konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

I SADAĻA. VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

Priekšmets – 1. pants definē ar regulu izveidoto instrumentu, kas ir viens no ES programmām ārējai darbībai.

Definīcijas – 2. pantā ir iekļautas regulā izmantotās pamatterminoloģijas definīcijas.

Mērķi – 3. pantā izklāstīts instrumenta vispārējais mērķis, kas piemērojams visiem instrumenta pīlāriem, kā arī konkrētie mērķi.

Darbības joma un struktūra – 4. pantā aprakstīti instrumenta dažādie komponenti: ģeogrāfiskais, tematiskais un ātrās reaģēšanas. Tajā noteikta katra komponenta ģeogrāfiskā un materiālā piemērošanas joma un izskaidrota saistība starp komponentiem.

Ģeogrāfisko komponentu veido ģeogrāfiskās programmas Eiropas kaimiņvalstīm, Subsahāras Āfrikai, Āzijai un Klusā okeāna reģionam, kā arī Ziemeļamerikai, Dienvidamerikai un Karību jūras reģionam. Kaimiņvalstu zonas valstis ir uzskaitītas I pielikumā; saraksts kalpo par pamatu to valstu noteikšanai, kas atrodas blakus teritorijās. Citas valstis ietilpst standarta ģeogrāfiskajās zonās. Ģeogrāfisko programmu materiālā piemērošanas joma ar sadarbības jomām ir izklāstīta II pielikumā.

Tematiskais komponents ir vērsts uz globālām problēmām, jo sevišķi ar īpašām, tematiskām programmām cilvēktiesību un demokrātijas, pilsoniskās sabiedrības organizāciju, stabilitātes un miera, kā arī globālo problēmu jomās, kuras aptver tādus jautājumus kā veselība, izglītība un apmācība, sievietes un bērni, pienācīgas kvalitātes nodarbinātība un sociālā aizsardzība,

---

⁴¹ Pārskatītais Attīstības palīdzības komitejas 2014. gada 12. augusta ieteikums par oficiālās attīstības palīdzības atsaistīšanu vismazāk attīstītajām valstīm un lielu parādu apgrūtinātām nabadzīgām valstīm (DCD/DAC(2014)37/FINAL).

kultūra, migrācija, vide un klimata pārmaiņas, ilgtspējīga enerģija, ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme, privātais sektors un vietējās iestādes. Šīs programmas papildina ģeogrāfiskās programmas, un tām ir pasaules mērogs. Tematisko programmu materiālā piemērošanas joma, jo īpaši intervences jomas, ir izklāstīta III pielikumā.

Ātrās reaģēšanas komponents ir veltīts ātras reaģēšanas kapacitātei krīžu pārvarēšanā, konfliktu novēršanā un miera veidošanā; izturētspējas stiprināšanai un humānās palīdzības un attīstības darbību savstarpējai sasaistei; un ārpolitikas darbību vajadzībām un prioritātēm. Arī šim komponentam ir pasaules mērogs. Intervences jomas ir definētas IV pielikumā. Šā komponenta ietvaros plānošana nav vajadzīga; īstenošana notiek, tieši pieņemot ārkārtas palīdzības pasākumus, rīcības plānus un individuālus pasākumus.

Saskaņotība, konsekvence un papildināmība – 5. pantā izskaidrota saistība starp šo instrumentu un citiem instrumentiem ārējās darbības ietvaros, kā arī tā saiknes un konsekvence ar iekšējām ES programmām.

Budžets – 6. pants attiecas uz instrumenta kopējo finansējumu, un tajā sniegts detalizēts sadalījums pēc ģeogrāfiskās zonas, tematiskajām programmām un ātrās reaģēšanas darbībām. Tajā arī minēta “rezerve jaunām problēmām un prioritātēm”, kas var palielināt pantā minētās summas.

Politikas satvars – 7. pants attiecas uz vispārējo politikas satvaru instrumenta īstenošanai. Spēkā esošie nolīgumi, stratēģijas, secinājumi, rezolūcijas un citi līdzīgi dokumenti nosaka politiku, kas būtu instrumenta īstenošanas pamatā.

Vispārējie principi – 8. pantā uzskaitīti vairāki principi, kas piemērojami visam instrumentam, piemēram, demokrātija, tiesiskums un cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana, uz tiesībām balstīta pieeja, sadarbība, dialogs, partnerība, attīstības efektivitāte, klimata pārmaiņu, vides aizsardzības un dzimumu līdztiesības integrēšana. Minētajā pantā arī uzsvērtā sadarbība ar dalībvalstīm. Ir iekļauts pienākums informēt un uzturēt regulāru apmaiņu ar Eiropas Parlamentu, kas ļautu Komisijai un Eiropas Parlamentam rīkot regulāras diskusijas par politiku un instrumenta īstenošanu.

Militāro dalībnieku spēju veidošana attīstības un drošības atbalstam attīstības nolūkā – 9. panta mērķis ir norobežot ar drošību saistītās darbības, kuras var atbalstīt, izmantojot šo Instrumentu, no darbībām, kuras nevar finansēt no ES budžeta.

II SADAĻA. INSTRUMENTA ĪSTENOŠANA

II sadaļā apkopotas nodaļas saistībā ar instrumenta īstenošanu, kas ietver daudzgadu plānošanu.

I nodaļa – Plānošana (10.–15. pants) – aptver dažādos noteikumus par daudzgadu plānošanu, jo īpaši vispārējo pieeju, konkrētus principus ģeogrāfiskajām programmām, plānošanas dokumentu saturu ģeogrāfiskajām un tematiskajām programmām, kā arī procedūru to pieņemšanai. 15. pantā noteikts, kā darbojas rezerve jaunām problēmām un prioritātēm.

II nodaļa – Īpaši noteikumi attiecībā uz kaimiņvalstīm (16.–18. pants) – ietver konkrētus noteikumus attiecībā uz kaimiņvalstu zonu, jo īpaši par piešķiršanas kritērijiem, uz darbības rādītājiem balstīto pieeju un pārrobežu sadarbību.

III nodaļa – Rīcības plāni, pasākumi un īstenošanas metodes (19.–25. pants) –ietver noteikumus, kas papildina Finanšu regulu ārējās darbības īpatnību dēļ. 25. pantā ietverti noteikumi, kas nepieciešami EAF elastības iespēju pārcelšanai.

IV nodaļā – EFIA+, budžeta garantijas un finansiālā palīdzība trešām valstīm (26.–30. pants) – apvienoti un aizstāti spēkā esošie noteikumi par Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai, Ārējo aizdevumu mandātu un Garantiju fondu ārējai darbībai.

V nodaļa – Uzraudzība, ziņošana un novērtēšana (31. un 32. pants) – ietver noteikumus par rādītājiem un rezultātu sistēmām, kas izmantotas ārējās darbības uzraudzībā un novērtēšanā, kā arī par gada ziņojumu, starpposma un galīgajiem novērtēšanas ziņojumiem.

III SADAĻA. NOBEIGUMA NOTEIKUMI

III sadaļa (33.–41. pants) lielākoties saskan ar iekšpolitikas programmu noteikumiem attiecībā uz institucionāliem jautājumiem, informāciju, komunikāciju un publicitāti, atcelšanu un stāšanos spēkā. Ir iekļauta atkāpe attiecībā uz redzamību, klauzula par Eiropas Ārējās darbības dienestu un noteikumi par tādas valsts vai teritorijas dalību, uz kuru neattiecas regula.

Šīs sadaļas 34. pants aptver pilnvaru deleģēšanu attiecībā uz uzkrājumu likmi (pilnvaru deleģējums ietverts 26. panta 3. punktā), sadarbības un intervenču jomas II pielikumā, III pielikumā un IV pielikumā (pilnvaru deleģējums ietverts 4. panta 6. punktā), Eiropas Fonda ilgtspējīgai attīstībai+ darbību prioritārās jomas un fonda pārvaldību V un VI pielikumā (pilnvaru deleģējums ietverts 27. panta 9. punktā); rādītāji VII pielikumā un uzraudzības un novērtēšanas sistēmas izveide (pilnvaru deleģējums ietverts 31. panta 9. punktā).

Cits jautājums pēc būtības attiecas uz komiteju procedūru: ar 35. pantu tiek izveidota “Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības” komiteja saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011. Minētā komiteja atbild par atzinuma sniegšanu par daudzgadu plānošanas dokumentiem un ikgadējām darba programmām (rīcības plāni un pasākumi).

Priekšlikumam ir septiņi pielikumi:

- I pielikums – Kaimiņvalstu zonas valstu un teritoriju saraksts
- II pielikums – Ģeogrāfisko programmu sadarbības jomas
- III pielikums – Tematisko programmu intervences jomas
- IV pielikums – Ātrās reaģēšanas darbību intervences jomas
- V pielikums – Eiropas Fonda ilgtspējīgai attīstībai + operāciju prioritārās jomas
- VI pielikums – Eiropas Fonda ilgtspējīgai attīstībai + pārvaldība
- VII pielikums – Galveno darbības rādītāju saraksts

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,**ar ko izveido Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 209., 212. pantu un 322. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁴²,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu⁴³,

ņemot vērā Revīzijas palātas atzinumu⁴⁴,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Programmas “Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments” (“Instruments”) mērķim vajadzētu būt nodrošināt un veicināt Savienības vērtības un intereses pasaulē, lai sasniegtu Savienības ārējās darbības mērķus un principus, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 5. punktā, 8. un 21. pantā.
- (2) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 21. pantu Savienība tiecas nodrošināt konsekvenci savas ārējās darbības dažādās jomās, kā arī šo jomu un pārējās politikas savstarpēju konsekvenci, un tiecas sasniegt augstu sadarbības līmeni visās starptautisko attiecību jomās. Plašajam to darbību klāstam, kuras šīs regulas dēļ ir iespējams veikt, būtu jāsekmē minētajā Līguma pantā noteiktie mērķi.
- (3) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 8. pantu Savienība veido īpašas attiecības ar kaimiņvalstīm, lai izveidotu labklājības un labu kaimiņattiecību telpu, kuras pamatā ir Savienības vērtības un kuru raksturo ciešas un mierīgas, uz sadarbību balstītas attiecības. Šai regulai vajadzētu palīdzēt sasniegt šādu mērķi.
- (4) Savienības politikas attīstības sadarbības jomā galvenais mērķis, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību 208. pantā, ir nabadzības mazināšana un ilgākā laika posmā – tās izskaušana. Savienības politika attīstības sadarbības jomā palīdz sasniegt arī Savienības ārējās darbības mērķus, jo īpaši tos, kas paredzēti Līguma par Eiropas Savienību 21. panta 2. punkta d) apakšpunktā, proti, veicināt jaunattīstības valstu

⁴² OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁴³ OV C [...], [...], [...]. lpp.

⁴⁴ Placeholder

ilgtspējīgu ekonomisku, sociālu un vides attīstību, lai sasniegtu galveno mērķi – izskaustu nabadzību.

- (5) Savienība nodrošina politikas saskaņotību attīstības jomā, kā to paredz Līguma par Eiropas Savienības darbību 208. pants. Savienībai būtu jāņem vērā attīstības sadarbības mērķi tajās politikas jomās, kuras, visticamāk, ietekmēs jaunattīstības valstis, kas būs izšķiroši svarīgs elements stratēģijā ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai, kuri noteikti ANO 2015. gada septembrī pieņemtajā Ilgtspējīgas attīstības programmā 2030. gadam (“programma 2030. gadam”)⁴⁵. Lai nodrošinātu politikas saskaņotību ilgtspējīgai attīstībai, kā noteikts programmā 2030. gadam, ir jāņem vērā tas, kā ilgtspējīgu attīstību ietekmē visas politikas stratēģijas visos līmeņos – valstīs, Savienībā, citās valstīs un pasaulē.
- (6) Instruments paredz darbības minēto mērķu un ārējās darbības politikas atbalstam un pilnveido darbības, kas iepriekš atbalstītas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 233/2014⁴⁶; 11. Eiropas Attīstības fonda (EAF) Iekšējais nolīgums⁴⁷ un īstenošanas regula⁴⁸; Regula (ES) Nr. 232/2014⁴⁹; Regula (ES) Nr. 230/2014⁵⁰; Regula (ES) Nr. 235/2014⁵¹; Regula (ES) Nr. 234/2014⁵²; Regula (*Euratom*) Nr. 237/2014⁵³; Regula (ES) Nr. 236/2014⁵⁴; Lēmums Nr. 466/2014/ES; Regula (EK, *Euratom*) Nr. 480/2009⁵⁵ un Regula (ES) 2017/1601⁵⁶.
- (7) Darbības globālais konteksts ir tādas pasaules kārtības panākšana, kas ir balstīta uz noteikumiem, kuras galvenais princips ir multilaterālisms un kuras centrā ir Apvienoto Nāciju Organizācija. Programma 2030. gadam kopā ar Parīzes nolīgumu par klimata pārmaiņām⁵⁷ un Adisabebas rīcības programmu⁵⁸ ir starptautiskās kopienas atbilde uz

⁴⁵ “Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam”, kas tika pieņemta ANO ilgtspējīgas attīstības samitā 2015. gada 25. septembrī (A/RES/70/1).

⁴⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 233/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības jomā 2014.–2020. gadam (OV L 77, 15.3.2014., 44. lpp.).

⁴⁷ Padomē sanākušo Eiropas Savienības dalībvalstu valdību pārstāvju Iekšējais nolīgums par Eiropas Savienības palīdzības finansēšanu atbilstīgi daudzgadu finanšu shēmai laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam saskaņā ar ĀKK un ES Partnerattiecību nolīgumu un par finansiālas palīdzības piešķiršanu aizjūras zemēm un teritorijām, kurām piemēro Līguma par Eiropas Savienības darbību ceturto daļu (OV L 210, 6.8.2013., 1. lpp.).

⁴⁸ Padomes Regula (ES) 2015/322 (2015. gada 2. marts) par 11. Eiropas Attīstības fonda īstenošanu (OV L 58/1, 3.3.2015.).

⁴⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 232/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido Eiropas kaimiņattiecību instrumentu (OV L 77, 15.3.2014., 27. lpp.).

⁵⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 230/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido stabilitātes un miera veicināšanas instrumentu (OV L 77, 15.3.2014., 1. lpp.).

⁵¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 235/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido finanšu instrumentu demokrātijai un cilvēktiesībām visā pasaulē (OV L 77, 15.3.2014., 85. lpp.).

⁵² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 234/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido Partnerības instrumentu sadarbībai ar trešām valstīm (OV L 77, 15.3.2014., 77. lpp.).

⁵³ Padomes Regula (*Euratom*) Nr. 237/2014 (2013. gada 13. decembris), ar ko izveido Instrumentu sadarbībai kodoldrošības jomā (OV L 77, 15.3.2014., 109. lpp.).

⁵⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 236/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko paredz kopīgus noteikumus un procedūras, lai īstenotu Savienības instrumentus ārējās darbības finansēšanai (OV L 77, 15.3.2014., 95. lpp.).

⁵⁵ Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 480/2009 (2009. gada 25. maijs), ar ko izveido Garantiju fondu ārējai darbībai (OV L 145, 10.6.2009., 10. lpp.).

⁵⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1601 (2017. gada 26. septembris), ar ko izveido Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai (EFIA), EFIA garantiju un EFIA garantiju fondu.

⁵⁷ Parakstīts Ņujorkā 2016. gada 22. aprīlī.

globālajām problēmām un tendencēm saistībā ar ilgtspējīgu attīstību. Programma 2030. gadam, kuras centrālā ass ir ilgtspējīgas attīstības mērķi, ir pārveidojošs satvars, kura mērķis ir izskaust nabadzību un panākt ilgtspējīgu attīstību visā pasaulē. Tās darbības joma ir universāla un tā sniedz visaptverošu kopīgu rīcības satvaru, kas attiecas uz Savienību, tās dalībvalstīm un tās partneriem. Tajā ir līdzsvarota ilgtspējīgas attīstības ekonomiskā, sociālā un vides dimensija, atzīstot svarīgās savstarpējās saiknes starp tās mērķiem un uzdevumiem. Programmas 2030. gadam mērķis ir nevienu nepamest novārtā. Programmas 2030. gadam īstenošana tiks cieši koordinēta ar citām Savienības nozīmīgām starptautiskajām saistībām. Darbības, kas veiktas saskaņā ar šo regulu, īpaša uzmanība būtu jāvelta savstarpējām saiknēm ilgtspējīgas attīstības mērķu starpā un integrētām darbībām, kas var radīt papildu ieguvumus un īstenot vairākus mērķus saskaņotā veidā.

- (8) Šīs regulas īstenošanā būtu jāvadās saskaņā ar piecām prioritātēm, kas noteiktas Globālajā Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā (“Globālā stratēģija”)⁵⁹, ar kuru tika iepazīstināts 2016. gada 19. jūnijā un kura atspoguļo Savienības redzējumu un satvaru vienotai un atbildīgai ārējai sadarbībai partnerībā ar citiem, lai sekmētu Savienības vērtības un intereses. Savienībai būtu jāuzlabo partnerības, jāveicina politikas dialogs un kolektīvi risinājumi globāliem problēmjaudājumiem. Tās darbībai būtu jāatbalsta Savienības intereses un vērtības visos aspektos, tostarp miera saglabāšanā, konfliktu novēršanā, starptautiskās drošības nostiprināšanā, neatbilstīgās migrācijas pamatcēloņu apkarošanā un palīdzības sniegšanā iedzīvotājiem, valstīm un reģioniem, kuri saskaras ar dabas vai cilvēku izraisītām katastrofām, tirdzniecības politikas atbalstīšanā, ekonomikas diplomātijā un ekonomiskajā sadarbībā, kā arī digitālu risinājumu un tehnoloģiju veicināšanā un Savienības politikas jomu starptautiskās dimensijas sekmēšanā. Veicinot savas intereses, Savienībai būtu jāievēro un jāsekmē augstu sociālo un vides standartu, tiesiskuma, starptautisko tiesību un cilvēktiesību ievērošanas principi.
- (9) Jaunais Eiropas Konsenss attīstības jomā (“konsenss”)⁶⁰, kas tika parakstīts 2017. gada 7. jūnijā, nodrošina satvaru Savienības un tās dalībvalstu kopīgai pieejam attīstības sadarbībai, lai īstenotu programmu 2030. gadam un Adisabebas rīcības programmu. Attīstības sadarbības politikas centrā ir nabadzības izskaušana, vērsšanās pret diskrimināciju un nevienlīdzību, principa “nevienu neatstāt novārtā” īstenošana un izturētspējas stiprināšana.
- (10) Lai īstenotu jauno starptautisko satvaru, kas izveidots ar programmu 2030. gadam, globālo stratēģiju un konsensu, šīs regulas mērķim vajadzētu būt palielināt Savienības ārējās darbības saskaņotību un nodrošināt efektivitāti, koncentrējot savus centienus racionalizētā instrumentā ar nolūku uzlabot dažādās ārējās darbības politikas īstenošanu.

---

⁵⁸ “Trešās Starptautiskās konferences par attīstības finansēšanu Adisabebas rīcības programma”, pieņemta 2015. gada 16. jūnijā un apstiprināta Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālajā asamblejā 2015. gada 27. jūlijā (A/RES/69/313).

⁵⁹ “Kopīgs redzējums, kopīga rīcība — stiprāka Eiropa. Globāla Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģija”, 2016. gada jūnijs.

⁶⁰ “Jaunais Eiropas Konsenss attīstības jomā – mūsu pasaule, mūsu cieņa, mūsu nākotne”, Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju, kas tiekas Padomē, Eiropas Parlamentā un Eiropas Komisijā, kopīgs paziņojums, 2017. gada 8. jūnijs.

- (11) Saskaņā ar globālo stratēģiju un Sendai ietvarprogrammu katastrofu riska mazināšanai (2015.–2030. gads), kas pieņemta 2015. gada 18. martā⁶¹, būtu jāatzīst vajadzība pāriet no reaģēšanas krīzes situācijā un krīzes ierobežošanas uz strukturētāku ilgtermiņa pieeju, kas efektīvāk risina nestabilitātes, dabas un cilvēku radītu katastrofu un ieilgušu krīžu situācijas. Ir vajadzīgs lielāks uzsvars un kolektīvas pieejas attiecībā uz riska samazināšanu, novēršanu, mazināšanu un sagatavotību; un papildu centieni ir vajadzīgi, lai uzlabotu ātru reakciju un noturīgu atlabšanu. Tādējādi šai regulai būtu jāpalīdz stiprināt izturētspēju un sasaistīt humāno palīdzību un pasākumus attīstības jomā, izmantojot ātrās reaģēšanas darbības.
- (12) Saskaņā ar Savienības starptautiskajām saistībām attīstības efektivitātes jomā, kas tika pieņemtas Pusanā 2011. gadā un atjauninātas Nairobi Augsta līmeņa forumā 2016. gadā, un par kurām tika atgādināts konsensā, Savienības attīstības sadarbībā būtu jāpieņem attīstības efektivitātes principi, proti, jaunattīstības valstu atbildība par attīstības prioritātēm, koncentrācija uz rezultātiem, iekļaujošas attīstības partnerības, kā arī pārredzamība un pārskatatbildība.
- (13) Saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem šai regulai būtu jāveicina pastiprināta uzraudzība un ziņošana, koncentrējoties uz rezultātiem, atspoguļojot izlaidi, iznākumu un ietekmi partnervalstīs, kuras izmanto Savienības ārējo finansiālo palīdzību. Proti, atbilstīgi konsensā pieņemtajam ar darbībām saskaņā ar šo Regulu ir paredzēts ieguldīt 20 % no oficiālās attīstības palīdzības, kas tiek finansēta saskaņā ar šo regulu, sociālajā iekļaušanā un cilvēces attīstībā, tostarp dzimumu līdztiesībā un iespēju nodrošināšanā sievietēm.
- (14) Ja vien tas ir iespējams un ir lietderīgi, Savienības ārējās darbības rezultāti būtu jāuzrauga un jāizvērtē, pamatojoties uz iepriekš noteiktiem, pārredzamiem un konkrētai valstij paredzētiem un izmērāmiem rādītājiem, kas ir pielāgoti Instrumenta specifikai un mērķiem un, vēlams, balstīti uz partnervalsts rezultātu ietvaru.
- (15) Šai regulai būtu jāsekmē Savienības kopīgais mērķis kā oficiālo attīstības palīdzību nodrošināt 0,7 % no nacionālā kopienākuma programmas 2030. gadam grafika ietvaros. Šajā saistībā vismaz 92 % no finansējuma saskaņā ar šo regulu būtu jāiegulda darbībās, kas izstrādātas tā, lai tiktu ievēroti oficiālās attīstības palīdzības kritēriji, kurus noteikusi Ekonomiskās Sadarbības un attīstības organizācijas Attīstības palīdzības komiteja.
- (16) Lai nodrošinātu, ka resursi tiek sniegti tur, kur vajadzības ir vislielākās, jo īpaši vismazāk attīstītajām valstīm un valstīm nestabilitātes un konflikta situācijā, šai regulai būtu jāsekmē kopējais mērķis – panākt to, ka 0,2 % no Savienības nacionālā kopienākuma tiek novirzīti vismazāk attīstītajām valstīm programmas 2030. gadam grafika ietvaros.
- (17) Šai regulai būtu jāatspoguļo nepieciešamība koncentrēties uz stratēģiskajām prioritātēm gan ģeogrāfiski – Eiropas kaimiņvalstīm un Āfriku, kā arī valstīm, kas ir nestabilas un kuru vajadzības ir vislielākās, gan tematiski – drošību, migrāciju, klimata pārmaiņām un cilvēktiesībām.
- (18) Šai regulai būtu jāatbalsta Eiropas kaimiņattiecību politikas īstenošana, kas pārskatīta 2015. gadā, un reģionālās sadarbības satvaru, piemēram, pārrobežu sadarbības un attiecīgo makroreģionālo un jūras baseinu stratēģiju un politikas virzienu ārējo aspektu

⁶¹ “Sendai ietvarprogramma katastrofu riska mazināšanai”, pieņemta 2015. gada 18. martā un apstiprināta Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālajā asamblejā 2015. gada 3. jūnijā (A/RES/69/283).

īstenošana. Visas minētās iniciatīvas nodrošina politisko satvaru attiecību padziļināšanai ar partnervalstīm un starp tām, pamatojoties uz savstarpējas pārskatbildības, kopīgas atbildības un pienākuma principiem.

- (19) Eiropas kaimiņattiecību politika, kas pārskatīta 2015. gadā⁶², kā Savienības galvenās politiskās prioritātes tiecas stabilizēt kaimiņvalstis un nostiprināt izturētspēju, jo īpaši, stimulējot ekonomikas attīstību. Lai sasniegtu savu mērķi, pārskatītā Eiropas kaimiņattiecību politika koncentrējas uz četrām prioritārām jomām: labu pārvaldību, demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesībām ar īpašu uzsvāri uz lielāku sadarbību ar pilsonisko sabiedrību; ekonomikas attīstību; drošību; migrāciju un mobilitāti, tostarp neatbilstīgās migrācijas un iedzīvotāju piespiedu pārvietošanas pamatcēloņu risināšanu. Diferenciācija un uzlabota savstarpēja atbildība ir Eiropas kaimiņattiecību politikas raksturīga iezīme, kas atzīst dažādus iesaistīšanās līmeņus un atspoguļo katras valsts intereses attiecībā uz tās partnerības ar Savienību būtību un koncentrāciju.
- (20) Šai regulai būtu jāatbalsta modernizēta asociācijas nolīguma ar Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu (ĀKK) grupas valstīm īstenošana un jāļauj ES un tās ĀKK partnerēm vairāk attīstīt spēcīgas alianses attiecībā uz nozīmīgām globālām problēmām. Proti, šai regulai būtu jāatbalsta Savienības un Āfrikas Savienības stabilās sadarbības turpināšana atbilstīgi Āfrikas un ES kopējai stratēģijai un par pamatu jāizmanto topošais ES un ĀKK nolīgums laikposmam pēc 2020. gada, tostarp izmantojot kontinentālu pieeju attiecībā uz Āfriku.
- (21) Savienībai būtu jācenšas maksimāli efektīvi izmantot pieejamos resursus, lai optimizētu tās ārējās darbības ietekmi. Tas būtu jāasniedz, izmantojot saskaņotību un papildināmību starp Savienības ārējās finansēšanas instrumentiem, jo īpaši Pirmspievienošanās instrumentu III⁶³, Humānās palīdzības instrumentu⁶⁴, Lēmumu par aizjūras zemēm un teritorijām⁶⁵, Eiropas instrumentu sadarbībai kodoldrošības jomā, lai papildinātu Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu, pamatojoties uz *Euratom* līgumu⁶⁶, kopējo ārpolitiku un drošības politiku un nesen ierosināto Eiropas Miera nodrošināšanas fondu⁶⁷, kurš tiek finansēts ārpus ES budžeta, kā arī veidojot sinerģiju ar citiem Savienības politikas virzieniem un programmām. Tas attiecīgā gadījumā ietver saskaņotību un papildināmību ar makrofinansālo palīdzību. Lai maksimāli palielinātu apvienoto intervencu ietekmi nolūkā panākt kopīgu mērķi, šai regulai būtu jāļauj kombinēt finansējumu ar citām Savienības programmām, ciktāl iemaksas nesedz vienas un tās pašas izmaksas.

⁶² Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Eiropas kaimiņattiecību politikas pārskatīšana", 2015. gada 18. novembris.

⁶³ COM(2018) 465 final – Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (*IPA III*).

⁶⁴ Padomes Regula (EK) Nr. 1257/96 (1996. gada 20. jūnijs) par humāno palīdzību (OV L 163, 2.7.1996., 1. lpp.).

⁶⁵ COM(2018) 461 final – Priekšlikums Padomes lēmumam par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību, tostarp attiecībām starp Eiropas Savienību, no vienas puses, un Grenlandi un Dānijas Karalisti, no otras puses ("Aizjūras asociācijas lēmums").

⁶⁶ COM(2018) 462 final – Priekšlikums Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas instrumentu sadarbībai kodoldrošības jomā, lai papildinātu Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu, pamatojoties uz *Euratom* līgumu.

⁶⁷ C(2018) 3800 final – Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos priekšlikums Padomei par Padomes lēmumu, ar ko izveido Eiropas Miera nodrošināšanas fondu.

- (22) Šajā regulā paredzētais finansējums būtu jāizmanto, lai finansētu darbības *Erasmus* starptautiskās dimensijas ietvaros, kuru īstenošana būtu jāveic saskaņā ar *Erasmus* regulu⁶⁸.
- (23) Galvenā pieeja attiecībā uz darbībām, ko finansē saskaņā ar šo regulu, būtu jāīsteno, izmantojot ģeogrāfiskās programmas, lai maksimāli palielinātu Savienības palīdzības ietekmi un pietuvinātu Savienības darbību partnervalstīm un iedzīvotājiem. Šī vispārējā pieeja būtu attiecīgā gadījumā jāpapildina ar tematiskām programmām un ātrās reaģēšanas darbībām.
- (24) Atbilstīgi konsensam Savienībai un tās dalībvalstīm būtu jāuzlabo to kopīgā plānošana, lai palielinātu to kolektīvo ietekmi, apkopojot to resursus un spējas. Kopīgās plānošanas pamatā vajadzētu būt partnervalstu iesaistei, apropriējumam un atbildībai. Savienībai un tās dalībvalstīm būtu jātiecas atbalstīt partnervalstis, visos attiecīgajos gadījumos veicot kopīgu īstenošanu.
- (25) Lai gan demokrātija un cilvēktiesības, tostarp dzimumu līdztiesība un iespēju nodrošināšana sievietēm, būtu jāatspoguļo visā šīs regulas īstenošanas gaitā, Savienības palīdzībai saskaņā ar tematiskajām programmām cilvēktiesību, demokrātijas un pilsoniskās sabiedrības organizāciju jomās vajadzētu būt īpaši papildinošai un papildu lomai, pateicoties tās globālajam raksturam un rīcības neatkarībai no attiecīgo trešo valstu valdību un publisko iestāžu piekrišanas.
- (26) Pilsoniskās sabiedrības organizācijām būtu jāpieņem plašs dalībnieku loks ar dažādām lomām un pilnvarām, kas ietver visus nevalstiskās, bezpeļņas struktūras, bezpartejiskas un nevardarbīgas struktūras, ar kuru starpniecību cilvēki organizējas, lai censtos sasniegt kopīgus mērķus un ideālus, vai tie būtu politiski, kultūras, sociāli, vai ekonomiski. Darbojoties vietējā, valsts, reģionālā un starptautiskā mērogā, tās ietver pilsētu un lauku, formālas un neformālas organizācijas.
- (27) Ar šo regulu nosaka finansējumu šim Instrumentam, kas ir Eiropas Parlamenta un Padomes galvenā atsaucis summa ikgadējās budžeta procedūras laikā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīguma par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību⁶⁹ 17. punkta nozīmē.
- (28) Ņemot vērā to, cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām atbilstīgi Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, šai regulai vajadzētu palīdzēt Savienības politikā integrēt rīcību klimata jomā un sasniegt vispārēju mērķi, proti, 25 % no Savienības budžeta izdevumiem, kas paredzēti klimata mērķu sasniegšanai. Paredzams, ka darbības saskaņā ar šo regulu sekmēs mērķi novirzīt 25 % no tās kopējā finansējuma klimata jomas mērķiem. Attiecīgās darbības tiks noteiktas šīs regulas īstenošanas gaitā, un kopējais ieguldījums no šīs regulas būtu jāiekļauj attiecīgajos izvērtējumos un pārskatīšanas procesos.
- (29) Ir būtiski vēl vairāk palielināt sadarbību ar partnervalstīm migrācijas jomā, izmantojot priekšrocības, ko sniedz labi pārvaldīta un atbilstīga migrācija, un efektīvi risinot neatbilstīgas migrācijas jautājumu. Šādai sadarbībai būtu jāpalīdz nodrošināt piekļuvi

⁶⁸ COM (2018) 367 final – Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā “Erasmus” un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1288/2013.

⁶⁹ OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

starptautiskajai aizsardzībai, risināt neatbilstīgās migrācijas pamatcēloņus, uzlabot robežu pārvaldību un veikt pasākumus cīņā pret neatbilstīgo migrāciju, cilvēku tirdzniecību un migrantu kontrabandu, un vajadzības gadījumā strādāt pie atgriešanas, atpakaļuzņemšanas un reintegrācijas, pamatojoties uz savstarpēju pārskatatbildību un pilnībā ievērojot humanitārās un cilvēktiesību saistības. Tādējādi trešo valstu efektīvai sadarbībai ar Savienību šajā jomā vajadzētu būt šīs regulas vispārējo principu neatņemamai sastāvdaļai. Lai nodrošinātu, ka attīstības palīdzība atbalsta partnervalstis efektīvākā migrācijas pārvaldīšanā, ir svarīga lielāka saskaņotība starp migrācijas un attīstības sadarbības politiku. Šai regulai būtu jāsekmē koordinēta, holistiska un strukturēta pieeja migrācijai, maksimāli palielinot sinerģiju un izmantojot vajadzīgos ietekmes līdzekļus.

- (30) Šai regulai būtu jānodrošina Savienībai iespēja reaģēt uz problēmām, vajadzībām un iespējam saistībā ar migrāciju, papildinot Savienības migrācijas politiku. Lai sekmētu šo mērķi un neskarot neparedzētus apstākļus, 10 % no tās finansējuma ir paredzēts veltīt neatbilstīgas migrācijas un piespiedu pārvietošanas pamatcēloņu risināšanai un migrācijas vadības un pārvaldības atbalstīšanai, tostarp bēgļu un migrantu tiesību aizsardzībai šīs regulas mērķu ietvaros.
- (31) Uz šo regulu būtu jāattiecinā horizontālie finanšu noteikumi, kurus pieņēmis Eiropas Parlaments un Padome, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 322. pantu. Šie noteikumi ir paredzēti Finanšu regulā un jo īpaši nosaka procedūru budžeta izveidei un izpildei, izmantojot dotācijas, iepirkumu, godalgas, netiešu pārvaldību, finansiālo palīdzību, budžeta atbalstu, trasta fondus, finanšu instrumentus un budžeta garantijas, un paredz pārbaudes par finanšu dalībnieku atbildību. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, attiecas arī uz Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs un trešās valstīs, jo tiesiskuma ievērošana ir būtiska pareizai finanšu pārvaldībai un efektīvam ES finansējumam.
- (32) Finansēšanas veidi un īstenošanas metodes saskaņā ar šo regulu būtu jāizvēlas, pamatojoties uz to spēju sasniegt konkrētus darbību mērķus un sasniegt rezultātus, jo īpaši ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un sagaidāmo neatbilstības risku. Būtu arī jāapsver vienreizēju maksājumu, vienotas likmes un vienības izmaksu izmantošana, kā arī finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Finanšu regulas 125. panta 1. punktā.
- (33) Jaunajam Eiropas Fondam ilgtspējīgai attīstībai plus ("EFIA+"), par pamatu izmantojot savu sekmīgo priekštecī – EFIA⁷⁰, būtu jāveido integrēta finanšu pakete, kas nodrošina finansēšanas spējas dotāciju, budžeta garantiju un finanšu instrumentu veidā visā pasaulē. EFIA+ būtu jāatbalsta Ārējo investīciju plāns un jākombinē apvienošanas darbības un budžeta garantijas operācijas, kuras sedz Ārējās darbības garantija, tostarp tās operācijas, kuras sedz valsts riskus, kas saistīti ar aizdevumu operācijām, kuras iepriekš veiktas saskaņā ar ārējo aizdevumu mandātu Eiropas Investīciju bankai. Ņemot vērā Eiropas Investīciju bankas lomu saskaņā ar Līgumiem un tās pieredzi pēdējo pārdesmit gadu laikā Savienības politikas atbalstīšanā, Eiropas Investīciju bankai būtu arī turpmāk jābūt Komisijas dabiskajai partnerei operāciju īstenošanā saskaņā ar Ārējās darbības garantiju.

---

⁷⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1601 (2017. gada 26. septembris), ar ko izveido Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai (EFIA), EFIA garantiju un EFIA garantiju fondu.

- (34) EFIA+ mērķim vajadzētu būt saskaņā ar attiecīgiem indikatīvās plānošanas dokumentiem atbalstīt investīcijas kā palīdzības veidu ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā, sekmējot ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomisko un sociālo attīstību un veicinot sociālekonomisko izturētspēju partnervalstīs ar īpašu uzsvāru uz nabadzības izskaušanu, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, pienācīgu darbvietu radīšanu, ekonomiskajām iespējām, prasmēm un uzņēmējdarbību, sociālekonomiskajām nozarēm, mikrouzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī konkrētu neatbilstīgās migrācijas sociālekonomisko pamatcēloņu risināšanu. Īpaša uzmanība būtu jāvelta valstīm, kas identificētas kā valstis, kuras skar nestabilitāte vai konflikts, vismazāk attīstītajām valstīm un lielu parādu apgrūtinātām nabadzīgām valstīm.
- (35) EFIA+ būtu maksimāli jāpalielina finansējuma papildvērtība, jārisina problēmas saistībā ar tirgus nepilnībām un neoptimālu situāciju investīciju jomā, jānodrošina inovatīvi produkti un jāpiesaista privātā sektora līdzekļi. Privātā sektora iesaistīšanai Savienības sadarbībā ar partnervalstīm, izmantojot EFIA+, būtu jānodrošina izmērāma papildu ietekme uz attīstību, neizkropļojot tirgu, un tai vajadzētu būt izmaksu ziņā efektīvai un tādai, kas balstās uz savstarpēju pārskatatbildību un riska un izmaksu dalīšanu. EFIA+ būtu jādarbojas kā vienas pieturas aģentūrai, kas saņem finansēšanas priekšlikumus no finanšu iestādēm un publiskiem vai privātiem ieguldītājiem un sniedz visdažādāko finansiālo atbalstu atbilstīgām investīcijām.
- (36) Ārējās darbības garantija būtu jāizveido, pilnveidojot pastāvošo EFIA garantiju un Garantiju fondu ārējai darbībai. Ārējās darbības garantijai būtu jāatbalsta EFIA+ darbības, uz ko attiecas budžeta garantijas, makrofinansiālā palīdzība un aizdevumi trešām valstīm, pamatojoties uz Padomes Lēmumu 77/270/*Euratom*⁷¹. Šīs darbības būtu jāatbalsta ar apropriācijām saskaņā ar šo regulu kopā ar apropriācijām saskaņā ar Regulu (ES) Nr. .../... (*IPA III*) un Regulu (ES) Nr. .../... (*EINS*), kam vajadzētu segt arī uzkrājumu likmi un saistības, kas izriet no makrofinansiālās palīdzības aizdevumiem un aizdevumiem trešām valstīm, kuras minētas attiecīgi *EINS* regulas 10. panta 2. punktā. Finansējot EFIA+ darbības, prioritāte būtu jāpiešķir to darbību finansēšanai, kurām ir būtiska ietekme uz darbvietu radīšanu un kuru izmaksu un ieguvumu attiecība veicina investīciju ilgtspēju. Darbības, kas tiek atbalstītas ar Ārējās darbības garantiju, būtu pēc vajadzības un saskaņā ar labāka regulējuma prasībām jāpapildina ar vidisko, finansiālo un sociālo aspektu padziļinātu *ex ante* izvērtējumu. Ārējās darbības garantija nebūtu jāizmanto sabiedrisko pamatpakalpojumu sniegšanai, par ko joprojām ir atbildīga valdība.
- (37) Lai paredzētu elastību, palielinātu pievilcību privātajam sektoram un maksimāli palielinātu investīciju ietekmi, attiecībā uz atbilstīgajiem partneriem būtu jāparedz atkāpe no noteikumiem, kas saistīti ar Savienības budžeta izpildes metodēm, kuras noteiktas Finanšu regulā. Minētie atbilstīgie partneri varētu būt arī tādas struktūras, kurām nav uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana, un struktūras, kuru darbību reglamentē partnervalsts privāttiesības.
- (38) Lai palielinātu Ārējās darbības garantijas ietekmi, būtu jāparedz iespēja Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu dalībvalstīm un līgumslēdzējām pusēm veikt iemaksas skaidras naudas vai garantijas veidā. Iemaksa garantijas veidā nedrīkstētu pārsniegt 50 % no Savienības garantētās darbību summas. Finanšu saistības, kas izriet no šīs

⁷¹ Padomes Lēmums 77/270/*Euratom* (1977. gada 29. marts), lai pilnvarotu Komisiju slēgt Eiropas Atomenerģijas kopienas aizņēmumu līgumus, kas veicinātu kodolelektrostaciju finansēšanu (OV L 88, 6.4.1977., 9. lpp.).

garantijas, nebūtu jāuzkrāj, un kopējam uzkrājumu fondam būtu jānodrošina likviditātes rezerve.

- (39) Ārējās darbības bieži tiek īstenotas ārkārtīgi nestabilā vidē, kas prasa pastāvīgu un ātru pielāgošanos Savienības partneru mainīgajām vajadzībām un cilvēktiesību, demokrātijas un labas pārvaldības, drošības un stabilitātes, klimata pārmaiņu un vides, okeānu globālajām problēmām, kā arī migrācijas krīzei un tās pamatcēloņiem. Paredzamības principa saskaņošana ar nepieciešamību ātri reaģēt uz jaunām vajadzībām attiecīgi nozīmē, ka jāpielāgo programmu finansiālā īstenošana. Lai palielinātu ES spēju reaģēt uz neparedzētām vajadzībām, pamatojoties uz Eiropas Attīstības fonda (EAF) sekmīgo pieredzi, rezervei jaunām problēmām un prioritātēm būtu jāatstāj nepiešķirtu līdzekļu summa. Šī summa būtu jāmobilizē saskaņā ar šajā regulā noteiktajām procedūrām.
- (40) Tādējādi, ievērojot principu, ka Savienības budžets tiek noteikts katru gadu, šajā regulā būtu jāsauglabā iespēja piemērot elastību, kas jau atļautu Finanšu regulā attiecībā uz citiem politikas virzieniem, proti, līdzekļu pārvešanu un pieejamību citām saistībām, lai nodrošinātu Savienības līdzekļu lietderīgu izmantojumu gan Savienības iedzīvotāju, gan partnervalstu labā, līdz ar to pēc iespējas optimālāk izmantojot pieejamos Savienības līdzekļus Savienības ārējās darbības intervencēm.
- (41) Saskaņā ar Padomes Lēmuma .../... (AZT) 83. pantu fiziskām personām un tiesību subjektiem no aizjūras zemēm un teritorijām vajadzētu būt tiesīgiem saņemt finansējumu saskaņā ar šo regulu, ņemot vērā tās noteikumus un mērķus un iespējamus režīmus, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta. Turklāt kopīgu interešu jomās būtu jāveicina sadarbība starp partnervalstīm un aizjūras zemēm un teritorijām, kā arī Savienības tālākiem reģioniem saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 349. pantu.
- (42) Lai stiprinātu partnervalstu atbildību par saviem attīstības procesiem un ārējās palīdzības ilgtspēju, Savienībai būtu attiecīgos gadījumos jāveicina pašas partnervalsts iestāžu, sistēmu un procedūru izmantošana visos sadarbības projekta cikla aspektos.
- (43) Gada vai daudzgadu rīcības plāni un pasākumi, kas minēti 19. pantā, ir darba programmas saskaņā ar Finanšu regulu. Gada vai daudzgadu rīcības plānus veido vienā dokumentā apkopotu pasākumu kopums.
- (44) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013⁷², Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95⁷³, Padomes Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96⁷⁴ un Padomes Regulu (ES) 2017/1939⁷⁵ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot efektīvus un samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un — vajadzības gadījumā — administratīvus un finansiālus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar

⁷² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1073/1999 un Padomes Regulu (*Euratom*) Nr. 1074/1999 (OV L 248, 18.9.2013., 1. lpp.).

⁷³ Padomes Regula (EK, *Euratom*) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV L 312, 23.12.1995., 1. lpp.).

⁷⁴ Padomes Regula (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 (1996. gada 11. novembris) par pārbaudēm un apskatēm uz vietas, ko Komisija veic, lai aizsargātu Eiropas Kopienu finanšu intereses pret krāpšanu un citām nelikumībām (OV L 292, 15.11.1996., 2. lpp.).

⁷⁵ OV L 283, 31.10.2017., 1. lpp.

Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 883/2013 un Regulu (*Euratom*, EK) Nr. 2185/96 Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) var veikt administratīvo izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra var izmeklēt un ierosināt kriminālvajāšanu par krāpšanu un citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371⁷⁶. Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbojas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, *OLAF* un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas; šā iemesla dēļ nolīgumos ar trešām valstīm un teritorijām un ar starptautiskām organizācijām un jebkādos līgumos vai nolīgumos, kas izriet no šīs regulas īstenošanas, būtu jāiekļauj noteikumi, kas nepārprotami pilnvaro Komisiju, Revīzijas palātu un *OLAF* veikt šādas revīzijas, pārbaudes un apskates uz vietas atbilstīgi to attiecīgajai kompetencei un nodrošina, ka visas Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas piešķir līdzvērtīgas tiesības.

- (45) Lai nodrošinātu vienotus nosacījumus šīs regulas attiecīgo noteikumu īstenošanai, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁷⁷.
- (46) Lai papildinātu vai grozītu šīs regulas nebūtiskos elementus, pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai attiecībā uz 26. panta 3. punktā noteiktajām uzkrājumu likmēm, II, III un IV pielikumā uzskaitītajām sadarbības un intervenču jomām, V pielikumā uzskaitītajām EFIA+ darbību prioritārajām jomām, VI pielikumā minēto EFIA+ pārvaldību, pārskatīt vai papildināt VII pielikumā minētos darbības rādītājus, ja tas tiek uzskatīts par vajadzīgu, un papildināt šo regulu ar noteikumiem par uzraudzības un novērtēšanas sistēmas izveidi.
- (47) Saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma par labāku likumdošanas procesu⁷⁸ 22. un 23. punktu šo programmu ir nepieciešams izvērtēt, pamatojoties uz informāciju, kas ievākta, izpildot noteiktas uzraudzības prasības, vienlaikus neradot pārmērīgu regulējumu un administratīvo slogu, jo īpaši dalībvalstīm. Šajās prasībās vajadzības gadījumā var iekļaut izmērāmus rādītājus, ko izmantot, izvērtējot programmas ietekmi uz vietas. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

⁷⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/1371 (2017. gada 5. jūlijs) par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

⁷⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁷⁸ Eiropas Parlamenta, Eiropas Savienības Padomes un Komisijas 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgums par labāku likumdošanas procesu; OV L 123, 12.5.2016., 1.–14. lpp.

- (48) Atsauces uz Savienības instrumentiem Padomes Lēmuma 2010/427/ES⁷⁹ 9. pantā, kuras aizstāj ar šo regulu, būtu lasāmas kā atsauces uz šo regulu, un Komisijai būtu jānodrošina, ka šī regula tiek īstenota saskaņā ar EĀDD lomu, kas paredzēta minētajā lēmumā.
- (49) Iecerētajās darbībās, kā paredzēts šeit, būtu stingri jāievēro nosacījumi un procedūras, kas noteikti ar Savienības ierobežojošajiem pasākumiem,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I SADAĻA VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants **Priekšmets**

Ar šo regulu tiek izveidota programma “Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments” (“Instruments”).

Regulā ir izklāstīti Instrumenta mērķi, budžets laikposmam no 2021. gada līdz 2027. gadam, Savienības finansējuma veidi un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.

Ar to tiek izveidots arī Eiropas Fonds ilgtspējīgai attīstībai plus (“EFIA+”) un Ārējās darbības garantija.

2. pants **Definīcijas**

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “valsts programma” ir indikatīva programma, kas aptver vienu valsti;
- (2) “daudzvalstu programma” ir indikatīva programma, kas aptver vairāk nekā vienu valsti;
- (3) “pārrobežu sadarbība” ir sadarbība starp vienu vai vairākām dalībvalstīm un vienu vai vairākām trešām valstīm un teritorijām gar Savienības ārējām robežām;
- (4) “reģionālā programma” ir indikatīva daudzvalstu programma, kas aptver vairāk nekā vienu trešo valsti tajā pašā ģeogrāfiskajā apgabalā, kā noteikts 4. panta 2. punktā;
- (5) “pārreģionālā programma” ir indikatīva daudzvalstu programma, kas aptver vairāk nekā vienu trešo valsti no dažādiem apgabaliem, kā noteikts šīs regulas 4. panta 2. punktā;
- (6) “tiesību subjekts” ir jebkura fiziska persona vai juridiska persona, kas izveidota saskaņā ar valsts, Savienības vai starptautiskajiem tiesību aktiem un kas minētajos aktos par tādu ir atzīta, un kam ir juridiskās personas statuss, un kas, rīkodamās savā vārdā, var īstenot tiesības, un kam var būt saistoši pienākumi, vai jebkurš subjekts bez juridiskas personas statusa saskaņā ar Finanšu regulas 197. panta 2. punkta c) apakšpunktu;

---

⁷⁹ Padomes Lēmums 2010/427/ES (2010. gada 26. jūlijs), ar ko nosaka Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatorisko struktūru un darbību (OV L 201, 3.8.2010., 30. lpp.).

- (7) “investīciju logs” ir mērķa joma EFIA+ garantijas atbalstam investīciju portfeļiem konkrētos reģionos, valstīs vai nozarēs;
- (8) “iemaksu veicējs” ir dalībvalsts, starptautiska finanšu iestāde vai dalībvalsts publiska iestāde, publiska aģentūra vai citas struktūras, kas kopējā uzkrājumu fondā veic iemaksu skaidras naudas vai garantiju veidā.

3. pants

Mērķi

- 1. Šīs regulas vispārējais mērķis ir nodrošināt un veicināt Savienības vērtības un intereses pasaulē, lai sasniegtu Savienības ārējās darbības mērķus un principus, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 5. punktā, 8. un 21. pantā.
  - 2. Saskaņā ar 1. punktu šīs regulas konkrētie mērķi ir šādi:
    - (a) atbalstīt un veicināt dialogu un sadarbību ar trešām valstīm un reģioniem kaimiņvalstīs, Subsahāras Āfrikā, Āzijā un Klusā okeāna reģionā, kā arī Ziemeļamerikā, Dienvidamerikā un Karību jūras reģionā;
    - (b) globālā līmenī konsolidēt un atbalstīt demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesības, atbalstīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas, veicināt stabilitāti un mieru un risināt citas globālās problēmas, to skaitā migrāciju un mobilitāti;
    - (c) ātri reaģēt uz: krīzes, nestabilitātes un konflikta situācijām; izturētspējas problēmām un humānās palīdzības un pasākumu attīstības jomā sasaisti; un ārpolitikas vajadzības un prioritātes.
- Šo mērķu īstenošanu vērtē, izmantojot attiecīgus rādītājus, kā minēts 31. pantā.
- 3. Vismaz 92 % no izdevumiem saskaņā ar šo regulu atbilst oficiālās attīstības palīdzības kritērijiem, kurus noteikusi Ekonomiskās Sadarbības un attīstības organizācijas Attīstības palīdzības komiteja.

4. pants

Darbības joma un struktūra

- 1. Šajā regulā noteikto Savienības finansējumu īsteno, izmantojot:
  - (a) ģeogrāfiskās programmas;
  - (b) tematiskās programmas;
  - (c) ātrās reaģēšanas darbības.
- 2. Ģeogrāfiskās programmas aptver valstu un daudzvalstu sadarbību šādās jomās:
  - (a) kaimiņvalstis;
  - (b) Subsahāras Āfrika;
  - (c) Āzija un Klusā okeāna reģions;
  - (d) Ziemeļamerika, Dienvidamerika un Karību jūras reģions.

Ģeogrāfiskās programmas var aptvert visas trešās valstis, izņemot kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis, kā definēts Regulā (ES) Nr. .../...⁸⁰. (IPA) un aizjūras zemes un teritorijas, kā definēts Padomes Lēmumā .../...(ES).

Ģeogrāfiskās programmas kaimiņvalstu zonā var aptvert jebkuru valsti, kas minēta I pielikumā.

Lai panāktu 3. pantā noteiktos mērķus, ģeogrāfisko programmu pamatā ir II pielikumā uzskaitītās sadarbības jomas.

3. Tematiskās programmas aptver darbības, kas saistītas ar ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanu globālā līmenī, šādās jomās:

- (a) cilvēktiesības un demokrātija,
- (b) pilsoniskās sabiedrības organizācijas,
- (c) stabilitāte un miers,
- (d) globālās problēmas.

Tematiskās programmas var aptvert visas trešās valstis, kā arī aizjūras zemes un teritorijas, kā definēts Padomes Lēmumā .../.../ES.

Lai panāktu 3. pantā noteiktos mērķus, tematisko programmu pamatā ir III pielikumā uzskaitītās intervences jomas.

4. Ātrās reaģēšanas darbības dod iespēju rīkoties agrīnā posmā, lai:

- (a) sekmētu stabilitāti un konfliktu novēršanu ārkārtas situācijās, iespējamās krīzes, krīzes un pēckrīzes situācijās;
- (b) sekmētu valstu, sabiedrību, kopienu un indivīdu izturētspēju un humānās palīdzības un pasākumu attīstības jomā sasaisti;
- (c) risinātu ārpolitikas vajadzības un prioritātes.

Ātrās reaģēšanas darbības var aptvert visas trešās valstis, kā arī aizjūras zemes un teritorijas, kā definēts Padomes Lēmumā .../.../ES.

Lai panāktu 3. pantā noteiktos mērķus, ātrās reaģēšanas darbību pamatā ir IV pielikumā uzskaitītās intervences jomas.

5. Darbības saskaņā ar šo regulu tiek galvenokārt īstenotas, izmantojot ģeogrāfiskās programmas.

Darbības, kuras īsteno ar tematisko programmu palīdzību, papildina darbības, kuras finansē ģeogrāfisko programmu ietvaros, un atbalsta globālas un pārreģionālas iniciatīvas starptautiski saskaņotu mērķu – jo īpaši ilgtspējīgas attīstības mērķu – sasniegšanai, vispārējo sabiedrisko labumu aizsargāšanai vai globālo problēmu risināšanai. Darbības tematisko programmu ietvaros var arī veikt tad, ja nav nevienas ģeogrāfiskās programmas vai ja tā ir apturēta, vai ja nav vienošanās ar attiecīgo partnervalsti par konkrēto darbību, vai ja darbību nevar adekvāti veikt, izmantojot ģeogrāfiskās programmas.

---

⁸⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula, ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (OVL),

Ātrās reaģēšanas darbības papildina ģeogrāfiskās un tematiskās programmas. Šīs darbības ir izstrādātas un īstenotas tā, lai attiecīgā gadījumā būtu iespējams nodrošināt to turpināmību ģeogrāfisko vai tematisko programmu ietvaros.

6. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 34. pantu, lai papildinātu vai grozītu II, III un IV pielikumu.

5. pants

Saskaņotība, konsekvence un papildināmība

1. Īstenojot šo regulu, nodrošina konsekvenci, sinerģiju un papildināmību ar citām Savienības ārējās darbības jomām, ar citiem attiecīgajiem Savienības politikas virzieniem un programmām, kā arī politikas saskaņotību attīstībai.
2. Darbības, uz kurām attiecas Padomes Regulas (EK) Nr. 1257/96 darbības joma, netiek finansētas saskaņā ar šo regulu.
3. Attiecīgos gadījumos citas Savienības programmas var finansēt darbības, kas noteiktas saskaņā ar šo regulu, ar nosacījumu, ka iemaksas nesedz vienas un tās pašas izmaksas. Ar šo regulu var arī finansēt pasākumus, kas izveidoti citu Savienības programmu ietvaros, ar nosacījumu, ka iemaksas nesedz vienas un tās pašas izmaksas. Šādos gadījumos darba programmā, kas aptver minētās darbības, nosaka, kurš noteikumu kopums ir piemērojams.

6. pants

Budžets

1. Finansējums šīs regulas īstenošanai no 2021. līdz 2027. gadam ir 89 200 miljoni EUR (faktiskajās cenās).
2. Šā panta 1. punktā minēto finansējumu veido:
  - (a) 68 000 miljoni EUR ģeogrāfiskajām programmām:
    - kaimiņvalstis – vismaz 22 000 miljoni EUR,
    - Subsahāras Āfrika – vismaz 32 000 miljoni EUR,
    - Āzija un Klusā okeāna reģions – 10 000 miljoni EUR,
    - Ziemeļamerika, Dienvidamerika un Karību jūras reģions – 4 000 miljoni EUR,
  - (b) 7 000 miljoni EUR tematiskajām programmām:
    - cilvēktiesības un demokrātija – 1 500 miljoni EUR,
    - pilsoniskās sabiedrības organizācijas – 1 500 miljoni EUR,
    - stabilitātes un miera veicināšana – 1 000 miljoni EUR,
    - globālās problēmas – 3 000 miljoni EUR,
  - (c) 4 000 miljoni EUR ātrās reaģēšanas darbībām.
3. Rezerve jaunām problēmām un prioritātēm 10 200 miljonu EUR apmērā palielina 2. punktā minētās summas saskaņā ar 15. pantu.
4. Finansējums, kas minēts 2. punkta a) apakšpunktā, atbilst vismaz 75 % no finansējuma, kas minēts 1. punktā.

7. pants
Politikas satvars

Šīs regulas īstenošanas vispārējo politikas satvaru veido asociācijas nolīgumi, partnerības un sadarbības nolīgumi, daudzpusēji nolīgumi un citi nolīgumi, ar kuriem izveido juridiski saistošas attiecības ar partnervalstīm, kā arī Eiropadomes secinājumi un Padomes secinājumi, samitu deklarācijas vai secinājumi, kas pieņemti augsta līmeņa sanāksmēs ar partnervalstīm, attiecīgās Eiropas Parlamenta rezolūcijas, Komisijas paziņojumi vai Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos kopīgie paziņojumi.

8. pants
Vispārējie principi

1. Savienība cenšas veicināt, attīstīt un nostiprināt demokrātijas, tiesiskuma, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanas principus, kas ir tās pamatā, risinot dialogu un sadarbojoties ar partnervalstīm un reģioniem.
2. Piemēro uz tiesībām balstītu pieeju, kas aptver visas cilvēktiesības – vai tās būtu pilsoniskās un politiskās, vai ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības –, lai integrētu cilvēktiesību principus, atbalstītu tiesību subjektus savu tiesību īstenošanā ar uzsvaru uz nabadzīgākām un neaizsargātākām grupām un lai palīdzētu partnervalstīm īstenot to starptautiskās saistības cilvēktiesību jomā. Šī regula veicina dzimumu līdztiesību un iespēju nodrošināšanu sievietēm.
3. Pēc vajadzības Savienība atbalsta to, ka tiek īstenota divpusēja, reģionāla un daudzpusēja sadarbība un dialogs, partnerības nolīgumi un trīspusēja sadarbība.

Savienība sekmē daudzpusēju un uz noteikumiem balstītu pieeju vispārējam sabiedriskajam labumam un problēmām un šajā ziņā sadarbojas ar dalībvalstīm, partnervalstīm, starptautiskajām organizācijām un citiem līdzekļu devējiem.

Savienība veicina sadarbību ar starptautiskām organizācijām un citiem līdzekļu devējiem.

Attiecībās ar partnervalstīm ņem vērā to rezultātus saistību, starptautisko nolīgumu un līgumattiecību ar Savienību īstenošanā.

4. Sadarbība starp Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un partnervalstīm, no otras puses, ir balstīta uz attīstības efektivitātes principiem un attiecīgos gadījumos sekmē tos, proti: partnervalstu atbildību par attīstības prioritātēm, orientēšanos uz rezultātiem, iekļaujošām attīstības partnerībām, pārredzamību un savstarpēju pārskatatbildību. Savienība veicina efektīvu un lietderīgu resursu mobilizāciju un izmantojumu.

Atbilstīgi iekļaujošas partnerības principam vajadzības gadījumā Komisija nodrošina, ka ar attiecīgajām partnervalstu ieinteresētajām personām, to skaitā pilsoniskās sabiedrības organizācijām un vietējām pārvaldes iestādēm, notiek pienācīga apspriešanās un tām ir savlaicīgi nodrošināta piekļuve attiecīgajai informācijai, tādējādi ļaujot tām būt nozīmīgām programmu plānošanas, īstenošanas un ar to saistītos uzraudzības procesos.

Saskaņā ar atbildības principu Komisija attiecīgā gadījumā dod priekšroku partnervalstu sistēmu izmantošanai programmu īstenošanā.

5. Lai sekmētu darbības savstarpēju papildināmību un lietderību, Savienība un dalībvalstis koordinē savu politiku un savstarpēji apspriež palīdzības programmas, tostarp starptautiskās organizācijās un starptautiskās konferencēs.
6. Programmas un darbības saskaņā ar šo Regulu integrē klimata pārmaiņas, vides aizsardzību un dzimumu līdztiesību un pievēršas savstarpējam saiknēm starp ilgtspējīgas attīstības mērķiem, lai veicinātu integrētas darbības, kas saskaņotā veidā rada papildu ieguvumus un izpilda vairākus mērķus. Šīs programmas un darbības ir balstītas uz risku un neaizsargātības analīzi, integrē izturētspējas pieeju un ņem vērā konfliktus. To pamatā ir princips “nevienu neatstāt novārtā”.
7. Kopā ar partneriem tiek īstenota koordinētāka, holistiskāka un strukturētāka pieeja migrācijai, un regulāri izvērtēta tās efektivitāte.
8. Komisija informē un uztur regulāru viedokļu apmaiņu ar Eiropas Parlamentu.

9. pants

Militāro dalībnieku spēju veidošana attīstības un drošības atbalstam attīstības nolūkā

1. Atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienību 41. panta 2. punktam, Savienības saskaņā ar šo regulu sniegto finansējumu neizmanto tam, lai finansētu ieroču vai munīcijas iepirkumu vai darbības, kuras skar militārus vai aizsardzības aspektus.
2. Lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību, kuras priekšnoteikums ir stabila, miermīlīgu un iekļaujošu sabiedrību izveide, šajā regulā paredzēto Savienības palīdzību var izmantot plašākas drošības nozares reformas kontekstā vai partnervalstu militāro dalībnieku spēju veidošanai 4. punktā noteiktajos izņēmuma gadījumos, lai īstenotu attīstības darbības un darbības, kuru mērķis ir drošība attīstības nolūkā.
3. Palīdzība, ko sniedz, ievērojot šo pantu, jo īpaši var aptvert spēju veidošanas programmu īstenošanu attīstības un drošības atbalstam attīstības nolūkā, tostarp apmācību, mentorēšanu un konsultācijas, kā arī nodrošināšanu ar aprīkojumu, infrastruktūras uzlabojumiem un ar minēto palīdzību tieši saistītu pakalpojumu sniegšanu.
4. Palīdzību, ievērojot šo pantu, sniedz tikai tad, ja:
  - (a) prasības nevar izpildīt, izmantojot nemilitārus dalībniekus, lai pienācīgi sasniegtu šajā regulā noteiktos Savienības mērķus, un pastāv draudi funkcionējošu valsts iestāžu pastāvēšanai vai cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzībai, un valsts iestādes vairs nespēj tikt galā ar šiem draudiem; un
  - (b) attiecīgās partnervalsts un Savienības starpā pastāv vienprātība par to, ka militārie dalībnieki ir elements, kam ir būtiska nozīme ilgtspējīgai attīstībai būtisku nosacījumu saglabāšanā, izveidē vai atjaunošanā, tostarp krīzēs un nestabilās vai destabilizētās situācijās un apstākļos.
5. Savienības palīdzību, ievērojot šo pantu, neizmanto, lai finansētu militāro dalībnieku spēju veidošanu tādiem mērķiem, kas nav attīstības darbības un darbības, kuru mērķis ir drošība attīstības nolūkā. Jo īpaši to neizmanto tālab, lai finansētu:
  - (a) periodiskus militārus tēriņus;

- (b) ieroču un munīcijas vai cita nāvējoša spēka pielietošanai paredzēta aprīkojuma iepirkumu;
  - (c) apmācību, kas ir konkrēti paredzēta bruņoto spēku kaujas spēju veicināšanai.
6. Kad Komisija izstrādā un īsteno pasākumus, ievērojot šo pantu, tā veicina partnervalsts līdzatbildību. Tā arī izstrādā vajadzīgos elementus un paraugpraksi, kas ir priekšnoteikums tam, lai nodrošinātu ilgtspēju vidējā termiņā un ilgtermiņā, un veicina tiesiskumu un starptautisko tiesību principus.
7. Komisija izveido atbilstīgas riska novērtējuma, pārraudzības un novērtēšanas procedūras attiecībā uz pasākumiem, kurus īsteno, ievērojot šo pantu.

II SADAĻA ŠĪŠ REGULAS ĪSTENOŠANA

I nodaļa Plānošana

10. pants

Vispārējā plānošanas pieeja

1. Sadarbību un intervences saskaņā ar šo regulu plāno, izņemot 4. panta 4. punktā minētās ātrās reaģēšanas darbības.
2. Pamatojoties uz 7. pantu, plānošana saskaņā ar šo regulu ir balstīta uz turpmāk minēto:
  - (a) atbilstīgi šajā regulā noteiktajam vispārējam nolūkam un darbības jomai, mērķiem un principiem plānošanas dokumenti nodrošina saskaņotu satvaru sadarbībai starp Savienību un partnervalstīm vai reģioniem;
  - (b) gan plānošanas procesa sākumposmā, gan visā tā gaitā Savienība un dalībvalstis savstarpēji apspriežas, lai sekmētu sadarbības pasākumu saskaņotību, papildināmību un konsekveni. Kopīga plānošana ir vēlamā pieeja attiecībā uz valsts plānošanu. Kopīga plānošana vajadzības gadījumā ir pieejama citiem līdzekļiem;
  - (c) Savienība apspriežas arī ar citiem līdzekļu devējiem un dalībniekiem, tostarp vajadzības gadījumā ar pilsoniskās sabiedrības un vietējo iestāžu pārstāvjiem;
  - (d) Cilvēktiesību un demokrātijas un Pilsoniskās sabiedrības tematiskās programmas, kas minētas 4. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktā, sniedz palīdzību neatkarīgi no attiecīgo trešo valstu valdību un citu publisko pārvaldes iestāžu piekrišanas. Šīs tematiskās programmas galvenokārt atbalsta pilsoniskās sabiedrības organizācijas.

11. pants

Plānošanas principi ģeogrāfiskajām programmām

1. Ģeogrāfisko programmu plānošanas pamatā ir šādi principi:

- (a) neskarot 4. punktu, darbības pēc iespējas tiek balstītas uz dialogu starp Savienību, dalībvalstīm un attiecīgajām partnervalstīm, tostarp valsts un vietējām iestādēm, un tajā iesaista pilsonisko sabiedrību, valsts un vietējos parlamentus, un citas ieinteresētās personas, lai pastiprinātu to atbildību par procesu un tās mudinātu atbalstīt valstu attīstības stratēģijas;
  - (b) attiecīgā gadījumā plānošanas periodu sinhronizē ar partnervalstu stratēģijas cikliem;
  - (c) plānošanā var paredzēt sadarbības pasākumus, ko finansē no dažādiem piešķirumiem, kas uzskaitīti 6. panta 2. punktā, un no citām Savienības programmām atbilstīgi to pamataktiem.
2. Ģeogrāfisko programmu plānošana nodrošina konkrētu, pielāgotu satvaru sadarbībai, kā pamatā ir:
- (a) partneru vajadzības, kas noteiktas, balstoties uz īpašiem kritērijiem un ņemot vērā iedzīvotāju skaitu, nabadzību, nevienlīdzību, cilvēces attīstību, ekonomisko un vidisko neaizsargātību, kā arī valsts un sabiedrības izturētspēju;
  - (b) partneru spējas radīt finanšu līdzekļus un piekļūt tiem, un to absorbcijas spējas;
  - (c) partneru saistības un darbības rezultāti, pamatojoties uz tādiem kritērijiem kā politiskās reformas, ekonomikas un sociālā attīstība;
  - (d) Savienības finansējuma potenciālā ietekme partnervalstīs un reģionos;
  - (e) partneru spējas un apņemšanās veicināt kopīgas intereses un vērtības, un atbalstīt kopējus mērķus un daudzpusējas alianses, kā arī Savienības prioritāšu virzīšana.
3. Līdzekļu piešķiršanā priekšroka tiek dota valstīm, kam tā visvairāk vajadzīga, īpaši vismazāk attīstītajām valstīm, valstīm ar zemiem ienākumiem, valstīm krīzes, pēckrīzes, nestabilā un neaizsargātā situācijā, tostarp mazām jaunattīstības salu valstīm.
4. Sadarbība ar industrializētām valstīm koncentrējas uz Savienības un savstarpējo interešu veicināšanu.
5. Ģeogrāfisko programmu plānošanas dokumenti ir balstīti uz rezultātiem un vajadzības gadījumā ņem vērā starptautiski saskaņotus mērķus un rādītājus, jo īpaši tos, kas noteikti attiecībā uz ilgtspējīgas attīstības mērķiem, kā arī valsts līmeņa rezultātu sistēmas, lai izvērtētu un informētu par Savienības ieguldījumu rezultātos izlaides, iznākumu un ietekmes līmenī.
6. Izstrādājot plānošanas dokumentus valstīm un reģioniem krīzes vai pēckrīzes, nestabilā un neaizsargātā situācijā, pienācīgi ņem vērā attiecīgo valstu vai reģionu īpašās vajadzības un apstākļus.
- Ja partnervalstis vai reģioni ir tieši iesaistīti krīzes, pēckrīzes vai nestabilā situācijā, vai tos ietekmē krīzes, pēckrīzes vai nestabila situācija, īpašu uzsvāru liek uz visu attiecīgo dalībnieku savstarpējās koordinācijas uzlabošanu, lai sekmētu pāreju no ārkārtas situācijas uz attīstības posmu.
7. Šī regula sekmē darbības, kas noteiktas saskaņā ar Regulu (ES) Nr. .../... (*Erasmus*). Saskaņā ar šo regulu izstrādā vienotu plānošanas dokumentu septiņiem gadiem, ieskaitot līdzekļus no Regulas (ES) Nr. .../... (*IPA III*). Uz minētā finansējuma izmantošanu attiecas Regula (ES) Nr. .../... (*Erasmus*).

12. pants

Plānošanas dokumenti ģeogrāfiskajām programmām

1. Attiecībā uz ģeogrāfiskajām programmām šīs regulas īstenošanu veic, izmantojot daudzgadu valsts un daudzvalstu indikatīvās programmas.
2. Daudzgadu indikatīvajās programmās nosaka prioritārās jomas, kas izvēlētas Savienības finansējumam, konkrētos mērķus, paredzamos rezultātus, skaidrus un konkrētus darbības rādītājus un indikatīvos finanšu piešķirumus gan kopumā, gan katrai prioritārajai jomai.
3. Daudzgadu indikatīvās programmas tiek veidotas, pamatojoties uz:
  - (a) valsts vai reģionālu stratēģiju, kas izstrādāta kā attīstības plāns, vai līdzīgu dokumentu, kuru kā attiecīgās daudzgadu indikatīvās programmas pamatu ir apstiprinājis Komisija, laikā, kad pieņemts minētais dokuments;
  - (b) pamatdokumentu, ar ko nosaka Savienības politiku attiecībā uz konkrēto partneri vai partneriem, tostarp Savienības un dalībvalstu kopīgu dokumentu;
  - (c) Savienības un konkrētā partnera vai partneru kopīgu dokumentu, kurā noteiktas kopējās prioritātes.
4. Lai palielinātu Savienības kolektīvās sadarbības ietekmi, kopīgs plānošanas dokuments pēc iespējas aizstāj Savienības un dalībvalstu plānošanas dokumentus. Kopīgs plānošanas dokuments var aizstāt Savienības daudzgadu indikatīvo programmu ar nosacījumu, ka tas atbilst 10. un 11. pantam, ietver šā panta 2. punktā minētos elementus un paredz darba sadali starp Savienību un dalībvalstīm.

13. pants

Plānošanas dokumenti tematiskajām programmām

1. Attiecībā uz tematiskajām programmām šīs regulas īstenošanu veic, izmantojot daudzgadu indikatīvās programmas.
2. Tematisko programmu daudzgadu indikatīvajās programmās nosaka Savienības stratēģiju, Savienības finansējumam atlasītās prioritātes, konkrētus mērķus, paredzamos rezultātus, skaidrus un konkrētus darbības rādītājus, starptautisko situāciju un galveno partneru darbības attiecīgajam tematam.

Vajadzības gadījumā paredz līdzekļus un intervences prioritātes līdzdalībai globālās iniciatīvās.

Daudzgadu indikatīvajās programmās tematiskajām programmām paredz indikatīvo finanšu piešķirumu gan kopumā, gan katrai sadarbības jomai un katrai prioritātei. Indikatīvo finanšu piešķirumu var norādīt diapazona veidā.

14. pants

Daudzgadu indikatīvo programmu pieņemšana un grozīšana

1. Komisija pieņem 12. un 13. pantā minētās daudzgadu indikatīvās programmas, izmantojot īstenošanas aktus. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar

pārbaudes procedūru, kas minēta 35. panta 2. punktā. Šī procedūra tiek piemērota arī pārskatīšanai, kas minēta šā panta 3., 4. un 5. punktā un kuras rezultātā var ievērojami mainīt daudzgadu indikatīvās programmas saturu.

2. Pieņemot 12. pantā minētos kopīgos daudzgadu plānošanas dokumentus, Komisijas lēmums attiecas tikai uz Savienības ieguldījumu kopīgajā daudzgadu plānošanas dokumentā.
3. Ģeogrāfisko programmu daudzgadu indikatīvās programmas var vajadzības gadījumā pārskatīt efektīvas īstenošanas nolūkā, jo īpaši, ja pastāv būtiski grozījumi 7. pantā minētajā politikas satvarā vai pēc krīzes vai pēckrīzes situācijā.
4. Tematisko programmu daudzgadu indikatīvās programmas var vajadzības gadījumā pārskatīt efektīvas īstenošanas nolūkā, jo īpaši, ja pastāv būtiski grozījumi 7. pantā minētajā politikas satvarā.
5. Pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, piemēram, krīzes gadījumā vai demokrātijas, tiesiskuma, cilvēktiesību vai pamatbrīvību tieša apdraudējuma gadījumā Komisija drīkst grozīt šīs regulas 12. un 13. pantā minētās daudzgadu indikatīvās programmas, izmantojot īstenošanas aktus, kas pieņemti atbilstīgi 35. panta 4. punktā minētajai steidzamības procedūrai.

15. pants

Rezerve jaunām problēmām un prioritātēm

1. Regulas 6. panta 3. punktā minēto summu izmanto cita starpā:
  - (a) lai nodrošinātu Savienības atbilstīgu reakciju neparedzētu apstākļu gadījumā;
  - (b) lai risinātu jaunas vajadzības vai jaunas problēmas, piemēram, tādas, kas rodas pie Savienības vai tās kaimiņvalstu robežām saistībā ar krīzes un pēckrīzes situācijām vai migrācijas spiedienu;
  - (c) lai sekmētu jaunas Savienības virzītas vai starptautiskas iniciatīvas vai prioritātes.
2. Par šo līdzekļu izmantojumu lemj saskaņā ar 14. un 21. pantā noteiktajām procedūrām.

II nodaļa

Īpaši noteikumi attiecībā uz kaimiņvalstīm

16. pants

Plānošanas dokumenti un piešķiršanas kritēriji

1. Partnervalstīm, kas uzskaitītas I pielikumā, prioritārās jomas Savienības finansējuma saņemšanai galvenokārt atlasa no tām jomām, kas iekļautas 12. panta 3. punkta c) apakšpunktā minētajos dokumentos, saskaņā ar II pielikumā paredzētajām kaimiņattiecību zonas sadarbības jomām.
2. Atkāpjoties no 11. panta 2. punkta, Savienības atbalstu ģeogrāfisko programmu ietvaros kaimiņvalstu zonā diferencē gan pēc veida, gan pēc summām, ņemot vērā turpmāk minētos elementus, kas atspoguļo partnervalsts:

- (a) vajadzības, par kurām spriež pēc tādiem rādītājiem kā iedzīvotāju skaits un attīstības līmenis;
  - (b) apņemšanos īstenot politisko, ekonomisko un sociālo reformu mērķus, par kuriem ir panākta kopīga vienošanās, un progresu šo mērķu īstenošanā;
  - (c) apņemšanos veidot patiesu un ilgtspējīgu demokrātiju, un panākumus šā mērķa īstenošanā;
  - (d) partnerību ar Savienību, tostarp šīs partnerības mērķu vērīenīgumu;
  - (e) absorbcijas spēju un Savienības atbalsta saskaņā ar šo regulu potenciālo ietekmi.
3. Atbalstu, kas minēts 2. punktā, atspoguļo 12. pantā minētajos plānošanas dokumentos.

17. pants

Uz darbības rādītājiem balstīta pieeja

1. Indikatīvi 10 % no finansējuma, kas paredzēts 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā, lai papildinātu 12. pantā minētos valstu finanšu piešķirumus, piešķir I pielikumā uzskaitītajām partnervalstīm nolūkā īstenot uz darbības rādītājiem balstīto pieeju. Lēmumus par piešķirumiem, kas balstīti uz darbības rādītājiem, pieņem, pamatojoties uz minēto partnervalstu virzību ceļā uz demokrātiju, cilvēktiesībām, tiesiskumu, sadarbību migrācijas jomā, ekonomikas pārvaldību un reformām. Partnervalstu progresu izvērtē katru gadu.
2. Šī uz darbības rādītājiem balstīta pieeja neattiecas uz atbalstu, ko piešķir pilsoniskai sabiedrībai, cilvēku savstarpējo kontaktu veicināšanai, tostarp vietējo iestāžu sadarbībai, stāvokļa uzlabošanai cilvēktiesību jomā vai atbalsta pasākumiem krīzes gadījumā. Demokrātijas, cilvēktiesību vai tiesiskuma stāvokļa nopietnas vai ilgstošas pasliktināšanās gadījumā atbalstu šīm darbībām var palielināt.

18. pants

Pārrobežu sadarbība

1. Pārrobežu sadarbība, kas definēta 2. panta 3. punktā, aptver sadarbību attiecībā uz kaimiņu zemes robežām, starptautisko sadarbību lielākās starptautiskās teritorijās, sadarbību jūrlietās ap jūras baseiniem, kā arī starpreģionālo sadarbību.
2. Kaimiņattiecību zona sekmē 1. punktā minētās pārrobežu sadarbības programmas, ko līdzfinansē no Eiropas Reģionālās attīstības fonda [ETS Regulas⁸¹] ietvaros. Līdz 4 % no finansējuma kaimiņvalstu zonai indikatīvi piešķir minēto programmu atbalstam.
3. Iemaksas pārrobežu sadarbības programmās nosaka un izmanto saskaņā ar [ETS regulas] 10. panta 3. punktu.

---

⁸¹ COM (2018) 374 final –Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par īpašiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas teritoriālās sadarbības mērķi (*Interreg*), kas saņem atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda un ārējās finansēšanas instrumentiem.

4. Savienības līdzfinansējuma likme nepārsniedz 90 % no pārrobežu sadarbības programmas attiecināmajiem izdevumiem. Tehniskās palīdzības līdzfinansējuma likme ir 100 %.
5. Priekšfinansējumu pārrobežu sadarbības programmām nosaka darba programmā saskaņā ar iesaistīto trešo valstu un teritoriju vajadzībām, un tas var pārsniegt [ETS regulas] 49. pantā minēto procentuālo daļu.
6. Daudzgaļu indikatīvo stratēģijas dokumentu pārrobežu sadarbībai, kurā paredzēti šīs regulas 12. panta 2. punktā minētie elementi, pieņem saskaņā ar [ETS regulas] 10. panta 1. punktu.
7. Ja pārrobežu sadarbības programmas tiek pārtrauktas saskaņā ar [ETS regulas] 12. pantu, atbalstu no kaimiņvalstu zonas finansējuma pārtrauktajai programmai, kas joprojām pieejams, var izmantot tam, lai finansētu jebkuru citu pasākumu saskaņā ar kaimiņvalstu zonas jomu.

III nodaļa

Rīcības plāni, pasākumi un īstenošanas metodes

19. pants

Rīcības plāni un pasākumi

1. Komisija pieņem gada vai daudzgaļu rīcības plānus vai pasākumus. Pasākumi var būt atsevišķu pasākumu, īpašu pasākumu, atbalsta pasākumu vai ārkārtas palīdzības pasākumu veidā. Rīcības plāni un pasākumi katrai darbībai nosaka mērķus, ko tiecas sasniegt, iecerētos rezultātus un galvenos pasākumus, īstenošanas metodes, budžetu un jebkādu saistītus atbalsta izdevumus.
2. Rīcības plānu pamatā ir plānošanas dokumenti, izņemot gadījumos, kas minēti 3. un 4. punktā.

Vajadzības gadījumā darbību var pieņemt kā atsevišķu pasākumu pirms vai pēc rīcības plānu pieņemšanas. Individuālu pasākumu pamatā ir plānošanas dokumenti, izņemot gadījumos, kas minēti 3. punktā, un citos pienācīgi pamatotos gadījumos.

Neparedzētu vajadzību vai apstākļu gadījumos un ja finansējums no piemērotākiem avotiem nav iespējams, Komisija var pieņemt īpašus pasākumus, kas nav paredzēti plānošanas dokumentos.
3. Ātrās reaģēšanas darbību, kas minētas 4. panta 4. punkta b) un c) apakšpunktā, īstenošanai var izmantot gada vai daudzgaļu rīcības plānus un individuālus pasākumus.
4. Komisija var pieņemt ārkārtas palīdzības pasākumus ātrās reaģēšanas darbībām, kā minēts 4. panta 4. punkta a) apakšpunktā.

Ārkārtas palīdzības pasākuma maksimālais ilgums var būt 18 mēneši, un to var pagarināt vēl divas reizes uz laiku līdz sešiem mēnešiem (maksimāli līdz kopējam ilgumam – 30 mēneši), ja to īstenošanu kavē objektīvi un neparedzēti šķēršļi, ar noteikumu, ka nepalielinās pasākuma veikšanai paredzēto līdzekļu apjoms.

Ilgstošas krīzes un konflikta gadījumā Komisija var pieņemt otru ārkārtas palīdzības pasākumu, kura ilgums var būt līdz 18 mēnešiem. Pienācīgi pamatotos gadījumos var

pieņemt papildu pasākumus, ja ir svarīga Savienības darbības nepārtrauktība un to nevar nodrošināt ar citiem līdzekļiem.

20. pants ***Atbalsta pasākumi***

1. Savienības finansējums var segt atbalsta izdevumus, kuri paredzēti Instrumenta īstenošanai un tā mērķu sasniegšanai, tostarp attiecībā uz administratīvo atbalstu, kas saistīts ar īstenošanai vajadzīgajiem sagatavošanas, turpmākiem, uzraudzības, kontroles, revīzijas un novērtēšanas pasākumiem, kā arī izdevumus, kuri galvenajai mītnei un Savienības delegācijām rodas, nodrošinot administratīvo atbalstu, kas vajadzīgs programmai, un saskaņā ar šo regulu finansēto operāciju, tostarp informācijas un komunikācijas darbību, kā arī korporatīvo informācijas tehnoloģijas sistēmu, pārvaldībai.
2. Ja atbalsta izdevumi nav iekļauti rīcības plānos vai pasākumos, kas minēti 21. pantā, Komisija attiecīgā gadījumā pieņem atbalsta pasākumus. Savienības finansējums atbalsta pasākumu ietvaros var segt:
  - (a) pētījumus, sanāksmes, informāciju, izpratnes veidošanu, apmācību, gūtās pieredzes un paraugprakses sagatavošanu un apmaiņu ar to, publicēšanas pasākumus un citus administratīvās vai tehniskās palīdzības izdevumus, kas vajadzīgi darbību plānošanai un pārvaldībai, tostarp atalgotiem ārējiem ekspertiem;
  - (b) pētniecības un inovācijas darbības un pētījumus par attiecīgiem jautājumiem un to izplatīšanu;
  - (c) izdevumus saistībā ar informācijas un komunikācijas darbību nodrošināšanu, tostarp komunikācijas stratēģiju un korporatīvās komunikācijas, un Savienības politisko prioritāšu redzamības izstrādi.

21. pants ***Rīcības plānu un pasākumu pieņemšana***

1. Rīcības plānus un pasākumus pieņem, izmantojot īstenošanas aktus, kas pieņemti saskaņā ar 35. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.
2. Šā panta 1. punktā minētā procedūra nav jāpiemēro:
  - (a) rīcības plāniem, individuāliem pasākumiem un atbalsta pasākumiem, kuriem Savienības finansējums nepārsniedz 10 miljonus EUR;
  - (b) īpašiem pasākumiem, kā arī rīcības plāniem un pasākumiem, kas pieņemti, lai īstenotu ātrās reaģēšanas darbības, kuriem Savienības finansējums nepārsniedz 20 miljonus EUR;
  - (c) tehniskiem grozījumiem ar nosacījumu, ka šādi grozījumi būtiski neietekmē rīcības plāna vai attiecīgā pasākuma mērķus, piemēram:
    - (i) īstenošanas metodes maiņai,
    - (ii) līdzekļu pārdalei starp rīcības plānā ietvertajām darbībām,

- (iii) rīcības plānu un pasākumu budžeta palielinājumiem vai samazinājumiem par ne vairāk kā 20 % no sākotnējā budžeta un nepārsniedzot 10 miljonus EUR;

Daudz gadu rīcības plānu un pasākumu gadījumā 2. punkta a), b) apakšpunktā un c) apakšpunkta iii) punktā minētās robežvērtības piemēro ik gadu.

Ja darbības plāni un pasākumi ir pieņemti saskaņā ar šo punktu, par tiem, izņemot ārkārtas palīdzības pasākumus, un tehniskajiem grozījumiem mēneša laikā pēc to pieņemšanas paziņo Eiropas Parlamentam un dalībvalstīm ar attiecīgās komitejas starpniecību, kura minēta 35. pantā.

3. Pirms Komisija pieņem vai pagarina ārkārtas palīdzības pasākumus, kuri nepārsniedz 20 miljonus EUR, tā informē Padomi par šo pasākumu būtību un mērķiem un par plānoto finansējumu. Komisija informē Padomi, pirms veikt būtiskas izmaiņas jau pieņemtajos ārkārtas palīdzības pasākumos. Plānojot un vēlāk īstenojot šādus pasākumus, Komisija ņem vērā attiecīgo Padomes politikas pieeju, lai nodrošinātu Savienības ārējās darbības konsekvenču.

Komisija laikus un pienācīgi informē Eiropas Parlamentu par ārkārtas palīdzības pasākumu plānošanu un īstenošanu saskaņā ar šo pantu, tostarp par paredzētajām finansējuma summām, un informē Eiropas Parlamentu arī gadījumā, ja tā veic būtiskas izmaiņas minētajā palīdzībā vai tās ilguma pagarinājumus.

4. Gadījumos, kad rodas pienācīgi pamatoti, nenovēršami un steidzami iemesli, piemēram, krīzes, tostarp dabas vai cilvēka izraisītas katastrofas, tiešs demokrātijas, tiesiskuma, cilvēktiesību vai pamatbrīvību apdraudējums, Komisija saskaņā ar 35. panta 4. punktu kā nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus drīkst pieņemt rīcības plānus un pasākumus vai grozījumus spēkā esošajos rīcības plānos un pasākumos.
5. Darbību līmenī veic piemērotu vides pētījumu, tostarp par klimata pārmaiņām un ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, saskaņā ar piemērojamiem Savienības leģislatīvajiem aktiem, tostarp Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/92/ES⁸² un Padomes Direktīvu 85/337/EEK⁸³, ietverot attiecīgos gadījumos ietekmes uz vidi novērtējumu vidiski jutīgām darbībām, jo īpaši svarīgiem, jauniem infrastruktūras objektiem.

Ja nepieciešams, nozaru programmu īstenošanā izmanto ietekmes uz vidi stratēģiskos novērtējumus. Nodrošina ieinteresēto personu iesaistīšanos vides novērtējumos un šādu novērtējumu rezultātu publisku pieejamību.

22. pants

Sadarbības metodes

1. Finansējumu saskaņā ar šo Instrumentu īsteno Komisija, kā paredzēts Finanšu regulā, vai nu tieši pati Komisija, Savienības delegācijas un izpildaģentūras, vai arī netieši, izmantojot Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā uzskaitītos tiesību subjektus.

⁸² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (kodifikācija) (OV L 26, 28.1.2012., 1. lpp.).

⁸³ Padomes Direktīva 85/337/EEK (1985. gada 27. jūnijs) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 175, 5.7.1985., 0040.–0048. lpp.).

2. Finansējumu saskaņā ar šo Instrumentu var nodrošināt arī ar iemaksu palīdzību starptautiskos, reģionālos vai valsts fondos, piemēram, fondos, kurus izveidojusi vai pārvalda EIB, dalībvalstis, partnervalstis un reģioni vai starptautiskās organizācijas, vai citi līdzekļu devēji.
3. Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā un šīs regulas 29. panta 1. punktā uzskaitītie tiesību subjekti katru gadu izpilda savus ziņošanas pienākumus saskaņā ar Finanšu regulas 155. pantu. Ziņošanas prasības jebkuram no šiem tiesību subjektiem ir noteiktas partnerības pamat nolīgumā, iemaksu nolīgumā, nolīgumā par budžeta garantijām vai finansēšanas nolīgumā.
4. Saskaņā ar Instrumentu finansētās darbības var īstenot, izmantojot paralēlo vai kopīgo līdzfinansējumu.
5. Paralēla līdzfinansējuma gadījumā darbību sadala vairākās skaidri nodalāmās daļās, no kurām katru finansē cits partneris, nodrošinot līdzfinansējumu tā, lai vienmēr varētu noteikt finansējuma lietojuma galamērķi.
6. Kopīga līdzfinansējuma gadījumā darbības kopējās izmaksas sadala starp partneriem, kas nodrošina līdzfinansējumu, un līdzekļus apvieno tā, ka vairs nav iespējams noteikt finansējuma avotu katram atsevišķam pasākumam, kuru veic kā darbības daļu.
7. Savienības un tās partneru sadarbību *inter alia* var īstenot kā:
  - (a) trīspusējas vienošanās, ar kuru palīdzību Savienība ar trešām valstīm koordinē palīdzības finansējuma sniegšanu partnervalstij vai reģionam;
  - (b) administratīvās sadarbības pasākumus, piemēram, mērķsadarbību starp valsts institūcijām, vietējām pārvaldes iestādēm, valsts publiskajām struktūrām vai privāttiesību subjektiem, kam uzticēti dalībvalsts un partnervalsts vai reģiona sabiedrisko pakalpojumu uzdevumi, un kā sadarbības pasākumus, iesaistot publiskā sektora ekspertus, kurus nosūtījušas dalībvalstis un to reģionālās un vietējās pārvaldes iestādes;
  - (c) ieguldījumus izmaksās, kas vajadzīgas publiskā un privātā sektora partnerību izveidei un pārvaldībai;
  - (d) nozaru politikas atbalsta programmas, ar kuru palīdzību Savienība sniedz atbalstu partnervalsts nozares programmai;
  - (e) iemaksas izmaksu segšanai par valstu līdzdalību Savienības programmās un darbībās, kuras īsteno Savienības aģentūras un struktūras, kā arī struktūras vai personas, kurām uzticēta konkrētu darbību īstenošana kopējās ārpolitikas un drošības politikas ietvaros saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu;
  - (f) procentu likmju subsīdijas.

23. pants

ES finansējuma veidi un īstenošanas metodes

1. Savienības finansējumu var sniegt, izmantojot Finanšu regulā paredzētus finansēšanas veidus, proti:
  - (a) dotācijas;
  - (b) iepirkuma līgumus par pakalpojumiem, piegādēm vai būvdarbiem;

- (c) budžeta atbalstu;
  - (d) iemaksas Komisijas izveidotajos trasta fondos saskaņā ar Finanšu regulas 234. pantu;
  - (e) finanšu instrumentus;
  - (f) budžeta garantijas;
  - (g) apvienošanas darbības;
  - (h) parādu atvieglojumus starptautiski saskaņotas parādu atvieglošanas programmas kontekstā;
  - (i) finansiālu atbalstu;
  - (j) atalgotus ārējos ekspertus.
2. Sadarbojoties ar ieinteresētajām personām partnervalstīs, Komisija, nosakot finansēšanas kārtību, ieguldījuma veidu, dotāciju piešķiršanas kārtību un to pārvaldības administratīvos noteikumus, ņem vērā to specifiku, tostarp vajadzības un kontekstu, lai sasniegtu un iespējami labi atbilstu visplašākajam iespējamam šādu ieinteresēto personu lokam. Mudina izmantot īpašus finansēšanas kārtības veidus atbilstīgi Finanšu regulai, piemēram, partnerības nolīgumus, atļaujas piešķirt finansiālu atbalstu trešām personām, tiešu piešķiršanu vai projektu konkursus, pamatojoties uz atbilstības kritērijiem, vai vienreizējus maksājumus, vienības izmaksas un vienotas likmes finansējumu, kā arī finansējumu, kas nav saistīts ar izmaksām, kā paredzēts Finanšu regulas 125. panta 1. punktā.
3. Papildus Finanšu regulas 195. pantā minētajiem gadījumiem tiešās piešķiršanas procedūru var izmantot:
- (a) neliela apjoma dotācijām cilvēktiesību aizstāvjiem, lai finansētu steidzamus aizsardzības pasākumus, attiecīgos gadījumos bez prasības par līdzfinansējumu;
  - (b) dotācijām, attiecīgos gadījumos bez prasības par līdzfinansējumu, lai finansētu darbības vissarežģītākajos apstākļos, kuros uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus publicēšana būtu nevietā, tostarp situācijās, kurās ir būtisks pamatbrīvību trūkums, kurās cilvēku drošība ir visvairāk apdraudēta vai kurās cilvēktiesību organizācijas un cilvēktiesību aizstāvji darbojas vissarežģītākajos apstākļos. Šādas dotācijas nepārsniedz EUR 1 000 000, to termiņš ir līdz 18 mēnešiem, un šo termiņu var pagarināt vēl par 12 mēnešiem tādu objektīvu un neparedzētu šķēršļu gadījumā, kas radušies darbību īstenošanā;
  - (c) dotācijām ANO Augstā cilvēktiesību komisāra birojam, kā arī Globālajai universitātes pilsētiņai (“Global Campus”), Eiropas Starpuniversitāšu cilvēktiesību un demokratizācijas centram, kas nodrošina Eiropas cilvēktiesību un demokratizācijas maģistra programmu, un ar to saistītajam universitāšu tīklam, kurš nodrošina pēcdiploma izglītību cilvēktiesību jomā, tostarp stipendijas studentiem un cilvēktiesību aizstāvjiem no trešām valstīm.

Budžeta atbalsts, kā minēts 1. punkta c) apakšpunktā, tostarp tas, kas sniegts, izmantojot nozaru reformu rādītāju līgumus, balstās uz valstu līdzatbildību, savstarpēju pārskatatbildību un kopīgu apņēmību ievērot universālas vērtības, demokrātiju, cilvēktiesības, tiesiskumu, un tā mērķis ir nostiprināt partnerības starp Savienību un partnervalstīm. Tas ietver pastiprinātu politikas dialogu, spēju

pilnveidošanu un uzlabotu pārvaldību, kas papildina partneru centienus iekasēt vairāk un tērēt labāk, lai atbalstītu ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomikas izaugsmi un darbvietas, un nabadzības izskaušanu.

Jebkādu lēmumu sniegt budžeta atbalstu pieņem, pamatojoties uz budžeta atbalsta politiku, par ko ir panākta vienošanās Savienībā, skaidriem atbilstības kritērijiem un rūpīgi izvērtējot riskus un ieguvumus.

4. Budžeta atbalstu diferencē tā, lai tas labāk atbilstu partnervalsts politiskajiem, ekonomiskajiem un sociālajiem apstākļiem, ņemot vērā nestabilitātes situācijas.

Sniedzot budžeta atbalstu saskaņā ar Finanšu regulas 236. pantu, Komisija skaidri definē un uzrauga budžeta atbalsta sniegšanas nosacījumu kritērijus, tostarp progresu reformu īstenošanā un pārredzamību, un atbalsta parlamentārās kontroles, valsts revīzijas spēju, lielākas pārredzamības un publiskās piekļuves informācijai pilnveidošanu.

5. Budžeta atbalsta izmaksāšanas pamatā ir rādītāji, kas apliecina pietiekamu progresu, kas panākts ar partnervalsti saskaņoto mērķu īstenošanā.

6. Finanšu instrumenti saskaņā ar šo regulu var būt aizdevumi, garantijas, pašu kapitāls vai kvazikapitāls, investīcijas vai līdzdalības, kā arī riska dalīšanas instrumenti, pēc iespējas un saskaņā ar Finanšu regulas 209. panta 1. punktā paredzētajiem principiem Eiropas Investīciju bankas, tādas daudzpusējas Eiropas finanšu iestādes kā Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka, vai divpusējas Eiropas finanšu iestādes, piemēram, divpusēju attīstības banku, vadībā, iespējams, apvienojumā ar citiem finanšu atbalsta veidiem gan no dalībvalstīm, gan trešām personām.

Iemaksas Savienības finanšu instrumentos saskaņā ar šo regulu var veikt dalībvalstis, kā arī jebkurš Finanšu regulas 62. panta 1. punktā minētais tiesību subjekts.

7. Minētos finanšu instrumentus īstenošanas un pārskatu sniegšanas nolūkos var sagrupēt daļās.
8. Savienības finansējums nerada īpašus nodokļus, nodevas vai maksājumus un neizraisa to iekasēšanu.
9. Nodokļi, nodevas un maksājumi, ko piemēro partnervalstis, var būt tiesīgi saņemt finansējumu saskaņā ar šo regulu.

24. pants

Atbilstīgās personas un tiesību subjekti

1. Dalība iepirkuma, dotāciju un godalgu piešķiršanas procedūrās attiecībā uz darbībām, kuras finansē saskaņā ar ģeogrāfiskajām programmām un Pilsoniskās sabiedrības organizāciju un Globālo problēmu programmām, ir pieejamas starptautiskām organizācijām un visiem pārējiem tiesību subjektiem, kas ir valstspiederīgie un – juridisko personu gadījumā – kas arī faktiski veic uzņēmējdarbību turpmāk minētajās valstīs vai teritorijās:
  - (a) dalībvalstīs, saņēmējās, kas gūst labumu no Regulas (ES) .../... (IPA III), un Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu līgumslēdzējās pusēs;
  - (b) kaimiņvalstu zonas partnervalstīs un Krievijas Federācijā, ja attiecīgo procedūru izmanto tādu daudzvalstu programmu kontekstā, kurās tā piedalās;

- (c) Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Attīstības palīdzības komitejas publicētajā oficiālās attīstības palīdzības saņēmēju sarakstā iekļautajās jaunattīstības valstīs un teritorijās, kas nav G-20 valstu grupas locekles, un aizjūras zemēs un teritorijās, kas definētas Padomes Lēmumā .../.../ES;
  - (d) oficiālās attīstības palīdzības saņēmēju sarakstā iekļautajās jaunattīstības valstīs, kas ir G-20 valstu grupas locekles, un citās valstīs un teritorijās, ja attiecīgo procedūru izmanto Savienības saskaņā ar šo regulu finansētas darbības kontekstā, kurā tās piedalās;
  - (e) valstīs, kurām Komisija ir noteikusi savstarpēju piekļuvi ārējam finansējumam; šādu piekļuvi uz ierobežotu laiku – vismaz vienu gadu – var piešķirt, kad vien valsts ar vienlīdzīgiem noteikumiem atzīst par atbilstīgiem tādas tiesību subjektus no Savienības un no valstīm, kas ir atbilstīgas saskaņā ar šo regulu; Komisija pieņem lēmumu par savstarpēju piekļuvi un tās ilgumu pēc apspriešanās ar attiecīgo saņēmēju valsti vai valstīm;
  - (f) Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstīs gadījumā, ja līgumi tiek īstenoti vismazāk attīstītā valstī vai ar lielu parādu apgrūtinātā nabadzīgā valstī, kas iekļauta oficiālās attīstības palīdzības saņēmēju sarakstā.
2. Neskarot ierobežojumus, kas raksturīgi darbības būtībai un mērķiem, līdzdalība iepirkuma, dotāciju un godalgu piešķiršanas procedūrās attiecībā uz darbībām, kuras finansē saskaņā ar Cilvēktiesību un demokrātijas un Stabilitātes un miera veicināšanas programmām, kā arī ātrās reaģēšanas darbībām, ir pieejama bez ierobežojumiem.
  3. Visu piegāžu un materiālu, ko finansē saskaņā ar šo regulu, izcelsme var būt jebkura valsts.
  4. Šajā pantā izklāstītie noteikumi neattiecas uz atbilstīga darbuuzņēmēja vai – attiecīgos gadījumos – apakšuzņēmēja nodarbinātām fiziskām personām vai fiziskām personām, ar kurām tie ir noslēguši citu likumīgu līgumu, un saistībā ar šīm personām noteikumi nerada ierobežojumus attiecībā uz valstspiederību.
  5. Attiecībā uz darbībām, kuras kopīgi līdzfinansē tiesību subjekts, vai kuras īsteno tiešā vai netiešā pārvaldībā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) līdz viii) punktā minētajiem tiesību subjektiem, piemēro arī šo tiesību subjektu atbilstības noteikumus.
  6. Ja līdzekļu devēji nodrošina finansējumu Komisijas izveidotam trasta fondam vai izmantojot ārējos piešķirtos ieņēmumus, piemēro trasta fonda dibināšanas aktā vai – ārējo piešķirto ieņēmumu gadījumā – nolīgumā ar līdzekļu devēju paredzētos atbilstības noteikumus.
  7. Tādu darbību gadījumā, kuras finansē saskaņā ar šo regulu un no citas Savienības programmas, tiesību subjekti, kuri ir tiesīgi piedalīties saskaņā ar jebkuru no šīm programmām, tiek uzskatīti par atbilstīgiem.
  8. Daudzvalstu darbību gadījumā tiesību subjektus, kas ir valstspiederīgie un – juridisko personu gadījumā – kas arī faktiski veic uzņēmējdarbību valstīs un teritorijās, uz kurām attiecas darbība, var uzskatīt par atbilstīgiem.
  9. Šajā pantā paredzētos atbilstības noteikumus var ierobežot attiecībā uz pieteikumu iesniedzēju valstspiederību, ģeogrāfisko atrašanās vietu vai to veidu, ja šādi

ierobežojumi vajadzīgi darbības specifiskuma un mērķu dēļ un ja tie nepieciešami tās efektīvai īstenošanai.

10. Pretendentus, pieteikumu iesniedzējus un kandidātus no neatbilstīgām valstīm var pieņemt kā atbilstīgus steidzamības gadījumā vai ja pakalpojumi nav pieejami attiecīgo valstu vai teritoriju tirgos, vai citos pienācīgi pamatotos gadījumos, ja atbilstības noteikumu piemērošana padarītu darbības īstenošanu neiespējamu vai pārmērīgi to apgrūtinātu.
11. Lai sekmētu vietējās spējas, tirgus un pirkumus, prioritāte tiek dota vietējiem un reģionāliem darbuņēmējiem, ja Finanšu regulā ir paredzēts līgumu piešķirt, pamatojoties uz atsevišķu konkursu. Visos citos gadījumos vietējo un reģionālo darbuņēmēju līdzdalību veicina saskaņā ar attiecīgiem minētās regulas noteikumiem.
12. Saskaņā ar Demokrātijas un cilvēktiesību programmu jebkurš tiesību subjekts, uz kuru neattiecas tiesību subjekta definīcija 2. panta 6. punktā, ir atbilstīgs, ja tas ir nepieciešams, lai darbotos šīs programmas intervences jomās.

25. pants

Līdzekļu pārvešana, ikgadējie maksājumi, saistību apropriācijas, atmaksājamās summas un ieņēmumi, ko rada finanšu instrumenti

1. Papildus Finanšu regulas 12. panta 2. punktam neizmantotās saistību un maksājumu apropriācijas saskaņā ar šo regulu automātiski pārnes un tās var izmantot saistībām līdz nākamā finanšu gada 31. decembrim. Nākamajā finanšu gadā vispirms izmanto pārnesto summu.

Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par pārnestām saistību apropriācijām atbilstīgi Finanšu regulas 12. panta 6. punktam.
2. Papildus Finanšu regulas 15. pantā paredzētajiem noteikumiem par apropriācijām, kas darītas pieejamas atkārtoti, saistību apropriācijas, kas atbilst atcelto saistību summai, jo darbība saskaņā ar šo regulu pilnībā vai daļēji nav īstenota, tiek darītas pieejamas atkārtoti izcelsmes budžeta pozīcijā.

Atsauces uz Finanšu regulas 15. pantu regulas, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu, 12. panta 1. punkta b) apakšpunktā saprot arī kā atsauci uz šo punktu šajā regulā.
3. Budžeta saistības darbībām, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem atbilstīgi Finanšu regulas 112. panta 2. punktam.

Finanšu regulas 114. panta 2. punkta trešo daļu šīm daudzgadu darbībām nepiemēro. Komisija automātiski atceļ jebkuru darbības budžeta saistību daļu, kura līdz 31. decembrim piektajā gadā pēc attiecīgās budžeta saistības gada nav izmantota priekšfinansējumam vai starpposma maksājumu veikšanai vai attiecībā uz kuru nav iesniegta neviena apstiprināta izdevumu deklarācija vai maksājumu pieprasījums.
Šā panta 2. punktu piemēro arī ikgadējiem maksājumiem.
4. Atkāpjoties no Finanšu regulas 209. panta 3. punkta, atmaksājamās summas un ieņēmumus, ko rada finanšu instrumenti, piešķir izcelsmes budžeta pozīcijai kā iekšējos piešķirtos ieņēmumus pēc pārvaldības izmaksu un maksu atskaitīšanas.

Reizi piecos gados Komisija izvērtē pastāvošo finanšu instrumentu ieguldījumu Savienības mērķu sasniegšanā un to efektivitāti.

IV nodaļa

EFIA+, budžeta garantijas un finansiālā palīdzība trešām valstīm

26. pants

Darbības joma un finansējums

1. No 6. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētā finansējuma finansē Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai plus (EFIA+) un Ārējās darbības garantiju.
EFIA+ kā integrētas finansiālas paketes, kas nodrošina finansiālo kapacitāti, balstoties uz 23. panta 1. punkta a), e) un f) apakšpunktā noteiktajām īstenošanas metodēm, mērķis ir atbalstīt investīcijas un palielināt piekļuvi finansējumam, lai sekmētu ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomisko un sociālo attīstību un veicinātu sociālekonomisko izturētspēju partnervalstīs ar īpašu uzsvāru uz nabadzības izskaušanu, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, pienācīgu darbvietu radīšanu, ekonomiskajām iespējām, prasmēm un uzņēmējdarbību, sociālekonomiskajām nozarēm, mikrouzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem, kā arī konkrētu neatbilstīgās migrācijas sociālekonomisko pamatcēloņu risināšanu, saskaņā ar attiecīgajiem indikatīvās plānošanas dokumentiem. Īpašu uzmanību velta valstīm, kas identificētas kā valstis, kuras skar nestabilitāte vai konflikts, vismazāk attīstītajām valstīm un lielu parādu apgrūtinātām nabadzīgām valstīm.
2. Ārējās darbības garantija atbalsta EFIA+ darbības, uz ko attiecas budžeta garantijas saskaņā ar šīs regulas 27., 28. un 29. pantu, makrofinansiālā palīdzība un aizdevumi trešām valstīm, kuras minētas *EINS* regulas 10. panta 2. punktā.
3. Saskaņā ar Ārējās darbības garantiju Savienība var garantēt operācijas, kas parakstītas laikposmā no 2021. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim, kopsummā līdz EUR 60 000 000 000.
4. Uzkrājumu likmes diapazons ir no 9 % līdz 50 % atkarībā no operāciju veida.
Ārējās darbības garantijas uzkrājumu likme ir 9 % Savienības makrofinansiālajai palīdzībai un budžeta garantijām, kas sedz valsts riskus saistībā ar aizdevumu operācijām.
Uzkrājumu likmes pārskata ik pēc trīs gadiem no šīs regulas piemērošanas dienas, kas noteikta 40. pantā. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 34. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem papildina vai groza šīs likmes.
5. Ārējās darbības garantiju uzskata par vienu garantiju kopējā uzkrājumu fondā, kas izveidots ar Finanšu regulas 212. pantu.
6. EFIA+ un Ārējās darbības garantija var atbalstīt finansēšanas un investīciju operācijas partnervalstīs 4. panta 2. punktā minētajās ģeogrāfiskajās zonās. Ārējās darbības garantijas uzkrājumus finansē no attiecīgo ģeogrāfisko programmu budžeta, kuras izveidotas ar 6. panta 2. punkta a) apakšpunktu, un pārceļ kopējā uzkrājuma fondā. No EFIA+ un Ārējās darbības garantijas var arī atbalstīt operācijas *IPA* III regulas I pielikumā uzskaitītajās saņēmējās. Finansējumu šīm operācijām saskaņā ar EFIA+ un Ārējās darbības garantijas uzkrājumiem finansē saskaņā ar *IPA* regulu.

Ārējās darbības garantijas uzkrājumus aizdevumiem *EINS* regulas 10. panta 2. punktā minētajām trešām valstīm finansē saskaņā ar *EINS* regulu.

7. Finanšu regulas 211. panta 2. punktā minētos uzkrājumus veido, balstoties uz Savienības kopējām nenokārtotajām saistībām, kas izriet no katras operācijas, tostarp operācijām, kuras parakstītas līdz 2021. gadam un kuras garantē Savienība. Ikgadējo uzkrājumu summu var veidot līdz pat septiņu gadu laikā.
8. Aktīvu bilanci līdz 2020. gada 31. decembrim EFIA Garantiju fondā un Garantiju fondā ārējām darbībām, kuri izveidoti attiecīgi ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1601 un Padomes Regulu (EK, *Euratom*) Nr. 480/2009, pārvieto kopējā uzkrājumu fondā, lai nodrošinātu uzkrājumus to attiecīgajām operācijām saskaņā ar to pašu vienu garantiju, kas paredzēta šā panta 4. punktā.

27. pants

Operāciju un partneru atbilstība un atlase

1. Finansēšanas un ieguldījumu operācijas, kas ir atbilstīgas Ārējās darbības garantijas atbalstam, ir konsekventas un saskaņotas ar Savienības politiku, kā arī ar partnervalstu stratēģijām un politiku. Tās jo īpaši atbalsta šīs regulas un attiecīgo indikatīvās plānošanas dokumentu mērķus, vispārējos principus un politikas satvaru, pienācīgi ņemot vērā V pielikumā noteiktās prioritārās jomas.
2. Ārējās darbības garantija atbalsta finansēšanas un investīciju operācijas, kuras atbilst Finanšu regulas 209. panta 2. punkta a) līdz c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem un kuras
  - (a) nodrošina papildināmību ar citām iniciatīvām;
  - (b) ir ekonomiski un finansiāli dzīvotspējīgas, pienācīgi ņemot vērā iespējamo atbalstu no projekta privātajiem un publiskajiem partneriem un viņu līdzfinansējumu, vienlaikus ņemot vērā konkrēto darbības vidi un to valstu spējas, kas noteiktas kā valstis, kuras skar nestabilitāte vai konflikts, kuras ir vismazāk attīstītās valstis un lielu parādu apgrūtinātas nabadzīgas valstis un kuras var izmantot izdevīgākus noteikumus;
  - (c) ir tehniski dzīvotspējīgas un ilgtspējīgas no vides un sociālā viedokļa.
3. Ārējās darbības garantiju izmanto, lai segtu riskus šādiem instrumentiem:
  - (a) aizdevumiem, tostarp aizdevumiem vietējā valūtā un makrofinansiālās palīdzības aizdevumiem;
  - (b) garantijām;
  - (c) pretgarantijām;
  - (d) kapitāla tirgus instrumentiem;
  - (e) jebkuram citam finansējuma vai kredīta uzlabošanas, apdrošināšanas un pamatkapitāla vai kvazikapitāla līdzdalības veidam.
4. Attiecībā uz Ārējās darbības garantiju atbilstīgie partneri ir tie, kas norādīti Finanšu regulas 208. panta 4. punktā, tostarp no trešām valstīm, kuras veic iemaksas Ārējās darbības garantijā, kurus apstiprina Komisija saskaņā ar šīs regulas 28. pantu. Turklāt, atkāpjoties no Finanšu regulas 62. panta 2. punkta c) apakšpunkta, struktūras, kuras reglamentē dalībvalsts vai tādas trešās valsts privāttiesības, kas

veikusi iemaksas Ārējās darbības garantijā saskaņā ar 28. pantu, un kuras sniedz pienācīgu pārlicību par savām finansiālajām spējām, ir atbilstīgas minētās garantijas nolūkam.

5. Atbilstīgie partneri atbilst noteikumiem un nosacījumiem, kas paredzēti Finanšu regulas 62. panta 2. punkta c) apakšpunktā. Attiecībā uz struktūrām, ko reglamentē dalībvalsts vai trešās valsts privāttiesības, kuras ir veikušas iemaksas Ārējās darbības garantijā saskaņā ar šīs regulas 28. pantu, priekšroka tiek dota struktūrām, kas sniedz informāciju par vides, sociālās un korporatīvās pārvaldības kritērijiem.

Komisija nodrošina to, lai atbilstīgie partneri pieejamos resursus izlietotu efektīvi, lietderīgi un taisnīgi, vienlaikus veicinot to savstarpēju sadarbību.

Komisija nodrošina taisnīgu attieksmi pret visiem atbilstīgajiem partneriem un to, lai EFIA+ īstenošanas laikposmā netiktu pieļauti interešu konflikti. Lai nodrošinātu papildināmību, Komisija var pieprasīt atbilstīgajiem partneriem visu attiecīgo informāciju par to operācijām, kas nav saistītas ar EFIA+.

6. Komisija atlasa atbilstīgos partnerus saskaņā ar Finanšu regulas 154. pantu, pienācīgi ņemot vērā:
  - (a) stratēģisko un reģionālo operatīvās darbības padomju sniegtos padomus saskaņā ar VI pielikumu;
  - (b) investīciju loga mērķus;
  - (c) atbilstīgā partnera pieredzi un riska pārvaldības spējas;
  - (d) pašu resursu apmēru, kā arī privātā sektora līdzfinansējumu, ko atbilstīgais partneris ir gatavs mobilizēt investīciju logam.

7. Komisija izveido investīciju logus reģioniem, konkrētām partnervalstīm vai abiem, konkrētām nozarēm vai konkrētiem projektiem, konkrētām galīgo saņēmēju kategorijām vai abiem, kurus finansē, izmantojot šo regulu, sedz ar Ārējās darbības garantiju līdz noteiktai summai. Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par to, kā investīciju logi atbilst šim pantam un to detalizētās finansēšanas prioritātes. Visus finansiāla atbalsta pieprasījumus saistībā ar investīciju logiem iesniedz Komisijai.

Investīciju logu izvēli pienācīgi pamato ar tirgus nepilnību vai neoptimālu situāciju investīciju jomā analīzi. Minēto analīzi veic Komisija sadarbībā ar iespējamiem atbilstīgiem partneriem un ieinteresētajām personām.

Atbilstīgie partneri drīkst nodrošināt 3. punktā minētos instrumentus saskaņā ar investīciju logu vai individuālu projektu, kuru pārvalda atbilstīgais partneris. Instrumentus drīkst nodrošināt par labu partnervalstīm, tostarp valstīm, kuras skar nestabilitāte vai konflikts, vai valstīm, kas saskaras ar rekonstrukcijas un atjaunošanas problēmām pēc konflikta, un minēto partnervalstu iestāžu labā, tostarp to valsts bankām un privātām vietējām bankām un finanšu iestādēm, kā arī minēto partnervalstu privātā sektora struktūru labā.

8. Darbības, kuras atbalsta ar Ārējās darbības garantiju, Komisija novērtē pēc atbilstības kritērijiem, kas izklāstīti 2. un 3. punktā, pēc iespējas izmantojot atbilstīgo partneru esošās rezultātu mērīšanas sistēmas. Komisija katru gadu publicē tās veiktā novērtējuma rezultātus par katru investīciju logu.

9. Komisija tiek pilnvarota saskaņā ar 34. pantu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem papildina vai groza prioritārās jomas V pielikumā un EFIA+ pārvaldību VI pielikumā.

28. pants

Citu līdzekļu devēju iemaksas Ārējās darbības garantijā

1. Ārējās darbības garantijā iemaksas var veikt dalībvalstis, trešās valstis un citas trešās personas.

Atkāpjoties no Finanšu regulas 218. panta 2. punkta otrās daļas, Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu līgumslēdzējas puses var veikt iemaksas garantiju vai skaidras naudas veidā.

Iemaksas no trešām valstīm, kas nav Līguma par Eiropas Ekonomikas zonas līgumslēdzējas puses, un no citām trešām personām tiek veiktas skaidras naudas veidā un ar Komisijas apstiprinājumu.

Komisija nekavējoties informē Eiropas Parlamentu un Padomi par apstiprinātajām iemaksām.

Pēc dalībvalstu pieprasījuma to veiktās iemaksas var asignēt darbību uzsākšanai konkrētos reģionos, valstīs, nozarēs vai esošajos investīciju logos.

2. Iemaksas garantijas veidā nedrīkst pārsniegt 50 % no šīs regulas 26. panta 2. punktā minētās summas.

Dalībvalstu un Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu līgumslēdzēju pušu iemaksas garantijas veidā garantijas izmantošanas maksājumiem var prasīt tikai pēc tam, kad garantijas izmantošanas maksājumiem ir izmantots finansējums no Savienības vispārējā budžeta, ko palielinājušas citas skaidras naudas iemaksas.

Jebkuru iemaksu var izmantot tam, lai segtu garantijas izmantošanas gadījumus neatkarīgi no asignēšanas.

Iemaksu nolīgumu noslēdz Komisija Savienības vārdā un iemaksu veicējs, un tajā jo īpaši ietver noteikumus attiecībā uz maksājuma nosacījumiem.

29. pants

Ārējās darbības garantijas nolīgumu īstenošana

1. Komisija Savienības vārdā noslēdz Ārējās darbības garantijas nolīgumus ar atbilstīgajiem partneriem, kuri atlasīti saskaņā ar 27. pantu. Nolīgumus var slēgt ar divu vai vairāku atbilstīgo partneru konsorciju.

2. Starp Komisiju un atlasīto atbilstīgo partneri vai atbilstīgajiem partneriem par katru investīciju logu noslēdz vienu vai vairākus Ārējās darbības garantijas nolīgumus. Turklāt, lai risinātu konkrētas vajadzības, Ārējās darbības garantiju drīkst piešķirt atsevišķām finansēšanas vai investīciju operācijām.

Pēc Eiropas Parlamenta un Padomes pieprasījuma tiem dara pieejamus visus Ārējās darbības garantijas nolīgumus, ievērojot konfidencialas informācijas un sensitīvas komercinformācijas aizsardzību.

3. Ārējās darbības garantijas nolīgumos ietver jo īpaši:
  - (a) detalizētus noteikumus par segumu, prasībām, atbilstību, atbilstīgajiem partnerim un procedūrām;
  - (b) detalizētus noteikumus par Ārējās darbības garantijas nodrošināšanu, tostarp tās noteikumus par segumu un tās noteikto portfeļu un konkrētu instrumentu veidu projektu segumu, kā arī projektu un projekta portfeļu riska analīzi, tostarp nozares, reģionālā un valsts līmenī;
  - (c) šīs regulas mērķus un nolūku, vajadzību novērtējumu un norādi par gaidāmajiem rezultātiem, ņemot vērā korporatīvās sociālās atbildības un atbildīgas darbības veicināšanu;
  - (d) garantijas atlīdzību, kas atspoguļo riska līmeni, un iespēju atlīdzību daļēji subsidēt, lai sniegtu izdevīgākus noteikumus pienācīgi pamatotos gadījumos;
  - (e) prasības par Ārējās darbības garantijas izmantošanu, tostarp maksāšanas nosacījumus, piemēram, konkrētus laika grafikus, procentus par maksājumu summām, izdevumus un piedziņas izmaksas, kā arī iespējamās nepieciešamos likviditātes mehānismus;
  - (f) prasījumu procedūras, tostarp, bet ne tikai, izraisītājnotikumus un nogaidīšanas periodus un procedūras attiecībā uz prasījumu piedziņu;
  - (g) uzraudzības, ziņošanas un novērtēšanas pienākumus;
  - (h) skaidras un pieejamas sūdzību procedūras trešām personām, ko varētu ietekmēt Ārējās darbības garantijas atbalstītu projektu īstenošana.
4. Atbilstīgais partneris apstiprina finansēšanas un investīciju operācijas, ievērojot savus noteikumus un procedūras un atbilstīgi Ārējās darbības garantijas nolīguma noteikumiem.
5. Ārējās darbības garantija var segt:
  - (a) attiecībā uz parādu instrumentiem — pamatsummu un visus procentus, kā arī summas, kas maksājamas atlasītajam atbilstīgajam partnerim, bet nav saņemtas saskaņā ar finansēšanas operāciju noteikumiem pēc tam, kad ir noticis saistību neizpildes gadījums;
  - (a) attiecībā uz pamatkapitāla ieguldījumiem — investētās summas un ar tām saistītās finansēšanas izmaksas;
  - (b) attiecībā uz citām finansēšanas un investīciju operācijām, kas minētas 27. panta 2. punktā, – izmantotās summas un ar tām saistītās finansēšanas izmaksas;
  - (c) visus attiecīgos izdevumus un piedziņas izmaksas saistībā ar saistību neizpildes gadījumu, ja vien tās nav atvilktas no piedziņas ieņēmumiem.
6. Lai Komisija varētu veikt uzskaiti, ziņot par riskiem, uz kuriem attiecas Ārējās darbības garantija un saskaņā ar Finanšu regulas 209. panta 4. punktu, atbilstīgie partneri, ar kuriem ir noslēgts garantijas nolīgums, katru gadu sniedz Komisijai un Revīzijas palātai finanšu pārskatus par šīs regulas piemērošanas jomā ietilpstošajām finansēšanas un investīciju operācijām, kuras pārbaudījis neatkarīgs ārējais revidents, cita starpā ietverot informāciju par:
  - (a) atbilstīgo partneru finansēšanas un investīciju operāciju riska novērtējumu, tostarp informāciju par Savienības saistībām, kas aprēķinātas, ievērojot Finanšu

regulas 80. pantā minētos noteikumus un Starptautiskos publiskā sektora grāmatvedības standartus (*IPSAS*);

- (b) Savienības nenomaksātajām no EFIA+ operācijām izrietošajām finanšu saistībām, kas sniegtas atbilstīgajiem partneriem, un to finansēšanas un investīciju operācijām, sadalījumā pa atsevišķām operācijām.
7. Atbilstīgie partneri pēc pieprasījuma sniedz Komisijai jebkādu papildu informāciju, kas nepieciešama, lai Komisija izpildītu no šīs regulas izrietošās saistības.
8. Komisija ziņo par finanšu instrumentiem, budžeta garantijām, finansiālo palīdzību saskaņā ar Finanšu regulas 241. un 250. pantu. Šajā nolūkā atbilstīgie partneri katru gadu sniedz nepieciešamo informāciju, lai Komisija varētu ievērot ziņošanas pienākumu.

30. pants

Kapitāla līdzdalība attīstības bankā

Finansējumu ģeogrāfiskajām programmām, kas minēts 6. panta 2. punkta a) apakšpunktā, drīkst izmantot iemaksu veikšanai Eiropas un citu attīstības finansēšanas iestāžu kapitāla dotācijās.

V nodaļa

Uzraudzība, ziņošana un novērtēšana

31. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. Rādītāji, ar kuriem ziņo par progresu saskaņā ar šo regulu attiecībā uz 3. pantā noteikto konkrēto mērķu īstenošanu, ir izklāstīti VII pielikumā atbilstīgi ilgtspējīgas attīstības mērķu rādītājiem. Par pamatu tam, lai novērtētu, ciklāl ir īstenoti mērķi, izmanto 2021. gada 1. janvāra rādītāju vērtības.
2. Komisija regulāri uzrauga savas darbības un pārskata progresu, kas panākts ceļā uz gaidāmo rezultātu sasniegšanu, pievēršoties izlaidei un iznākumiem.
- Progress attiecībā uz gaidāmajiem rezultātiem būtu jāuzrauga, pamatojoties uz skaidriem, pārredzamiem un vajadzības gadījumā izmērāmiem rādītājiem. Lai atvieglotu savlaicīgu ziņošanu, saglabā ierobežotu rādītāju skaitu.
3. Kopīgas rezultātu sistēmas, kas iekļautas kopīgajos plānošanas dokumentos un kas atbilst 12. panta 4. punktā izklāstītajiem kritērijiem, ir pamats Savienības un dalībvalstu veiktajai kopīgajai uzraudzībai pār to kolektīvā atbalsta īstenošanu partnervalstī.
- Darbības rezultātu ziņošanas sistēma nodrošina, ka programmas īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un laikus. Šim nolūkam Savienības līdzekļu saņēmējiem uzliek samērīgas ziņošanas prasības.
4. Komisija izvērtē šīs regulas īstenošanā panākto progresu. Sākot ar 2022. gadu Komisija Eiropas Parlamentam un Padomei iesniedz gada ziņojumu par šīs regulas mērķu sasniegšanu, izmantojot rādītājus, mērot sasniegtos rezultātus un regulas

lietderību. Minēto ziņojumu iesniedz arī Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai.

5. Gada ziņojumā ietver informāciju saistībā ar aizvadīto gadu – par finansētajiem pasākumiem, uzraudzības un novērtējuma rezultātiem, attiecīgo partneru iesaistīšanos un budžeta saistību un maksājumu apropriāciju izpildi, norādot sadalījumu pa valstīm, reģioniem un sadarbības jomām. Ziņojumā novērtē Savienības finansējuma rezultātus, pēc iespējas lielākā mērā izmantojot konkrētus un izmērāmus rādītājus attiecībā uz finansējuma nozīmi šīs regulas mērķu sasniegšanā. Attīstības sadarbības gadījumā, ja iespējams un ja tas ir atbilstīgi, ziņojumā arī novērtē to, kā tiek ievēroti attīstības efektivitātes principi, tostarp attiecībā uz inovatīviem finanšu instrumentiem.
6. Gada ziņojumā, ko sagatavo 2021. gadā, ietver konsolidētu informāciju no gada ziņojumiem attiecībā uz laikposmu no 2014. līdz 2020. gadam par visu finansējumu, kas izriet no 40. panta 2. punktā minētajām regulām, tostarp par ārējiem piešķirtajiem ieņēmumiem un iemaksām trasta fondos, un norādot izdevumu sadalījumu pa valstīm, finanšu instrumentu izmantojumu, saistībām un maksājumiem. Ziņojumā ietver galvenās atziņas, kas gūtas, un turpmākus pasākumus, kas veikti pēc ieteikumiem, kuri sniegti pēc iepriekšējos gados veiktiem novērtējumiem.
7. Ikgadēju aplēsi par kopējiem izdevumiem saistībā ar darbībām klimata jomā un bioloģisko daudzveidību veic, pamatojoties uz pieņemtajiem indikatīvās plānošanas dokumentiem. Saskaņā ar šo regulu piešķirtajam finansējumam piemēro ikgadēju izsekošanas sistēmu, kas ir balstīta uz Ekonomiskās Sadarbības un attīstības organizācijas metodiku (“Riodežaneiro politikas rādītāji”) (neizslēdzot precīzāku metodiku izmantošanu, ja tās ir pieejamas), kura integrēta esošajā Savienības programmu darbības rezultātu pārvaldības metodikā, lai izdevumus, kas saistīti ar darbībām klimata jomā un bioloģisko daudzveidību 19. pantā minēto rīcības plānu un pasākumu līmenī, kvantificētu un reģistrētu novērtējumos un gada ziņojumā.
8. Komisija dara pieejamu informāciju par attīstības sadarbību, izmantojot atzītus starptautiskus standartus.
9. Lai nodrošinātu efektīvu izvērtēšanu šīs regulas virzībai uz tās mērķu sasniegšanu, Komisiju pilnvaro pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 34. pantu, lai grozītu VII pielikumu nolūkā pārskatīt vai papildināt rādītājus, ja tas tiek uzskatīts par vajadzīgu, un papildināt šo regulu ar noteikumiem par uzraudzības un novērtēšanas sistēmas izveidi.

32. pants *Novērtēšana*

1. Šīs regulas starpposma novērtējumu veic, tiklīdz par tās īstenošanu ir pieejama pietiekama informācija, bet ne vēlāk kā četrus gadus pēc instrumenta īstenošanas sākuma.

Attiecīgā gadījumā novērtējumos izmanto Ekonomiskās Sadarbības un attīstības organizācijas Attīstības palīdzības komitejas labas prakses principus, tiecoties pārliecināties, vai mērķi ir sasniegti, un formulēt ieteikumus ar nolūku uzlabot turpmākās darbības.

2. Regulas īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā četrus gadus pēc 1. pantā norādītā termiņa beigām, Komisija veic regulas galīgo novērtējumu. Šajā novērtējumā aplūko Savienības ieguldījumu šīs regulas mērķu sasniegšanā, ņemot vērā rādītājus, ar kuriem mēra gūtos rezultātus, un visus konstatējumus un secinājumus par šīs regulas ietekmi.

Galīgajā novērtējuma ziņojumā aplūko arī šīs regulas lietderību, pievienoto vērtību, vienkāršošanas iespējas, iekšējo un ārējo saskaņotību, kā arī tās mērķu turpmāko nozīmību.

Galīgo novērtējuma ziņojumu sagatavo ar konkrētu mērķi uzlabot Savienības palīdzības īstenošanu. Tajā iekļauto informāciju izmanto, pieņemot lēmumus par saskaņā ar regulu īstenoto darbību veidu atjaunošanu, grozīšanu vai apturēšanu.

Galīgajā novērtējuma ziņojumā iekļauj arī konsolidētu informāciju no attiecīgajiem ikgadējiem ziņojumiem par visu finansējumu, ko reglamentē ar šo regulu, tostarp ārējiem piešķirtiem ieņēmumiem un iemaksām trasta fondos, norādot izdevumu sadalījumu pa saņēmējvalstīm, finanšu instrumentu izmantojumu, saistībām un maksājumiem.

Komisija paziņo savu novērtējumu secinājumus, kas papildināti ar tās apsvērumiem, Eiropas Parlamentam, Padomei un dalībvalstīm ar attiecīgās 35. pantā minētās komitejas starpniecību. Minētajā komitejā pēc dalībvalstu lūguma var pārrunāt konkrētus novērtējumus. Rezultātus iekļauj programmu izstrādē un resursu piešķiršanā.

Saskaņā ar šo regulu sniegtā Savienības finansējuma novērtēšanas procesā Komisija atbilstīgā apjomā iesaista visas attiecīgās ieinteresētās personas, un attiecīgā gadījumā tā var mēģināt veikt kopīgus novērtējumus ar dalībvalstīm un attīstības partneriem, cieši iesaistot partnervalstis.

3. Komisija līdz 2025. gada 31. decembrim un pēc tam ik pēc trim gadiem novērtē Ārējās darbības garantijas izmantošanu un darbību. Komisija savu novērtējuma ziņojumu iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei. Minētajam novērtējuma ziņojumam pievieno Revīzijas palātas atzinumu.

III SADAĻA ***NOBEIGUMA NOTEIKUMI***

33. pants

Tādu zemju vai teritoriju līdzdalība, uz kurām neattiecas šī regula

1. Pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos un ja īstenotā darbība ir globāla, pārreģionāla vai reģionāla, lai nodrošinātu Savienības finansējuma saskaņotību un efektivitāti vai veicinātu reģionālo un starpreģionālo sadarbību, Komisija attiecīgajās daudzgadu indikatīvajās programmās vai attiecīgajos rīcības plānos vai pasākumos var pieņemt lēmumu darbību mērogu paplašināt, iekļaujot zemes un teritorijas, uz kurām neattiecas šī regula saskaņā ar 4. pantu.
2. Komisija var iekļaut īpašu finanšu piešķirumu, lai palīdzētu partnervalstīm un reģioniem nostiprināt to sadarbību ar kaimiņos esošajiem Savienības tālākajiem reģioniem un ar aizjūras zemēm un teritorijām, uz kurām attiecas Padomes lēmums ("AZT lēmums"). Šajā nolūkā attiecīgos gadījumos un pamatojoties uz savstarpīgumu un proporcionalitāti attiecībā uz finansējuma līmeni saskaņā ar AZT

lēmumu un/vai ETS regulu šī regula var sniegt savu ieguldījumu darbībās, kuras īsteno partnervalsts vai reģions, vai jebkurš cits tiesību subjekts saskaņā ar šo regulu, zeme, teritorija vai jebkurš cits tiesību subjekts saskaņā ar AZT lēmumu, vai Savienības tālākais reģions, kopīgo darbības programmu ietvaros vai starpreģionu sadarbības programmās vai pasākumos, kas izveidoti un īstenoti saskaņā ar ETS regulu.

34. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētus aktus piešķir Komisijai saskaņā ar šajā pantā noteiktajiem nosacījumiem.
2. Pilnvaras pieņemt 4. panta 6. punktā, 26. panta 3. punktā, 27. panta 9. punktā un 31. panta 9. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz šīs regulas darbības laiku.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 4. panta 6. punktā, 26. panta 3. punktā, 27. panta 9. punktā un 31. panta 9. punktā minēto pilnvaru deleģējumu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 4. panta 6. punktu, 26. panta 3. punktu, 27. panta 9. punktu un 31. panta 9. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

35. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības komiteja. Šī komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.
3. Ja komitejas atzinums ir jāsaņem rakstiskā procedūrā, šādu procedūru izbeidz bez rezultāta, ja atzinuma sniegšanai noteiktajā termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai ja to lūdz vienkāršs komitejas locekļu vairākums.
4. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.

5. Pieņemtais lēmums ir spēkā pieņemtā vai grozītā dokumenta, rīcības programmas vai pasākuma piemērošanas laikā.
6. Eiropas Investīciju bankas novērotājs piedalās komitejas darbā, kad tiek izskatīti ar Eiropas Investīciju banku saistīti jautājumi.

36. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. Savienības finansējuma saņēmēji atzīst Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā redzamību (jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā), sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, efektīva un samērīga.
2. Saistībā ar šo regulu, tās darbībām un rezultātiem Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus. Šai regulai piešķirtie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju sabiedrībai, ciktāl šīs prioritātes ir tieši saistītas ar 3. pantā minētajiem mērķiem.

37. pants

Atkāpe no redzamības uzlabošanas prasībām

Drošības problēmu vai vietējo politiski jutīgo jautājumu dēļ var būt vēlams vai nepieciešams dažās valstīs vai apgabalos vai konkrētos laikposmos ierobežot komunikācijas un redzamības uzlabošanas pasākumus. Šādos gadījumos mērķauditorija un redzamības uzlabošanas rīki, produkti un kanāli, kas izmantojami konkrētas darbības popularizēšanā, tiek noteikti katrā gadījumā atsevišķi, apspriežoties un vienojoties ar Savienību. Gadījumos, kad, reaģējot uz pēkšņu krīzi, ir nepieciešama ātra intervence, nav nepieciešams nekavējoties izstrādāt pilnīgu komunikācijas un redzamības uzlabošanas plānu. Tomēr šādās situācijās Savienības atbalstu tik un tā atbilstīgi norāda jau no paša sākuma.

38. pants

EĀDD klauzula

Šo regulu piemēro saskaņā ar Lēmumu 2010/427/ES.

39. pants

Atcelšana un pārejas noteikumi

1. Lēmumu Nr. 466/2014/ES, Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009 un Regulu (ES) 2017/1601 atceļ no 2021. gada 1. janvāra.
2. No šīs regulas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīgi, lai nodrošinātu pāreju starp šo regulu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar iepriekšējām regulām: Regula (ES) Nr. 233/2014; Regula (ES) Nr. 232/2014; Regula (ES) Nr. 230/2014; Regula (ES) Nr. 235/2014; Regula (ES) Nr. 234/2014, Regula (Euratom) Nr. 237/2014, Regula (ES) Nr. 236/2014,

Lēmums Nr. 466/2014/ES, Regula (EK, Euratom) Nr. 480/2009 un Regula (ES) 2017/1601.

3. Finansējums šai regulai var segt izdevumus, kas saistīti ar jebkuras šīs regulas pēcteces sagatavošanu.
4. Lai varētu pārvaldīt darbības, kuras līdz 2027. gada 31. decembrim nebūs pabeigtas, 20. panta 1. punktā paredzēto izdevumu segšanai budžetā vajadzības gadījumā var iekļaut apropriācijas arī pēc 2027. gada.

40. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2021. gada 1. janvāra.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
Priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā –
Priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

- 1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums
- 1.2. Attiecīgās politikas joma(-s) (*programmu kopums*)
- 1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība
- 1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums
- 1.5. Ilgums un finansiālā ietekme
- 1.6. Paredzētie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

- 2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi
- 2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma
- 2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

- 3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas
- 3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem
  - 3.2.1. *Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem*
  - 3.2.2. *Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām*
  - 3.2.3. *Trešo personu iemaksas*
- 3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments

1.2. Attiecīgās politikas joma(-s) (*programmu kopums*)

Ārējā darbība

Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

jaunu darbību

jaunu darbību, kas balstās uz iepriekš veiktu izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību⁸⁴

spēkā esošas darbības pagarināšanu

vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu /jaunu darbību

1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.4.1. *Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks*

Ilgtermiņā ierosinātā instrumenta vispārīgais mērķis ir nodrošināt un veicināt ES vērtības un intereses visā pasaulē.

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 3. panta 5. punktu, 8. un 21. pantu konkrētie mērķi ietver šādus:

(a) atbalstīt un veicināt dialogu un sadarbību ar trešām valstīm un reģioniem kaimiņvalstīs, Subsahāras Āfrikā, Āzijā un Klusā okeāna reģionā, kā arī Ziemeļamerikā, Dienvidamerikā un Karību jūras reģionā;

(b) globālā līmenī sekmēt cilvēktiesības un demokrātiju, atbalstīt pilsoniskās sabiedrības organizācijas, veicināt stabilitāti un mieru un risināt citas globālās problēmas;

(c) ātri reaģēt uz krīzes, nestabilitātes un konflikta situācijām; izturētspējas stiprināšana un humānās palīdzības un attīstības darbību savstarpēja sasaiste; un ārpolitikas vajadzības un prioritātes.

Vismaz 90 % no izdevumiem saskaņā ar šo Instrumentu būtu jāatbilst oficiālās attīstības palīdzības kritērijiem, kurus noteikusi Ekonomiskās Sadarbības un attīstības organizācijas Attīstības palīdzības komiteja.

⁸⁴

Kā minēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

1.4.2. *Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka efektivitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

Eiropas līmeņa rīcības pamatojums (*ex-ante*)

Pēdējo gadu laikā ir pieredzēti reģionāli konflikti, terorisms, migrācijas spiediens, resursu neilgtspējīga izmantošana un arvien lielāks protekcionisms. Katra atsevišķi dalībvalstis nespētu efektīvi reaģēt uz šo globālo dinamiku, bet ES no Līgumiem izrietošo pamatkompetenču, savu vērtību un savas kā miera veicinātājas, demokrātijas un cilvēktiesību aizstāves un klimata pārmaiņu apkarošanas un vides aizsardzības līderes ticamības dēļ, savas politiskās ietekmes un pārnacionālās būtības dēļ, instrumentu darbības jomas, saskaņotības un kombinācijas dēļ, kā arī īstenošanai uz vietas tās rīcībā esošo instrumentu plašā loka dēļ, atrodas unikālā pozīcijā, lai risinātu šīs problēmas, attīstītu iespējas strauji mainīgajai pasaulei un nodrošinātu ārējo palīdzību.

ES kā pilnvērtīgai kolēģei ir iespēja izveidot dialogu ar citām reģionālām organizācijām, piemēram, Āfrikas Savienību.

Dažās jomās, kurās dalībvalstis aktīvi nerīkojas, ES joprojām ir galvenā un dažreiz vienīgā dalībiece, kas iesaistās. Tas, piemēram, notiek tādās sensitīvās situācijās kā cilvēktiesību aizsardzība un vēlēšanu novērošanas misijas.

ES var dot pievienoto vērtību, balstoties uz to resursu apmēru, kuri tiek novirzīti ar tās instrumentu palīdzību, tās salīdzinoši elastīgajiem pārvaldības modeļiem un resursu paredzamību daudzgadu finanšu shēmas laikposmā.

ES ir ievērojama pieredze noteiktās jomās, kas izriet no pašas Eiropas vēstures (piemēram, reģionālās integrācijas un pārejas uz demokrātiju jomā) un no sekmīgi īstenotas politikas (piemēram, pieredze pārtikas nodrošinājuma jomā, kas iegūta ar kopējās lauksaimniecības politikas un kopējās zivsaimniecības politikas starpniecību, kā arī pieredze vienotā tirgus tehnisko standartu jomā). Tai ir atzīta starptautiska reputācija kā konfliktu novēršanas un miera nodrošināšanas dalībnieci un kā brīvu vēlēšanu un cilvēktiesību aktīvai atbalstītāji.

ES ir panākusi globālu klātbūtni ar tās delegāciju palīdzību, kas nodrošina plašu informācijas tīklu par norisēm, kuras ietekmē valstis visā pasaulē. ES ir arī dalībiece vairumā daudzpusējo procesu, kuru mērķis ir risināt globālas problēmas. Tas ļauj ES būt pastāvīgi informētai par jaunām vajadzībām un problēmām, un tādējādi attiecīgi pārdalīt resursus. Papildināmība starp ES darbību un darbībām, ko īsteno dalībvalstis, arvien pieaug. Tas uzlabo politisko dialogu un sadarbību, kas tiek arvien vairāk virzīta, izmantojot kopējo plānošanu ar dalībvalstīm.

ES arī spēj papildināt dalībvalstu darbības attiecībā uz potenciāli bīstamu situāciju risināšanu vai īpaši dārgu intervenču gadījumā.

Sagaidāmā Savienības pievienotā vērtība (*ex post*)

Sagaidāmajai pievienotajai vērtībai, ko radīs Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments, būtu jāizriet no ārējās finansēšanas instrumentu starpposma pārskatīšanas konstatējumiem. Starpposma pārskatīšanas laikā ietekmes līmeņa rādītāju analīze, kas iekļauti pašreizējās regulās (piem., ilgtspējīgas attīstības mērķi), norādīja uz jaunām, pozitīvām tendencēm. Paredzams,

ka šādas tendences turpināsies pēc 2020. gada, un starptautiski mērķi ir noteikti 2030. gadam.

1.4.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Starpposma pārskatīšanas ziņojumā⁸⁵, ko Komisija pieņēma par 10 no ārējās finansēšanas instrumentiem⁸⁶, *ex post* novērtējuma ziņojumos par makrofinansiālo palīdzību un starpposma ziņojumā par Eiropas Investīciju bankas ārējo aizdevumu mandātu⁸⁷ secināts, ka ārējās finansēšanas instrumenti kopumā atbilda mērķim un ka veidojās pozitīvas tendences attiecībā uz mērķu sasniegšanu. Ziņojumi liecina, ka ārējās finansēšanas instrumentiem ir nepieciešams vairāk resursu, jo to finansiālo iespēju robežas jau ir sasniegtas.

Instrumenti, lai varētu īstenot politiku, nosaka darbības jomu, mērķus un procedūras. Starpposma pārskatīšanas ziņojumā ir parādīts, ka to veicinošais raksturs ļauj tiem aptvert lielāko daļu ES ārējās darbības vajadzību un mērķu. Tiem nāktu par labu labāks atspoguļojums par vairākām norisēm, piemēram: jauno politikas satvaru, tostarp programmas 2030. gadam vispārējo tvērumu, migrācijas/bēgļu krīzi, kā arī iekšpolitikas ārēju projekciju. Turklāt lielāka uzmanība ir jāvelta saiknēm starp attīstību un drošību un vispārējo vērienīguma līmeni miera un drošības jomā ārējā darbībā.

Izslēgšanas principa⁸⁸ ieviešana dažos instrumentos (t. i., Attīstības sadarbības instrumenti) radīja plaisu ES spējā divpusēji sadarboties ar valstīm ar vidēji augstiem ienākumiem. Tā kā dažās situācijās šajās valstīs var būt nepieciešamība pēc šāda atbalsta (piem., situācijās pēc krīzes), tika konstatēts, ka ES būtu jārod novatoriski sadarbības veidi, kā paredzēts jaunajā Eiropas Konsensā attīstības jomā⁸⁹, ar attīstītākām jaunattīstības valstīm un stratēģiskajiem partneriem, kas saskaņā ar programmas 2030. gadam vispārējo tvērumu.

Instrumentu pamatā ir pamatvērtību un cilvēktiesību veicināšana. Taču šīs programmas veicināšanā un virzīšanā uz priekšu dažās valstīs radās sarežģījumi, un tika konstatēts, ka daudzās valstīs pilsoniskās sabiedrības organizācijām atvēlētā telpa sarūk. Tas apgrūtina darbu pie šiem jautājumiem un uzsver spriedzi starp cilvēktiesību programmas veicināšanu un partneru pašu prioritārajām interesēm.

Pašreizējā daudzu krīžu un konfliktu kontekstā ES ir jāspēj ātri reaģēt uz mainīgiem notikumiem. Tomēr attiecībā uz dažiem instrumentiem spēju reaģēt kavēja finansiālās elastības trūkums. Parādoties tādām jaunām prioritātēm kā migrācijas/bēgļu krīze, radās problēmas pārdalīt līdzekļus instrumentu ietvaros

---

⁸⁵ Starpposma pārskatīšanas ziņojums (COM (2017) 720 final) bija balstīts uz desmit dienestu darba dokumentiem, viens par katru instrumentu (skatīt turpmāk minēto sarakstu), kuri, savukārt, bija balstīti uz desmit neatkarīgiem izvērtējumiem. Starpposma ziņojums, dienestu darba dokumenti un neatkarīgie izvērtējumi ir atrodami šajā vietnē: https://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-external-financing-instruments-european-union_en

⁸⁶ Minētie 10 instrumenti bija: Attīstības sadarbības instruments (ASI); Eiropas Attīstības fonds (EAF); Eiropas Kaimiņattiecību instruments (EKI) Pirmspievienošāns palīdzības instruments (IPA II) Stabilitātes un miera veicināšanas instruments (IcSP) Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instruments (EIDHR) Partnerattiecību instruments (PI) Instruments sadarbībai kodoldrošības jomā (INSC) Grenlandes lēmums (GL) un Kopējā īstenošanas regula (CIR)

⁸⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX:52016DC0584>

⁸⁸ Pašreizējā ES sadarbībā "izslēgšana" nozīmē, ka valstis ar vidēji augstiem ienākumiem vairs nav tiesīgas iesaistīties ES divpusējā sadarbībā.

⁸⁹ 91.–93. punkts.

saskaņā ar budžetu, jo lielas summas bija piesaistītas ilgtermiņa programmām, kas neļāva nodrošināt pietiekamu nepiešķirto rezervi. Kā konstatēts starpposma pārskatīšanas ziņojumā, ir jāuzlabo elastība.

Starp instrumenta sastāvdaļām, dažādiem instrumentiem un attiecībā uz līdzekļu devējiem ir nepieciešama konsekvence. Kopumā starpposma pārskatīšanas ziņojumā atzīmēti dažādi konstatējumi par saskaņotību. Attiecībā uz saskaņotību instrumentu ietvaros konstatējumi bija apmierinoši. Instrumentu starpā pastāvēja zināms konsekvences līmenis, taču programmu lielā skaita dēļ dažkārt notika darbību pārklāšanās, jo īpaši sarežģītā sadarbībā ar attīstītākām jaunattīstības valstīm. Turklāt mijiedarbības starp ģeogrāfisko un tematisko pieeju rezultātā dažkārt veidojās nekonekventa rīcība valstu līmenī. Atsauksmes no ES delegācijām liecināja, ka tām bija grūti pārvaldīt un izmantot papildināmību un radīt sinerģiju instrumentu starpā. Kopumā tika uzskatīts, ka ES zaudē iespējas veidot koordinētas stratēģijas attiecīgā valstī/reģionā.

Konsekvences ziņā ar dalībvalstīm pārskatīšanā tika konstatēts, ka kopējo plānošanu ir iespējams vēl vairāk nostiprināt. Tomēr tam konkrētos gadījumos būtu nepieciešama lielāka apņemšanās gan no partnervalstu valdību puses, gan no dalībvalstu puses.

Starpposma pārskatīšanas ziņojumā norādīts uz pozitīvām tendencēm, kas veidojas attiecībā uz rezultātu sasniegšanu. Tomēr tika konstatētas grūtības panākumu izmērīšanā. Bieži vien informācija par instrumentos minētajām uzraudzības sistēmām bija ierobežota. Trūka datu (tostarp bāzes līniju), lai izmērītu, vai instrumenti varēs sasniegt dažus no to mērķiem (jo īpaši augsta līmeņa mērķus), un izpratnes par to, ka mērķu sasniegšanu ietekmē daudzi ārēji faktori (piem., partnervalsts politika un citi līdzekļu devēji).

Attiecībā uz ES prioritāšu integrēšanu tika konstatēts ievērojams progress visos pastāvošajos instrumentos klimata pārmaiņu jomās⁹⁰, kamēr lielāks darbs jāiegulda citu vidisko problēmu, piemēram, bioloģiskās daudzveidības zuduma un dabas resursu izsīkšanas, apmēra mazināšanā. Cilvēktiesību, tostarp dzimumu līdztiesības un iespēju nodrošināšanas sievietēm, integrēšana tika vairumā gadījumu uzskatīta par “jautājumu, kas tiek risināts”, partnervalstu valdībām dažkārt izrādot intereses trūkumu šajās jomās vai pretestību tām.

Kaut arī vispārējie organizācijas darbības rādītāji tika atzīti par efektīviem, daži dalībnieki uzskatīja, ka atsevišķu instrumentu īstenošana rada administratīvu slogu. Reizēm tika uzskatīts, ka Komisija vairāk koncentrējas uz procesu, nevis politikas mērķiem un rezultātiem.

1.4.4. Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Īstenojot šo regulu, tiks nodrošināta politikas saskaņotība attīstībai un konsekvence ar citām ārējās darbības jomām un citām attiecīgajām ES politikas jomām⁹¹. Kā noteikts Programmā 2030. gadam, tas nozīmē, ka jāņem vērā, kā ilgtspējīgu attīstību

⁹⁰ Piemēram, 11. EAF klimata jomas iemaksas palielinājās no 3,3 % 2014. gadā līdz 23,3 % 2016. gadā, bet ASI klimata pārmaiņu jomas iemaksas pieauga no 17,7 % 2014. gadā līdz 24,9 % 2016. gadā. Avots: 12.b rādītājs, ES starptautiskās sadarbības un attīstības rezultātu ietvars ar ieguldījumu no ESAO DAC kreditoru paziņošanas sistēmas.

⁹¹ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/policy-coherence-development_en

ietekmē visas politikas stratēģijas visos līmeņos – valstīs, Eiropas Savienībā, citās valstīs un pasaulē.

Turklāt būtu jātiecas panākt sinerģiju ar darbībām citu ES programmu ietvaros, lai maksimāli izmantotu apvienoto intervenču ietekmi; šādas programmas ietver Eiropas strukturālos un investīciju fondus un programmu "Apvārsnis Eiropa".

Darbībām, kas finansētas saskaņā ar šo priekšlikumu, vajadzētu būt saskaņotām ar tām darbībām, kas tiek veiktas saskaņā ar Pirmspievienošanās instrumentu III, Lēmumu par aizjūras zemēm un teritorijām, kopējo ārpolitiku un drošības politiku un nesen ierosināto Eiropas Miera nodrošināšanas fondu, kurš neietilpst ES budžetā. Humānā palīdzība, kā paredzēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 214. pantā, netiks finansēta saskaņā ar šo priekšlikumu, jo to turpinās finansēt, izmantojot Humānās palīdzības regulu.

Regulā paredzētais finansējums arī būtu jāizmanto tādu darbību finansēšanai, kas saistītas ar mācību mobilitāti uz/no trešām valstīm vai šo valstu starpā, kuras nav asociētas *Erasmus* programmā, kā arī ar sadarbību un politikas dialogu ar šīm valstīm, veidā, kas ir saskaņā ar *Erasmus* regulu.

1.5. Ilgums un finansiālā ietekme

ierobežota ilguma priekšlikums/iniciatīva

- darbības laiks: [DD./MM.]YYYY.–[DD./MM.]YYYY.
- finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām – no YYYY. līdz YYYY., uz maksājumu apropriācijām – no YYYY. līdz YYYY.

beztermiņa priekšlikums/iniciatīva

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no 2021. gada

1.6. Paredzētie pārvaldības veidi⁹²

Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**:

- ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ko veic izpildaģentūras.

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Netieša pārvaldība, kurā budžeta īstenošanas uzdevumi uzticēti:

- trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- publisko tiesību subjektiem;
- privāttiesību subjektiem, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus, ja tie sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- struktūrām, kuru darbību reglamentē dalībvalsts privāttiesības, kurām ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuras sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības KĀDP saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību V sadaļu un kuras ir noteiktas attiecīgā pamataktā..
- *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

Ārējiem izdevumiem ir vajadzīga spēja izmantot visus paredzētos pārvaldības veidus, kas nepieciešami un par kuriem nolemts īstenošanas laikā.

⁹² Skaidrojums par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt periodiskumu un nosacījumus.

Komisijas uzraudzības un novērtēšanas sistēmās arvien lielāka uzmanība tiek pievērsta rezultātiem. Tajās tiek iesaistīti iekšējie darbinieki, kā arī īstenošanas partneri un ārējie eksperti.

Projektu vadītāji delegācijās un galvenajā mītnē pastāvīgi uzrauga projektu un programmu īstenošanu, izmantojot informāciju, ko īstenošanas partneri sniedz savu regulārās ziņošanas pienākumu ietvaros, tostarp, kad vien iespējams, veicot apmeklējumus uz vietas. Iekšējā uzraudzība sniedz vērtīgu informāciju par darba gaitu; tā palīdz vadītājiem konstatēt radušās un potenciālās problēmas un novērst tās.

Turklāt tiek slēgti līgumi ar neatkarīgiem ārējiem ekspertiem, lai novērtētu Eiropas Savienības ārējo darbību rezultātus, izmantojot trīs dažādas sistēmas. Šie novērtējumi veicina pārskatatbildību un uzlabo joprojām notiekošos pasākumus; pamatojoties uz iepriekšēju pieredzi, tajos arī tiek sniegti ieteikumi turpmākajai politikai un pasākumiem. Šādas sistēmas parasti izmanto starptautiski atzītos Ekonomiskās Sadarbības un attīstības organizācijas Attīstības palīdzības komitejas vērtēšanas kritērijus, tostarp (potenciālo) ietekmi. Piemēram, attiecībā uz attīstības sadarbību projektu līmenī galvenās mītnes pārvaldītā uz rezultātiem vērsta uzraudzības (ROM) sistēma sniedz īsu un koncentrētu ieskatu par intervenču izlases kvalitāti. Izmantojot ļoti strukturētu, standartizētu metodiku, neatkarīgi ROM eksperti izvērtē projekta sniegumu pēc visiem Ekonomiskās Sadarbības un attīstības organizācijas Attīstības palīdzības komitejas vērtēšanas kritērijiem un sniedz ieteikumus par to, kā uzlabot īstenošanu nākotnē.

Projekta līmeņa novērtējumi, kurus galvenokārt vada par projektu atbildīgā ES delegācija, sniedz sīkāku un padziļinātāku analīzi un palīdz projektu vadītājiem uzlabot joprojām notiekošās intervences, kā arī sagatavot turpmākas intervences. Neatkarīgi ārējie eksperti, kuriem ir zināšanas par konkrētu tematu un ģeogrāfisko apgabalu, tiek nolīgti, lai veiktu analīzi un savāktu atsauksmes un pierādījumus no visām ieinteresētajām personām, jo īpaši no galīgajiem saņēmējiem. Komisija veic arī savas politikas stratēģisku novērtēšanu no plānošanas un stratēģijas izstrādes līdz intervenču īstenošanai konkrētā nozarē (piemēram, veselības aizsardzībā vai izglītībā), valstī vai reģionā, vai konkrēta finanšu instrumenta darbības stratēģisku novērtēšanu. Šiem novērtējumiem ir būtiska nozīme politikas, instrumentu un projektu izstrādē. Visi novērtējumi tiek publicēti Komisijas tīmekļa vietnē, un konstatējumu kopsavilkums tiek iekļauts Padomei un Eiropas Parlamentam iesniedzamajā gada pārskatā.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. Ierosinātā(-o) pārvaldības veida(-u), finansējuma apgūšanas mehānisma, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Pārvaldības veidi

Attiecībā uz pārvaldības veidiem nav paredzētas būtiskas izmaiņas, un pieredze, ko Komisijas dienesti un īstenošanas dalībnieki ir ieguvuši iepriekšējo programmu laikā, veicinās labākus rezultātus nākotnē.

Lai labāk īstenotu regulas mērķus, to darbību īstenošanu, kuras jāfinansē saskaņā ar šo regulu, tieši pārvaldīs Komisija no galvenās mītnes un/vai to uzticēs Savienības delegācijām un netieši pārvaldīs jebkurš no jaunās Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā uzskaitītajiem tiesību subjektiem.

Attiecībā uz netiešo pārvaldību, kā minēts jaunās Finanšu regulas 154. pantā, šādiem tiesību subjektiem ir jānodrošina tāds ES finanšu interešu aizsardzības līmenis, kas ir līdzvērtīgs aizsardzības līmenim tiešajā pārvaldībā. Saskaņā ar proporcionalitātes principu un pienācīgi ņemot vērā darbības būtību un saistītos finanšu riskus, tiks veikts tiesību subjektu sistēmu un procedūru *ex ante* pīlāra novērtējums. Gadījumos, kad tas ir nepieciešams īstenošanai, vai ja gada darbības ziņojumos ir paustas atrunas, tiks formulēti un īstenoti rīcības plāni ar konkrētiem mazināšanas pasākumiem. Turklāt īstenošanu var papildināt ar Komisijas noteiktiem atbilstīgiem pārraudzības pasākumiem.

Instrumenti paredz, ka netiešu pārvaldību var uzticēt arī partnervalstīm vai to norīkotām struktūrām. Šāda partnervalsts veikta netieša pārvaldība var izpausties kā dažādu pakāpju deleģējums: daļējs deleģējums, saskaņā ar kuru Komisija saglabā *ex ante* kontroli pār partnervalsts lēmumiem un veic maksājumus partnervalsts vārdā, kam saskaņā ar jaunās Finanšu regulas 154. panta 6. punkta b) apakšpunktu nav nepieciešams *ex ante* pīlāra novērtējums, vai pilnīgs deleģējums, saskaņā ar kuru pēc *ex ante* pīlāra novērtējuma veikšanas partnervalsts var īstenot darbību, izmantojot savas izvērtētās sistēmas un procedūras, bez Komisijas *ex ante* kontroles attiecībā uz to, kā partnervalsts īsteno darbību.

Tiks izmantots arī budžeta atbalsts.

Apvienošanas darbībām tiks izmantoti inovatīvi finanšu instrumenti, tostarp partnerībā ar Eiropas Investīciju banku (EIB), dalībvalstu finanšu iestādēm un citām starptautiskām finanšu iestādēm. Ir iecerēts izmantot arī trasta fondus.

Iekšējās kontroles sistēma

Iekšējais kontroles/pārvaldības process ir izstrādāts tā, lai būtu iespējams pienācīgi pārliecināties, ka ir sasniegti operāciju efektivitātes un lietderības mērķi, kā arī par finanšu pārskatu ticamību un atbilstību attiecīgajiem tiesību aktu un procesuālajiem noteikumiem.

Efektivitāte un lietderīgums

Lai nodrošinātu savu operāciju efektivitāti un lietderību (un mazinātu augsto riska līmeni ārējās palīdzības vidē), papildus visiem Komisijas mēroga Stratēģiskās politikas un plānošanas procesa elementiem, iekšējās revīzijas vides un citām Komisijas iekšējās kontroles sistēmas prasībām īstenošanas dienestī arī turpmāk visos savos instrumentos izmantos individuāli izstrādātu atbalsta pārvaldības sistēmu, kuras sastāvā ietilpst šādi elementi:

- lielākās ārējās palīdzības daļas pārvaldības nodošana uz vietas esošajām Savienības delegācijām;
- skaidra un formalizēta finanšu atbildība (no deleģētā kredītrīkotāja (ģenerāldirektora)), ko tālākdeleģētais kredītrīkotājs (direktors) no galvenās mītnes tālākdeleģē delegācijas vadītājam;
- regulāra informācijas sniegšana no Savienības delegācijām galvenajai mītnēi (ārējās palīdzības pārvaldības ziņojumi), tostarp delegācijas vadītāja apstiprinātas ikgadējās ticamības deklarācijas sniegšana;

- efektīvas mācību programmas nodrošināšana gan galvenās mītnes, gan arī delegāciju personālam;
- būtiska atbalsta un palīgmateriālu nodrošināšana galvenās mītnes/delegācijas personālam (tostarp ar interneta palīdzību);
- regulāri pārraudzības apmeklējumi delegācijās ik pēc 3 līdz 6 gadiem;
- projekta un programmas cikla pārvaldības metodoloģija, tostarp: kvalitātes atbalsta instrumenti pasākuma izstrādei, tā īstenošanas paņēmienam, finansēšanas mehānismam, pārvaldības sistēmai, novērtēšanai un īstenošanā iesaistīto partneru atlasei u. c. vajadzībām; programmas un projekta pārvaldības, pārraudzības un ziņošanas instrumenti efektīvas īstenošanas vajadzībām, tostarp regulāra projektu ārējā uzraudzība, ko veic projekta īstenošanas vietā; un būtiski novērtēšanas un revīzijas komponenti. Vienkāršošana tiks panākta, paplašinot vienkāršoto izmaksu iespēju izmantošanu un savstarpēju palīdzību uz partnerorganizāciju revīzijas darbu. Arī turpmāk tiks izmantota pēc riska diferencētas kontroles pieeja atbilstīgi pamatā esošajiem riskiem.

Finanšu pārskati un grāmatvedība

Īstenošanas dienesti arī turpmāk ievēros visaugstākos grāmatvedības uzskaites un finanšu pārskatu standartus, izmantojot Komisijas uzkrājumu grāmatvedības uzskaites sistēmu (*ABAC*), kā arī konkrētos ārējā atbalsta instrumentus, piemēram, ārējo attiecību Kopējo informācijas sistēmu (*CRIS*) un tās pēcteci (*OPSYS*).

Atbilstības kontroles metodes, ko piemēro, lai pārbaudītu atbilstību attiecīgajiem tiesību aktu un procesuālajiem noteikumiem, ir izklāstītas 2.3. punktā (krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi).

2.2.2. *Informācija par konstatētajiem riskiem un iekšējo kontroles sistēmu(-ām), kas izveidotas, lai tos mazinātu*

Šajā instrumentā paredzētās sadarbības operatīvo vidi raksturo šādi riski — instrumenta mērķi netiek īstenoti, nepietiekami optimāla finanšu pārvaldība un/vai neatbilstība piemērojamiem noteikumiem (likumības un pareizības kļūdas), kas saistīti ar:

- ekonomisku/politisku nestabilitāti un/vai dabas katastrofu, kas var apgrūtināt un aizkavēt intervences pasākumu plānošanu un īstenošanu, jo īpaši nestabilās valstīs;
- institucionālās vai administratīvās kapacitātes trūkumu partnervalstīs, kas var apgrūtināt un aizkavēt intervences pasākumu plānošanu un īstenošanu;
- ģeogrāfiski izklīdētiem projektiem un programmām (kas tiek īstenotas daudzās valstīs/teritorijās/reģionos), kas var radīt ar loģistiku/resursiem saistītas uzraudzības problēmas, jo īpaši apgrūtināt pasākumu pārbaudi uz vietas;
- iespējamo partneru/saņēmēju daudzveidību ar atšķirīgām iekšējās kontroles struktūrām un spējām, kas var sadrumstalot tos resursus, kuri Komisijai pieejami pasākumu īstenošanas atbalstīšanai un uzraudzībai, un tādējādi samazināt to efektivitāti un lietderību;
- pieejamo datu par ārējās palīdzības īstenošanas iznākumiem un ietekmi partnervalstīs sliktu kvalitāti un nepietiekamību, kas var samazināt Komisijas spēju ziņot un atbildēt par rezultātiem.

2.2.3. *Kontroles izmaksu lietderības (attiecība “kontroles izmaksas ÷ attiecīgo pārvaldīto fondu vērtība”) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas un programmas slēgšanas brīdī)*

Šīs iekšējās kontroles/pārvaldības izmaksas sasniedz apmēram 4 % no paredzamās vidējās gada summas 12,78 miljardu euro apmērā, kas ir plānotā kopējo (darbības + administratīvo) izdevumu portfeļa saistību summa, kuru 2021.–2027. gadā finansē no Eiropas Savienības vispārējā budžeta un Eiropas Attīstības fonda. Šīs kontroles izmaksu aprēķins attiecas tikai uz Komisijas izmaksām, neskaitot dalībvalstis vai pilnvarotos subjektus. Pilnvarotie subjekti var ieturēt līdz pat 7 % līdzekļu administrēšanai, ko varētu daļēji izmantot kontroles nolūkos.

Šajās pārvaldības izmaksās iekļautas visas izmaksas, kas rodas saistībā ar galvenās mītnes un delegāciju darbiniekiem, infrastruktūru, ceļošanu, apmācību, uzraudzību, novērtēšanas un revīzijas līgumiem (tostarp izmaksas, kas saistītas ar saņēmēja pasūtīto novērtēšanu un revīziju).

Pārvaldības/operatīvās darbības attiecību varētu laika gaitā samazināt saskaņā ar uzlabotiem un vienkāršotiem jaunā instrumenta noteikumiem, balstoties uz izmaiņām, kas tiks ieviestas ar jauno Finanšu regulu. Galvenie ieguvumi no šiem pārvaldības izdevumiem ir tie, ka tiek sasniegti politikas mērķi, lietderīgi un efektīvi izmantoti resursi un piemēroti rentabli preventīvi pasākumi un citas pārbaudes, ar kurām nodrošina finanšu līdzekļu likumīgu un pareizu izmantošanu.

Lai gan ar portfeli saistīto pārvaldības pasākumu un atbilstības pārbaudžu būtību un mērķus uzlabos arī turpmāk, šīs izmaksas vispārēji ir vajadzīgas, lai efektīvi un lietderīgi sasniegtu attiecīgo instrumentu mērķus ar minimālu neatbilstības risku (nepārsniedzot 2 % atlikušo kļūdu). Šie riski ir ievērojami mazāki nekā riski, kas saistīti ar iekšējās kontroles mehānismu atcelšanu vai apjoma samazināšanu šajā augstas riska pakāpes jomā.

Riska, ka netiks nodrošināta atbilstība piemērojamiem noteikumiem, paredzamais līmenis.

Instrumenta atbilstības mērķis ir saglabāt neatbilstības riska vēsturisko līmeni (kļūdas līmeni), kas ir kopējais paliekošais kļūdas “neto” līmenis (nosaka par vairākiem gadiem pēc visu plānoto kontroles pasākumu un labojumu pabeigšanas attiecībā uz izpildītiem līgumiem) mazāk nekā 2 % apmērā. Līdz šim tas ir nozīmējis, ka paredzamais kļūdas līmenis tādā darījumu izlasē, ko Eiropas Revīzijas palāta katru gadu izveido pēc nejausības principa ikgadējās ticamības deklarācijas vajadzībām, ietilpst 2–5 % diapazonā. Komisija to uzskata par zemāko neatbilstības risku, ko var sasniegt augstas riska pakāpes vidē, kādā tas darbojas, ņemot vērā administratīvo slogu un nepieciešamo atbilstības kontroles pasākumu rentabilitāti. Ja tiek konstatēti trūkumi, tiks īstenoti mērķtiecīgi koriģējoši pasākumi nolūkā nodrošināt minimālu kļūdu īpatsvaru.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai paredzētos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Ņemot vērā augsta riska vidi, sistēmās jāparedz ievērojama iespējamo atbilstības kļūdu (pārkāpumu) rašanās varbūtība darījumos un jāizveido augsta līmeņa kontroles mehānismi pēc iespējas ātrākai to novēršanai, atklāšanai un izlabošanai maksājumu procesā. Praksē tas nozīmē, ka atbilstības pārbaudes mehānismos visvairāk tiks

ņemtas vērā būtiskas *ex ante* pārbaudes, kuras ik pēc noteikta gadu skaita veic gan ārējie revidenti, gan Komisijas darbinieki attiecīgajā jomā pirms projekta noslēguma maksājumiem (kamēr vēl tiek veiktas atsevišķas *ex post* revīzijas), kas krietni pārsniedz Finanšu regulā paredzēto finanšu aizsargmehānismu prasības. Atbilstības nodrošināšanas sistēma ir veidota cita starpā no šādiem nozīmīgiem komponentiem:

Preventīvi pasākumi

- Obligātā pamatapmācība krāpšanas jautājumos palīdzības pārvaldības darbiniekiem un revidentiem;
- Norādījumu sniegšana (tai skaitā izmantojot internetu), tostarp spēkā esošā procedūru rokasgrāmata, piemēram, *DEVCO* ģenerāldirektorāta atbilstošās vadlīnijas un finanšu vadības instrumentu kopums (īstenošanas partneriem);
- *Ex ante* novērtējums, lai pārlicinātos, ka iestādēs, kuras pārvalda attiecīgos Savienības finanšu līdzekļus, izmantojot kopīgu un decentralizētu pārvaldību, tiek piemēroti atbilstoši krāpšanas apkarošanas pasākumi krāpšanas novēršanai un atklāšanai Savienības finanšu līdzekļu pārvaldībā;
- Partnervalstī pieejamo krāpšanas apkarošanas mehānismu *ex ante* pārbaude kā daļa no valsts finanšu pārvaldības atbilstības kritērija novērtējuma budžeta atbalsta saņemšanai (t. i., aktīva darbība krāpšanas un korupcijas apkarošanas jomā, pienācīgas pārbaudes iestādes, pietiekama tiesu varas kapacitāte, efektīvi atbildes pasākumi un sankciju mehānismi);

Atklāšanas un korektīvi pasākumi

- Iepriekšējas darījumu pārbaudes, ko veic Komisijas dienesti;
- Revīzija un pārbaudes (gan obligātās, gan tās, ko veic, pamatojoties uz pastāvošo risku), tostarp Eiropas Revīzijas palātas iesaistīšana;
- Retrospektīvās pārbaudes (pamatojoties uz risku) un līdzekļu atgūšana;
- ES finansējuma pārtraukšana smagos krāpšanas gadījumos, tostarp liela apmēra korupcijas gadījumos, līdz brīdim, kad iestādes ir veikušas atbilstošus pasākumus, lai labotu šādu krāpšanu vai novērstu tās turpmāku atkārtošanos;
- *EDES* (Agrīnās atklāšanas un izslēgšanas sistēma);
- Līguma darbības apturēšana/pārtraukšana;
- Izslēgšanas procedūra.

Attiecīgo dienestu krāpšanas apkarošanas stratēģijas, kas tiek regulāri pārskatītas, tiks pēc vajadzības pielāgotas, tiklīdz būs publicēta Komisijas krāpšanas apkarošanas stratēģijas (*CAFS*) jaunā versija, lai cita starpā nodrošinātu, ka:

- sistēmas, ko izmanto ES finansējuma izlietošanai trešās valstīs, nodrošina iespēju iegūt būtiskos datus, lai tos varētu izmantot krāpšanas riska pārvaldībā (piemēram, dubultās finansēšanas novēršanā);
- vajadzības gadījumā varētu izveidot sadarbības tīkla grupas un piemērotus IT instrumentus, kas paredzēti krāpšanas gadījumu analizēšanai ārējā atbalsta jomā.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija un jauna(-s) ierosinātā(-s) budžeta izdevumu pozīcija(-s)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
			no EBTA valstīm ⁹⁴	no kandidātvalstīm ⁹⁵	no trešām valstīm	Finanšu regulas [21. panta 2. punkta b) apakšpunkta] nozīmē
VI	VI izdevumu kategorija Kaimiņattiecības un pasaule	Dif./nedif. ⁹³				
VI	15 01 01 Atbalsta izdevumi Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentam	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
VI	15 02 01 Ģeogrāfiska sadarbība ar trešām valstīm un reģioniem	Dif.	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ
VI	15 02 02 Tematiskās intervences	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
VI	15 02 03 Ātrās reaģēšanas darbības	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
VI	15 02 04 Rezerve jaunām problēmām un prioritātēm	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

⁹³ Dif. = diferencētās apropriācijas, nedif. = nediferencētās apropriācijas.

⁹⁴ EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁹⁵ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	<VI>	VI izdevumu kategorija Kaimiņattiecības un pasaule
--	-------------------	--

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Pēc 2027. gada	KOPĀ
Darbības apropriācijas (sadalījumā pa budžeta pozīcijām atbilstoši 3.1. punktam) ⁹⁶	Saistības	(1)	10 735,497	11 013,405	11 408,197	11 938,063	12 630,804	13 527,578	14 619,798		85 873,342
	Maksājumi	(2)	1 460,701	3 419,496	5 288,668	7 159,359	8 903,375	10 178,560	11 279,598	38 183,585	85 873,342
Administratīvās apropriācijas, ko finansē no programmas piešķiruma ⁹⁷	Saistības = Makājumi	(3)	447,475	456,425	465,553	474,864	484,362	494,049	503,930		3 326,658
KOPĀ apropriācijas – programmas piešķirums	Saistības	=1+3	11 182,972	11 469,830	11 873,750	12 412,927	13 115,166	14 021,627	15 123,728		89 200,000
	Maksājumi	=2+3	1 908,176	3 875,921	5 754,221	7 634,223	9 387,737	10 672,609	11 783,528	38 183,585	89 200,000

⁹⁶ Šīs darbības apropriācijas kopā ar IPA III darbības apropriācijām segs arī Ārējās darbības garantiju, kas sniegs atbalstu EFIA+ darbībām, makrofinansialo palīdzību un aizdevumus trešām valstīm, pamatojoties uz Padomes Lēmumu 77/270/Euratom, par ierosinātu summu līdz pat 60 miljardu EUR apmērā, no kuriem 14 miljardi EUR ir iecerēti makrofinansialās palīdzības aizdevumu segšanai.

⁹⁷ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās „BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	VII	“Administratīvie izdevumi”
--	------------	-----------------------------------

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. gada</i>	KOPĀ
Cilvēkresursi		266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098		1 862,688
Citi administratīvie izdevumi		34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958		244,703
KOPĀ daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas		301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056		2 107,391

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. gada</i>	KOPĀ
KOPĀ daudz gadu finanšu shēmas visu IZDEVUMU KATEGORIJU apropriācijas	Saistības	11 484,028	11 770,886	12 174,806	12 713,983	13 416,222	14 322,683	15 424,784		91 307,391
	Maksājumi	2 209,232	4 176,977	6 055,277	7 935,279	9 688,793	10 973,665	12 084,584	38 183,584	91 307,391

3.2.2. Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz izmantot administratīvās apropriācijas
- Priekšlikums/iniciatīva paredz izmantot administratīvās apropriācijas šādā veidā:

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Gadi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
------	------	------	------	------	------	------	------	------

Daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	266,098	1 862,688
Citi administratīvie izdevumi	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	34,958	244,703
Starpsumma — daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	301,056	2 107,391

Ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS ⁹⁸								
Cilvēkresursi	353,505	353,505	353,505	353,505	353,505	353,505	353,505	2 474,538
Citi administratīvie izdevumi ⁹⁹	93,970	102,919	112,048	121,359	130,856	140,543	150,424	852,120
Starpsumma – ārpus daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	447,475	456,425	465,553	474,864	484,362	494,049	503,930	3 326,658

KOPĀ	748,531	757,481	766,609	775,920	785,417	795,105	804,986	5 434,049
-------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

⁹⁸ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās „BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

⁹⁹ Šajā posmā dotāciju EACEA piešķirt nav paredzēts.

3.2.2.1. Paredzamās vajadzības pēc cilvēkresursiem¹⁰⁰

- Priekšlikums/iniciatīva neparedz cilvēkresursu izmantošanu.
- Priekšlikums/iniciatīva paredz cilvēkresursu izmantošanu šādā veidā:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

Gadi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
•Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)							
Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības	1 019	1 019	1 019	1 019	1 019	1 019	1 019
Delegācijas	536	536	536	536	536	536	536
Pētniecība							
•Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu – FTE): AC, AL, END, INT un JED¹⁰¹							
7. izdevumu kategorija							
Finansēts no daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	– galvenajā mītnē	107	107	107	107	107	107
	– delegācijās	39	39	39	39	39	39
Finansēts no programmas piešķiruma ¹⁰²	– galvenajā mītnē	515	515	515	515	515	515
	– delegācijās	3 237	3 237	3 237	3 237	3 237	3 237
Pētniecība							
Cits (precizēt)							
KOPĀ	5 453	5 453	5 453	5 453	5 453	5 453	5 453

Vajadzības pēc cilvēkresursiem tiks nodrošinātas, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Uzdevumi būs tādi paši, kādi tie ir patlaban (politika, plānošana, finansējums un līgumi, citi horizontālie uzdevumi)
Ārštata darbinieki	Uzdevumi būs tādi paši, kādi tie ir patlaban (politika, plānošana, finansējums un līgumi, citi horizontālie uzdevumi)

¹⁰⁰ Resursu sadale ES delegācijās tiks veikta saskaņā ar 2010. gada 20. decembra pakalpojumu līmeņa vienošanās starp Komisiju un EĀDD noteikumiem.

¹⁰¹ AC = līgumdarbinieki, AL = vietējie darbinieki, END = valstu norīkoti eksperti, INT = aģentūras darbinieki, JED = jaunākie eksperti delegācijās.

¹⁰² Ārštata darbiniekiem paredzētā maksimālā summa, ko finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām "BA" pozīcijām).

3.2.3. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- paredz trešo personu sniegtu līdzfinansējumu:

Apropriācijas EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Gadi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

- Priekšlikums/iniciatīva ieņēmumus finansiāli neietekmē.
- Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
  - pašu resursus
  - citus ieņēmumus

Norādiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām

EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija: ieņēmumu	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ¹⁰³						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
.....pants							

¹⁰³ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.